

การศึกษาเปรียบเทียบบรรณภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถ
กับ เทศบาลเมืองลาดสวายจังหวัด ปทุมธานี

นางณัฐฉิณี เทียงผดุง

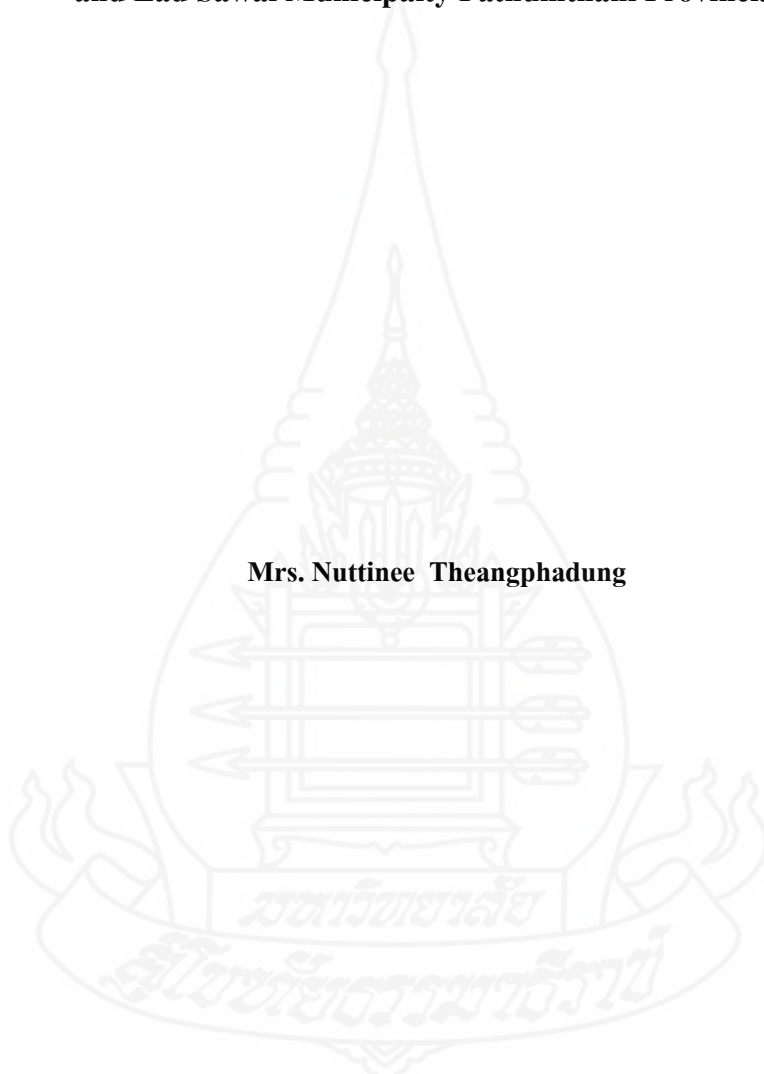

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2558

**The Comparative Study of Local Good Governance of “Buengyeetho Municipality
and Lad Sawai Municipalty Pathumthani Provincial”**

Mrs. Nuttinee Theangphadung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Local Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบธรรมเนียมปฏิบัติท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงขี้ไต้กับ
เทศบาลเมืองลาดสวายจังหวัดปทุมธานี
ชื่อและนามสกุล นางณัฐฉิณี เทียงผดุง
วิชาเอก การเมืองการปกครองท้องถิ่น
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ สายจำปา

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประมัต นันทิยะกุล

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประมัต นันทิยะกุล)

ปธาน สุวรรณมงคล

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

ธนศักดิ์ สายจำปา

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ สายจำปา)

สุจินต์ วิสุทธิรานนท์

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณทางมหาวิทยาลัยเป็นอย่างสูง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านอันประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนศักดิ์ สายจำปา ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือตรวจแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์และขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษา ในทุกๆ ด้าน

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ที่ให้การสนับสนุน รวมถึงคุณอภิสิทธิ์ ทันด่วน กรรมการผู้จัดการ บริษัท แพรคติก้า จำกัด ที่ให้โอกาส และให้การสนับสนุนด้านการศึกษาด้วยดีเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนและคอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ด้วยดีตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา รวมถึงเพื่อนๆ รัฐศาสตร์ เอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น รุ่น 2557 ที่ช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน มีน้ำใจ เสียสละ และมีความสามัคคีกันด้วยดีตลอดมา

ณัฐฉิณี เทียงผดุง
สิงหาคม 2559

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับ
เทศบาลเมืองลาดสวายจังหวัด ปทุมธานี

ผู้วิจัย นางฉัฐฉิณี เทียงผดุง รหัสนักศึกษา 2578000875 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนศักดิ์ สายจำปา
ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง (3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร คือ ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนกรรมการชุมชน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวาย เทศบาลละ 20 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาเทียบพบว่า (1) เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวายเน้นการยึดหลักประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสูงสุดเหมือนกัน และยึดหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนดเหมือนกัน แต่มีวิธีการในการดำเนินการแตกต่างกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ วิธีการคัดเลือกโครงการ หลักการพิจารณาเลือกนักการเมือง และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (2) เทศบาลเมืองบึงยี่โถไม่พบปัญหาและอุปสรรคของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ แต่เทศบาลเมืองลาดสวายพบปัญหาและอุปสรรค คือ ทุกภาคส่วนยังไม่ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ นักการเมืองขาดประสบการณ์ในการบริหารทรัพยากร ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการพิจารณาเลือกนักการเมือง ประชาชนไม่ทราบความคืบหน้าการดำเนินงานของเทศบาล ช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารมีน้อย (3) ข้อเสนอแนะ คือ ทุกส่วนต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนเป็นหลักและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาชุมชน ทุกภาคส่วนต้องมีความตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เคารพกฎหมาย ตระหนักถึงบทบาทของตนเอง เทศบาลต้องให้ความรู้แก่ประชาชน วางกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกด้าน

คำสำคัญ ศึกษาเปรียบเทียบ ธรรมาภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถ เทศบาลเมืองลาดสวาย ปทุมธานี

Thesis title: The Comparative Study of Local Good Governance of “Buengyeetho Municipality and Lad Sawai Municipality Pathumthani Provincial”

Researcher: Mrs. Nuttinee Theangphadung; **ID:** 2578000875; **Degree:** Master of Political Science; **Thesis advisors:** (1) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; (2) Dr. Thanasak Saijumba, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this research are (1) to compare local good governance in Bueng Yitho Town Municipality and Lad Sawai Town Municipality in Pathum Thani Province; (2) to study problems they had in implementing the principles of good governance in their administrative operations; and (3) to form recommendations about how to develop good governance in local administrative organizations.

This is a qualitative research. The sample population was consisted of 20 people from Bueng Yitho Town Municipality and 20 people from Lad Sawai Town Municipality, comprising village headmen or assistant village headmen, representatives from the community committees, and local citizens. The sample population was chosen through purposive sampling. The research tool was an interview form. Data were analyzed through descriptive analysis.

The results show that (1) the people at both town municipalities held to the principle of the common good as their primary goal. They both adhered to the principle of free, fair and honest elections for officials, the principle of transparency/accountability and the principle of participation of stakeholders according to the law. However, some of their methods for achieving those goals, such as their methods for selecting development projects, their methods for choosing politicians, and their methods for organizing various activities, were different. (2) Bueng Yitho Town Municipality did not have any problem with implementing the principles of good governance. Lad Sawai Town Municipality had several problems: some segments of society did not realize the importance of their rights and responsibilities as citizens; some politicians lacked experience in managing resources; citizens lacked knowledge and understanding of how to choose which politicians to vote for; citizens were unaware of the progress of the town municipality's projects; and there were not enough channels for publicizing news and information. (3) Recommendations are that everyone should put the needs of the people first and encourage people to participate in setting community development plans. People in every segment should be aware of and work for the common good rather than personal benefit. Everyone should respect the law and be aware of his or her role. The town municipality should inform the citizens, set appropriate strategies for its activities and promote citizen participation at all levels.

Keywords: Comparative study, Local administration, Bueng Yitho Town Municipality, Lad Sawai Town Municipality, Pathum Thani

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	9
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่น	19
แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรม	26
แนวคิดเกี่ยวกับความโปร่งใส	31
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	45
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ	61
ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองลาดสวาย	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
รูปแบบการวิจัย	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ตอนที่ 1 เปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย	
หลักการยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด	75
หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม	82
หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้	86
หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	91
ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย	
หลักการยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด	99
หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม	101
หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้	102
หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	103
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
หลักการยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด	105
หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม	106
หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้	108
หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	109
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปการวิจัย	112
อภิปรายผล	116
ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	134
ก แบบสัมภาษณ์	134
ข เอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์และการร้องเรียน	140
ค ภาพประกอบการจัดกิจกรรมและการเผยแพร่ข้อมูล	151

ณ

สารบัญ (ต่อ)

ประวัติผู้วิจัย	หน้า 159
-----------------------	----------

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงจำนวนประชากรในเขตตำบลบึงยี่โถ.....	62
ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงจำนวนประชากรต่างด้าวในเขตตำบลบึงยี่โถ.....	63
ตารางที่ 2.3 ตารางแสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย.....	68
ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น เป็นเป้าประสงค์สูงสุด	82
ตารางที่ 4.2 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบ ธรรม	86
ตารางที่ 4.3 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้	91
ตารางที่ 4.4 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	99

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ภาพข่าวการยื่นข้อร้องเรียนการทุจริตต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน.....	3
ภาพที่ 1.2 ภาพตัวอย่างวิดีโอการตั้งข้อสงสัยการทุจริตการเลือกตั้ง.....	3
ภาพที่ 1.3 ภาพตัวอย่างวิดีโอการฮั้วประมูลการขนย้ายขยะ.....	3
ภาพที่ 1.4 เขตพื้นที่องค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี	4
ภาพที่ 1.5 แสดงเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวาย	4
ภาพที่ 1.6 แสดงข้อมูลการได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ..	5
ภาพที่ 1.5 โล่รางวัล อปท.ที่มีผลงานวิชาการดีเด่นด้านการพัฒนางานสาธารณสุข.....	5
ภาพที่ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของถวิลวดี บุรีกุล.....	51
ภาพที่ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนของปรีดี โชติช่วงและคณะ.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ธรรมาภิบาล” หรือ “Good Governance” มีที่มาจากวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง ในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้ประเทศในทวีปเอเชีย ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จนต้องขอความช่วยเหลือจากธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ซึ่งองค์กรเหล่านี้มีความเห็นว่าประเทศในทวีปเอเชียที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ดังนั้น เมื่อประเทศไทยขอความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ ทำให้องค์กรเหล่านี้ตั้งเงื่อนไขต้องปรับปรุงให้เกิดธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

ต่อมามีการใช้คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 กับวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และได้กำหนดให้มี ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 ทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติตามระเบียบในรอบปี ซึ่งได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เพื่อยกเลิกระเบียบฯ ฉบับนี้

ในระยะหลังภาครัฐและในระบบราชการใช้คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” เนื่องจากมีการออก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” และมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อขยายความวิธีการปฏิบัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน (ส่วนส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ 1 / 2556: หน้า1-2)

“ธรรมาภิบาลท้องถิ่น” นับแต่ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา แนวคิดธรรมาภิบาลได้ก่อตัวและขยายออกไปสู่การบริหารภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นกระแสหลัก

กระแสหนึ่งควบคู่ไปกับกระแสการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Administration, NPM) แนวคิดธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อการปฏิรูปการเมืองการบริหารของประเทศเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพผลความโปร่งใสมีส่วนร่วมของภาคส่วนและยึดหลักนิติธรรม

การปกครองท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินมาเป็นระยะเวลาหลาย ทศวรรษจนกระทั่งกระแสความเป็นประชาธิปไตย (Democratization) ที่แรงขึ้นภายหลังการล่ม สลายของสหภาพโซเวียตในปลายทศวรรษ 1980 ทำให้เกิดคำถามว่า การปกครองท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น (Local democracy) และเกิดประโยชน์สุขต่อคนในท้องถิ่นจริงหรือไม่

ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าประชาชนจะเป็นผู้เลือกตัวแทนเข้าไปบริหารงานท้องถิ่นแทนประชาชน ทั้งชุมชนท้องถิ่นนั้น แต่เมื่อตัวแทนเข้าไปบริหารงานแล้วกลับไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วน ร่วมของประชาชนและประโยชน์ของส่วนรวมเท่าที่ควรหรือบริหารงานตามที่คณะผู้บริหารหรือ ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสม โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนมากนักหรือบริหารงาน โดยขาดประสิทธิภาพทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าต่อการบริหารงบประมาณในหลายประเทศมีการ ทบทวนเพื่อปรับเปลี่ยนให้การปกครองท้องถิ่นแบบตัวแทนได้ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าโปร่งใส มีความสำนึกรับผิดชอบและให้ประชาชนมี ส่วนร่วมมากขึ้นไม่เพียงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนเท่านั้น

สืบเนื่องจาก ผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่เทศบาลเมืองลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบเห็นข่าวการทุจริต ชื่อเสียง ในการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลาดสวายทางสื่อ ออนไลน์ จึงได้ติดตามข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลเมืองลาดสวายอย่างต่อเนื่อง จึงได้พบสิ่ง ผิดปกติในการดำเนินงานของเทศบาลเมืองลาดสวายหลายอย่าง เช่น การฮั้วประมูลการขนย้ายขยะ และอื่นๆ อีกมากมาย จนทำให้ประชาชนของเทศบาลเมืองลาดสวายไม่พอใจการดำเนินงานของ นายกเทศมนตรีเทศบาลลาดสวาย โดยได้มีการเคลื่อนไหวของการเมืองภาคประชาชน ซึ่งเกิดขึ้น โดยกลุ่มคน 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มต่อต้านทุจริตตำบลลาดสวาย หรือกลุ่มปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้าน และ 2 กลุ่มรักษ์ลาดสวาย ทั้ง 2 กลุ่มได้นำเอาข้อมูลการทุจริตในด้านต่างๆ ออกมาตีแผ่ให้ประชาชนได้รับ ทราบ ตลอดจนการทำหนังสือร้องเรียนไปยังสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้ตรวจสอบการ ดำเนินงานของเทศบาลเมืองลาดสวายอีก ทั้งประชาชนบางส่วนได้รวมตัวกันเพื่อไปยื่นเรื่อง ร้องเรียนการทุจริตของนายกเทศมนตรีเมืองลาดสวาย นายพงษ์ธร สัจจชลพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปทุมธานี ดังที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์

ภาพที่ 1.1 ภาพข่าวการยื่นข้อร้องเรียนการทุจริตต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
ที่มา <http://www.newsplus.co.th/43935>

ภาพที่ 1.2 ภาพตัวอย่างวิดีโอการตั้งข้อสงสัยการทุจริตการเลือกตั้ง ข้อมูลจาก
ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=ET6VQwoefw>

ภาพที่ 1.3 ภาพตัวอย่างวิดีโอการสำรวจปริมาณการขนย้ายขยะ
ที่มา <http://www.thairath.tv/play/1441>

และเป็นที่น่าสังเกตคือ เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีถึง 5 ปีซ้อน

รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2546-2552

24	จังหวัด : ปทุมธานี						
No	รายชื่อ อปท.	อำเภอ	2546	2547	2548	2549	2550
1	ทต.รังสิต	ธัญบุรี					
2	ทต.บึงยี่โถ	ธัญบุรี	รางวัลที่ 1	รางวัลที่ 2	จัดการที่ดี	จัดการที่ดี	จัดการที่ดี
3	อบต.คลองสาม	คลองหลวง				จัดการที่ดี	จัดการที่ดี
4	อบต.เขืองร่าน้อย	สามโคก			จัดการที่ดี		
5	ต.เด จ่านใหม่	เมืองใหม่เจาปี	รางวัลที่ 2	รางวัลที่ 1			

ภาพที่ 1.6 แสดงข้อมูลการได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี
ที่มา <http://www.tlg.rmutt.ac.th/data/>

ในปี 2557 นายรังสรรค์ นันทกาวงศ์ นายกเทศมนตรีเมืองบึงยี่โถ ยังได้รับโล่รางวัล อปท.
ที่มีผลงานวิชาการดีเด่นด้านการพัฒนางานสาธารณสุข (การถ่ายโอนสถานีนอนามัย)

ภาพที่ 1.7 โล่รางวัล อปท.ที่มีผลงานวิชาการดีเด่นด้านการพัฒนางานสาธารณสุข
ที่มา <http://www.buengyitho.go.th/>

ตามข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยในการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวายว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคใดที่ทำให้ทั้ง 2 เทศบาลเมืองไม่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวายจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี

2.2 เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

- การยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสูงสุด
- การเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม
- ความโปร่งใส ตรวจสอบได้
- การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ธรรมาภิบาลในเทศบาล

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

4. ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อความชัดเจนสำหรับการสร้างความเข้าใจ จึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะหลักธรรมาภิบาล 4 ด้าน ได้แก่

4.1.1 ด้านการยึดประโยชน์สุขของประชาชน

4.1.2 ด้านการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม

4.1.3 ด้านความโปร่งใส

4.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนกรรมการชุมชน เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี

4.2.2 กลุ่มประชากรตัวอย่าง เลือกแบบสุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 40 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เทศบาลเมืองลาดสวาย และเทศบาลเมืองบึงยี่โถ จังหวัดปทุมธานี

5. ขอบเขตของระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2558 ถึงเดือน กรกฎาคม 2559 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 10 เดือน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 หลักธรรมาภิบาล หมายถึงหลักในการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานที่ส่งผลให้มีความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานกับบุคลากรและประชาชนในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

6.2 หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่น หมายถึงหลักในการบริหารงานในส่วนของการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่

อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างสูงสุด โดยมุ่งเน้นที่ประชาชนเป็นหลักใหญ่ และเป็นธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่นทุกคน

6.3 หลักความโปร่งใส หมายถึงกระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่างๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา บุคลากรและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง มีกระบวนการให้บุคลากรสามารถตรวจสอบความถูกต้อง ได้อย่างชัดเจน

6.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานและเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่ม มีพลังในการทำงานร่วมกัน และมีความเป็นเจ้าของในผลงานร่วมกัน

6.5 การสื่อสาร หมายถึง การส่งข่าวสารต่างๆ ไปยังประชาชนในชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม จะกระทำโดยสารส่งเป็นเอกสาร การกระจายเสียง การติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ และการส่งข้อมูลผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์

6.6 การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง การศึกษาสิ่งใดๆ มากกว่า 2 ที่ขึ้นไป และนำหัวข้อในการศึกษามาเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งที่ศึกษาว่ามีความเหมือนหรือมีความต่างกันอย่างไร

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบถึงผลการศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงขี้โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

7.2 ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง

7.3 ใช้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ ประชาชน หน่วยงาน และประเทศชาติ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นระหว่าง เทศบาลเมืองบึงยี่โถ กับ เทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องนี้ โดยจัดแบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรม
4. แนวคิดเกี่ยวกับความโปร่งใส
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
6. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ
9. ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองลาดสวาย

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

ความหมายของธรรมาภิบาล

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ธรรมาภิบาล” ไว้หลายความหมาย ดังนี้

ชัยอนันต์ สมุทรวานิช (2541, น. 5) ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาล “ว่าเป็นกลไกของรัฐทั้งทางการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพสะอาดโปร่งใส และรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก โดยหลักสากลจะประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อสาธารณะชน หมายถึง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
2. ความโปร่งใส หมายถึง สาธารณะชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้

3. ความมั่นใจ หมายถึง การมีหลักการที่แน่นอน เป็นธรรมที่ทำให้สาธารณชนมั่นใจ

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้านกิจการของรัฐ”

ประมวล รุจนเสรี (2542, น. 289) ให้ความหมายของธรรมาภิบาล คือ “วิธีที่จะทำให้รัฐกับประชามรัฐกับสังคม หรือรัฐกับชุมชนนั้นมีรูปแบบความสัมพันธ์มีการปฏิบัติต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชน”

เจริญ เกษภูวาลัย (2545, น. 37-38) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า “ธรรมาภิบาลคือโครงสร้างการจัดการองค์การ นโยบาย กระบวนการปฏิบัติ และระบบการควบคุมภายในขององค์การที่ออกแบบมาใช้ชี้้นำการปฏิบัติงานทั้งหมดในลักษณะต่อเนื่อง และควบคุมกิจกรรมทั้งหมดขององค์การด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความเอาใจใส่ต่อการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดและต่อผู้รับผลประโยชน์ โดยการปฏิบัติไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนดเพื่อจะได้รายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของตน”

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, น. 17-18) ได้กล่าวว่า “สำหรับประเทศไทยนั้นเริ่มใช้คำว่า ธรรมาภิบาล หรือที่บางท่านเรียกว่า ธรรมรัฐ กันแพร่หลายภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ และหลังจาก ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทั้งนี้เนื่องมาจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง Good Governance ขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งแสดงโดยปริยายว่า ทั้งรัฐบาลไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นผลส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี หรือธรรมาภิบาล (Bad Governance) ต่อมาได้มี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3 (1) ว่าด้วย การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยมีหลักพื้นฐานของ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) ได้แก่การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม (Morality) ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยบรรณาการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้

ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า (Utility) ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงทำให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน”

ธีรยุทธ บุญมี (2541, น. 2) อธิบายว่า “ธรรมาภิบาลเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างภาครัฐ สังคมเอกชน และประชาชน ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความร่วมมือของฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งขบวนการอันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดี ในการที่จะสร้างธรรมาภิบาลของสังคมไทย ธีรยุทธ บุญมี ได้เสนอให้มีการปฏิรูประบบ 4 ส่วนคือ ปฏิรูปภาคราชการ ภาคธุรกิจต้องการให้มีการตรวจสอบโดยสื่อมวลชน และนักวิชาการ”

ประเวศ วะสี (2541, น. 12) ได้ให้ความเห็นว่า “ธรรมาภิบาล คือ รัฐที่มีความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องใหญ่ๆ คือ

1. การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้
2. ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้

3. สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐ และภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้”

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดขอบเขตความหมายของคำว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีว่าการบริหารราชการเพื่อ บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
5. ปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ
6. อำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน
7. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544, น. 13-14) ให้ความหมายของคำว่า ธรรมเนียมปฏิบัติ หมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อันเป็นแนวทางสำคัญในการ จัด ระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่าย ปฏิบัติการฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและ ร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน แก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความ ยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็น ไทยรัฐธรรมนุญ และกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน”

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และ บุญมี ลี (2546, น. 7-10) ได้รวบรวมคำนิยามของคำว่า ธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งองค์กรและบุคคลที่มีบทบาทในการส่งเสริมธรรมเนียมปฏิบัติได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ ธนาคารโลก หรือ World Bank ได้นำไปใช้ครั้งแรก เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1989 ซึ่งใช้ ในรายงานเรื่อง “Sub - Sahara: From Crisis to Sustainable Growth” (นฤมล พัทธมพล, 2541 อ้าง ถึงใน บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และ บุญมี ลี, 2544, น. 5) โดยได้ให้ความหมายว่า “good governance เป็นลักษณะและวิถีทางการที่มีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา โดยเน้นของ

ความหมายของธนาคารโลก เป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีธรรมาภิบาล เพื่อช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการกฎหมายที่อิสระ ที่ทำให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา อีกทั้งระบบราชการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และสื่อที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้”

องค์การสหประชาชาติ หรือ United Nation (UN) ให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาล เพราะเป็นหลักพื้นฐานในการสร้างความเป็นสุขของคนในสังคมให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อกระจายอำนาจให้เกิดความโปร่งใส ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคมอย่างเท่าเทียมกันและมีคำตอบพร้อมด้วยเหตุผลที่สามารถชี้แจงกันได้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2545, น. 7)

United Nations and Development Programme (UNDP) ให้คำนิยามของคำว่า ธรรมาภิบาลหมายถึง “การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วยกลไก กระบวนการ และสถาบันต่าง ๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรมเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมขึ้นอยู่กับความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม และเสียงของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนา” (สุจิต นิมิตกุล, 2543, น. 13-24)

ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย หรือ The Asia Development Bank (ADB) กล่าวว่า “ธรรมาภิบาลคือ การมุ่งความสนใจไปที่องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้ได้ผล หมายถึง การมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชนได้” (อมรา พงศาพิชญ์ และ นิตยา ภัทรศิริคะพันธ์, 2541)

องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) กล่าวถึงธรรมาภิบาลใน Participatory Development and Good Governance Report of the Aid Study Committee (1995 อ้างถึงใน อมรา พงศาพิชญ์, 2543, น. 68-81) ว่า “เป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมโดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พึ่งตนเองได้ และมีความยุติธรรมทางสังคม”

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในประเทศไทย สรุปได้ว่าเป็นความพยายามของรัฐบาล ภาคประชาสังคม และนักวิชาการมีความต้องการให้ส่วนราชการหรือองค์กรภาคเอกชนนำระบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในสังคมไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างความชอบธรรมให้กับสังคมและประเทศชาติ

กระบวนการของธรรมาภิบาล

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542: บทคัดย่อ) กล่าวว่า “กระบวนการที่เป็นหัวใจของธรรมาภิบาล มี 3 ส่วน ที่ต้องเชื่อมโยงกันก็คือ

1. การมีส่วนร่วมของทุกภาคในการบริหารจัดการสังคม (Participation)
2. ความโปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ (Transparency) ซึ่งทำให้การทุจริตและบิดเบือนผลประโยชน์ของภาคอื่นๆ ไปเป็นการกระทำของตน กระทำได้ยากหรือไม่ได้
3. ความรับผิดชอบที่ต้องตอบคำถาม (Accountability) และถูกวิจารณ์ได้ รวมทั้งความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจ”

องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

องค์ประกอบของธรรมาภิบาลนั้น การจำแนกขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเป้าหมายและแนวทางหรือกรอบวิธีการปฏิบัติในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ ซึ่งหน่วยราชการหลักของรัฐได้นำแนวทางการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมี ดังนี้

สำนักงานรัฐมนตรี กำหนดองค์ประกอบของธรรมาภิบาลดังนี้ “การออกระเบียบสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยให้ส่วนราชการถือปฏิบัติและรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ซึ่งจำแนกเป็นสามระดับคือระดับประเทศ ระดับภาค และระดับองค์กร ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม สังคมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล
2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงกล้าให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักการนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริตใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยและประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ ปรับปรุงกลไกการทำงานทุกองค์กร และทุกวงการ ให้มีความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างชัดเจน

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการประชาสัมพันธ์ การไต่สวนสาธารณะ การแสดงประชามติหรือด้วยวิธีอื่นๆ

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ สำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคม เอาใจใส่ต่อปัญหาบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา เคารพในความเห็นที่แตกต่างและกล้ารับผิดชอบในการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การจัดการหรือการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ธรรมดาค่าให้คนไทยมีการประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าบริการให้มีคุณภาพ สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้และรักษา พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์และยั่งยืน”

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542, น. 2-3) กำหนดองค์ประกอบของธรรมาภิบาลซึ่งเป็นผลมาจากการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2542 ไว้ดังนี้

“1. หลักนิติธรรม หมายถึง กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ มีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีได้ มีการปฏิรูปอย่างสม่ำเสมอ เหมาะสมกับสถานการณ์ กระบวนการยุติธรรมการดำเนินการอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชนและประชาชนตระหนักในสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินการต่างๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลง คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด สังคมมีเสถียรภาพมีวินัย และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง รัฐสำรวจความพึงพอใจผู้มาใช้บริการ เจ้าหน้าที่มีเกณฑ์การใช้ดุลพินิจที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับและส่วนราชการมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผย

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบเกิดความพึงพอใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินการเรื่องต่างๆ รวมทั้งคุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานที่บรรลุผลตามเป้าหมายมีความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ และการร้องเรียนมีจำนวนลดลงหรือไม่มีการร้องเรียน

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง ผู้รับบริการมีความพึงพอใจและการทำงานมีประสิทธิภาพทั้งในด้านปริมาณคุณภาพ และการประหยัด”

สุเมธ แสงนันท (2552, น. 26-28) ได้นิยามความหมายของธรรมาภิบาลว่า “มาจากคำว่า **ธรรมะ** บวกกับ **อภิบาล** แปลว่า การดูแลปกครองโดยใช้ธรรมะเป็นเครื่องช่วยในการบริหารจัดการ ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น”

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ UNDP (The United Nations Development Programme) ได้ทบทวนและให้คำนิยามใหม่ โดยรวมความถึงการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจัดการกิจการของประเทศชาติ รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ เรียกว่าหลักธรรมาภิบาลสากล ประกอบด้วยหลัก 9 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วม (Participation) คือ ทุกคนควรมีสติธิ์ในการตัดสินใจทั้งทางตรงและทางอ้อมในการมีส่วนร่วม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถมีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

2. นิติธรรม (Rule of Law) คือ กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรมและไม่มี การเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

3. ความโปร่งใส (Transparency) คือ การบริหารและดำเนินงานต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพด้านข้อมูลข่าวสารบุคคลที่มีความสนใจหรือมีความเกี่ยวข้อง จะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการและข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้ การได้รับข้อมูลข่าวสารต้องเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

4. การตอบสนอง (Responsiveness) คือ องค์กรและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) คือ มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) คือ ทุกคนมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) คือ องค์กรและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability) คือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องมีการรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไป และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) คือ ผู้นำและสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนา

จึงสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลที่เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมืองตามวิถีทางประชาธิปไตย ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วยหกหลักดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นการสร้างกฎหมาย กฎ กติกาที่ถูกต้อง กติกาที่ตกลงกันไว้ รวมทั้งคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิกที่อยู่ร่วมกันเพื่อความสงบสุขของประชาชน

2. หลักคุณธรรม (Ethic) เป็นการยึดในความถูกต้อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้เกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีวินัย และมีอาชีพสุจริต

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) เป็นการจัดระบบข้อมูลเป็นระบบเปิดเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายในการดำเนินงาน และการจัดซื้อจัดจ้างอย่างตรงไปตรงมา จัดกิจกรรมที่ป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และการประเมินผล

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการบริหาร การตัดสินใจที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การให้ข้อมูลแก่ประชาชน การแสดงความคิดเห็น การให้คำปรึกษา การร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ และร่วมคุมงานสาธารณะ

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) เป็นการสร้างความตระหนักในสิทธิหน้าที่สำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจต่อปัญหาสาธารณะ กระตือรือร้นในการแก้ปัญหาสาธารณะ การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และกล้าหาญที่จะรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการใช้อย่างคุ้มค่า ให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุด

การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

การบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาลนั้น จะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ไม้ล้มละลาย ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาว การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม

ปัจจุบันการบริหารงานในภาครัฐได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมากในเรื่องของความโปร่งใสในการดำเนินงาน ดังนั้นการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในหน่วยงานของรัฐก็เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือว่าปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์ปชั่นของหน่วยงานภาครัฐจะลดลง

ชนะเลิศ ยูวบูรณ์ (2543, น. 3-12) กล่าวว่า “สิ่งที่จำเป็นในการบริหารงานของหน่วยงานในภาครัฐได้แก่

1. ภาระรับผิดชอบตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบคือบุคคลองค์กรและผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจซึ่งหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐต้องมีภาระความรับผิดชอบต่อสาธารณะเกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมหรือการตัดสินใจใดๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ

2. ความโปร่งใสคือการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆ อยู่บนกฎระเบียบชัดเจน การดำเนินงานของรัฐบาลในด้านนโยบายต่างๆ นั้น สาธารณะชนสามารถรับทราบและมีความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของรัฐนั้นมาจากความตั้งใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย

3. การปราบปรามทุจริตและการประพฤติมิชอบ คือการที่องค์กรภาครัฐใช้อำนาจหน้าที่หรือการแสวงหาผลประโยชน์ในทางส่วนตัว เหล่านี้ถือเป็นการทุจริต และการประพฤติมิชอบทั้งต่อองค์กรภาครัฐเองและองค์กรในภาคเอกชน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน

และการทำให้เกิดความโปร่งใส รวมถึงการปฏิรูประบบราชการจะเป็นเครื่องมือในการปราบปรามการฉ้อฉลและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

4. การสร้างการมีส่วนร่วมคือการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจดำเนินนโยบาย มีส่วนร่วมในการควบคุมการปฏิบัติงานของสถาบันการมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ

5. การมีกฎหมายที่เข้มแข็ง คือธรรมาภิบาลพื้นฐานการดำเนินการอยู่บนกรอบของกฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติมีการให้ความเสมอภาคเท่าเทียมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีกฎหมายที่เข้มแข็ง มีการระบุนการลงโทษที่ชัดเจน

6. การตอบสนองที่ทันการ คือการให้การตอบสนองที่ทันการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเวลาทันการ

7. ความเห็นชอบร่วมกัน คือ สังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันไปธรรมาภิบาลจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานความต้องการที่แตกต่างกันให้อยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมและขององค์การเป็นหลัก

8. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือในหลักธรรมาภิบาลนั้น ต้องการให้มีการใช้ต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

9. ความเสมอภาคและความเกี่ยวข้อง คือ หลักธรรมาภิบาลจะเน้นให้บุคลากรทุกคนในองค์การ รู้สึกมีส่วนร่วมหรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับองค์การ บุคคลสามารถมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมหลักที่จะช่วยสร้างความเติบโตให้กับหน่วยงาน”

สรุปโดยรวมธรรมาภิบาลหมายถึง การบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานที่ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรและประชาชนในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

2. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่น

ที่มาของธรรมาภิบาลท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 145) กล่าวไว้ว่า “นับแต่ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมาแนวคิดธรรมาภิบาลได้ก่อตัวและขยายออกไปสู่การบริหารภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น

เรื่อยๆ จนกลายเป็นกระแสหลัก ควบคู่ไปกับ กระแสการบริหารภาครัฐ แนวใหม่ (New Public Administration. NPM) แนวคิดธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อการปฏิรูปการเมืองการบริหารของประเทศ เพื่อให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลความโปร่งใสมีส่วนร่วมของภาคส่วนและยึดหลักนิติธรรม

การปกครองท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินมาเป็นระยะเวลาหลายทศวรรษจนกระทั่งกระแสความเป็นประชาธิปไตย (Democratization) ที่แรงขึ้นภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตในปลายทศวรรษ 1980 ทำให้เกิดคำถามว่า การปกครองท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น (Local democracy) และเกิดประโยชน์สุขต่อคนในท้องถิ่นจริงหรือไม่

ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าประชาชนจะเป็นผู้เลือกตัวแทนเข้าไปบริหารงานท้องถิ่นแทนประชาชนที่ชุมชนท้องถิ่นนั้น แต่เมื่อตัวแทนเข้าไปบริหารงานแล้วกลับไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและประโยชน์ของส่วนรวมเท่าที่ควรหรือบริหารตามที่คณะผู้บริหารหรือผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสม โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนมากนักหรือบริหารงานโดยขาดประสิทธิภาพทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าต่อการบริหารงบประมาณในหลายประเทศมีการทบทวนเพื่อปรับเปลี่ยนให้การปกครองท้องถิ่นแบบตัวแทน ได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าโปร่งใส มีความสำนึกรับผิดชอบและให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่เพียงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนเท่านั้น”

ประธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 146-151) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการของ “ธรรมาภิบาลท้องถิ่น (Principle of Local Governance) มีสาระสำคัญ 10 ประการ ดังนี้

หลักการที่ 1 การยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสูงสุด

ทั้งนี้ผู้ที่รับผิดชอบเข้าบริหารท้องถิ่นต้องยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการบริหารงาน ประโยชน์สุขของประชาชนพิจารณาได้จากการตอบสนองปัญหาและความต้องการที่จำเป็น (needs) ของประชาชน โดยผู้บริหารท้องถิ่นต้อง “เข้าใจ เข้าถึง” ประชาชน ดังนั้น จึงมีข้อกำหนดหนึ่งในคุณสมบัติของผู้สมัครเลือกตั้งท้องถิ่นคือ ต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่ในท้องถิ่นนั้นมาเป็นระยะเวลาหนึ่งหรือเสี้ยวท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนท้องถิ่น

หลักการที่ 2 การเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม ผู้ที่เข้ามาเป็นตัวแทนประชาชนในการใช้อำนาจบริหารท้องถิ่นแทนประชาชนต้องผ่านกระบวนการยอมรับของประชาชน โดยการได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นเพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการ

ใช้อำนาจแทนประชาชน ในขณะที่เดียวกัน การเข้าสู่ตำแหน่งนั้นก็ต้องเป็นไปอย่างสุจริต เทียงธรรม ไม่มีการใช้อำนาจสินจ้างหรือการซื้อเสียงเพื่อให้ได้ตำแหน่ง

การให้คนดีได้มีโอกาสเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะคนดีมุ่งทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวซึ่งอาจต่างจากคนเก่งที่อาจไม่ใช้คนดี เมื่อเข้ามามีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นก็อาศัยความเก่ง ความฉลาดในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องได้อย่างแนบเนียน

หลักการที่ 3 ความคุ้มค่าในการบริหารทรัพยากร ในที่นี้หมายถึงการใช้ทรัพยากร เพื่อการบริหารท้องถิ่น เช่นงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีความคุ้มค่า เป็นไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนได้ประโยชน์มากที่สุด เป็นสำคัญ แม้ว่า ในการบริหารภาครัฐรวมถึงการบริหารท้องถิ่นมักไม่คำนึงถึงกำไร ขาดทุน แต่สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือประโยชน์ที่ประชาชนและชุมชนจะได้รับมากที่สุด ดังนั้นสิ่งที่ต้องควบคู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าก็คือ ประชาชนได้รับประโยชน์หรือไม่ หรือมากน้อยเพียงใด และเป็นการตัดสินใจบนหลักเหตุและผลที่ดีหรือไม่

หลักการที่ 4 ความสำนึกรับผิดชอบ ความสำนึกรับผิดชอบหรือ Accountability เป็นคำที่มีการให้คำจำกัดความไว้ค่อนข้างหลากหลาย ในศัพท์รัฐศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลคำว่า Accountability ว่า “การรับผิดชอบ”(พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542)ความสำนึกรับผิดชอบมีความหมายลึกซึ้งกว่าความรับผิดชอบ หรือ Responsibility เพราะว่า ความรับผิดชอบเป็นการรับผิดชอบตามที่ตำแหน่งหน้าที่หรือกฎ ระเบียบกำหนดไว้ เช่น ความรับผิดชอบในฐานะเป็นรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี เป็นต้น แต่ความสำนึกรับผิดชอบเป็นสิ่งที่อยู่ภายในของบุคคลที่แสดงออกมาจากจิตสำนึกของคนที่มีความสำนึกรับผิดชอบต่อสาธารณะหรือบุคคล กลุ่มบุคคลที่เขารับผิดชอบต่อดูแลอยู่ เช่นนักการเมืองในฐานะเป็นตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้ามาทำหน้าที่แทนก็ต้องมีความสำนึกรับผิดชอบหากตนเองกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อการดำรงตำแหน่ง

หลักการที่ 5 ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึงแง่มุมหนึ่งของศีลธรรม แสดงถึงลักษณะของคุณธรรม ในแง่บวก อาทิ บุรณภาพความจริงใจและความตรงไปตรงมา พร้อมด้วยกรงดเว้นการโกหก การคดโกง หรือการลักขโมย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2555)

หลักการที่ 6 ความโปร่งใส (Transparency) ความโปร่งใส มีความหมายถึง

การมองเห็นทะลุได้ ความโปร่งใสเกี่ยวข้องกับโครงสร้างระบบงาน ระบบการให้ทุน ระบบการให้โทษ และการเปิดเผยของระบบงาน (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2544 , รายงานผลการวิจัยเรื่องดัชนีคอร์รัปชันของไทย: การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้) ทั้งนี้ความโปร่งใสเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องมีในการบริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ก็เพราะว่าการบริหารงานที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางต้องเป็นการบริหารงานที่เกิดกว้างให้ทุกคนได้รับรู้ ได้เห็นและตรวจสอบได้ตลอดเวลาเพื่อให้ประชาชนได้แน่ใจว่า ตัวแทนของตนที่เลือกเข้าไปนั้น ได้ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง

หลักการที่ 7 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมเปรียบเสมือนลมหายใจที่ทำให้ร่างกายดำรงชีวิตอยู่ได้ การมีส่วนร่วมก็เช่นกันที่ทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นดำรงอยู่อย่างยั่งยืน แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมและเข้าร่วมอย่างเต็มใจและมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะของท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง นอกจากประชาชนทั่วไปแล้ว ภาคส่วนอื่นที่สำคัญได้แก่ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคองค์กรเอกชนและภาครัฐก็นับเป็นภาคส่วนที่มีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมมีความหมายต่อการเมืองการบริหารท้องถิ่น โดยที่การมีส่วนร่วมอาจเริ่มจากการร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมในการปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ ร่วมกำกับ ตรวจสอบ และร่วมรับผลประโยชน์

หลักการที่ 8 การยึดหลักกฎหมาย ในการบริหารท้องถิ่น การยึดกฎหมายเป็นหลักการพื้นฐานในการตัดสินใจดำเนินการให้เป็นไปตามที่ตัดสินใจนับเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะโดยหลักการแล้ว กฎหมาย กฎ ระเบียบทั้งหลายบัญญัติขึ้นเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ ดังนั้น เมื่อการตัดสินใจและการดำเนินการเป็นไปตามหลักกฎหมายแล้ว ก็น่าจะเชื่อได้ว่า สาธารณะหรือประชาชนในส่วนรวมจะได้รับประโยชน์ จากการบริหารท้องถิ่นอย่างแท้จริง

หลักการที่ 9 ความเสมอภาค เท่าเทียม เป็นอีกหลักการสำคัญของธรรมาภิบาลท้องถิ่น โดยที่การบริหารท้องถิ่นต้องให้ความเสมอภาค เท่าเทียมแก่ทุกคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเพศ ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่มีการคำนึงถึง ในการได้รับการบริการอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน

หลักการที่ 10 คุณธรรม จริยธรรม พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถานให้ความหมายคุณธรรมว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดีหรือหน้าที่อันพึงมีอยู่ในตัว ราชบัณฑิตยสถาน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552) ในอีกแง่ คุณธรรมเป็นหลักความดีงาม มีเหตุผลที่แสดงออกมาเชิงพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจของบุคคลเป็นหลักประพฤติปฏิบัติของคนนั้นอันก่อ

ประโยชน์ต่อองค์กรและสังคมโดยรวม ส่วนจริยธรรม พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ราชบัณฑิตยสถาน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552) กล่าวได้ว่า คุณธรรมเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในจิตใจของคน และจริยธรรมเป็นพฤติกรรมหรือสิ่งที่แสดงออกมาเป็นสิ่งที่ฝังในการบริหารท้องถิ่น ผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีคุณธรรม จริยธรรมกำกับในการบริหารงานโดยคำนึงถึงหลักเหตุและผลที่ฝัง และมิใช่เป้าประสงค์สำคัญคือการให้ประชาชนได้รับประโยชน์สุขอย่างแท้จริง”

สรุปโดยรวมธรรมาภิบาลท้องถิ่นหมายถึง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้กับการบริหารในส่วนการปกครองท้องถิ่น โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักในการบริหารงานโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลท้องถิ่น

ประธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 216) กล่าวว่า “การจัดทำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโยการเมืองการบริหารท้องถิ่นได้สามารถประเมินได้ว่าการเมืองการบริหารท้องถิ่นในชุมชนท้องถิ่นของตนเองมีความเป็นธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้

1. การยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด มีตัวชี้วัด ดังนี้
 - การเปิดให้มีประชาคม เพื่อรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนต่อประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชนโดยส่วนรวม
 - การตัดสินใจของประชาคมที่ยึดเจตนารมณ์ของประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยที่เสียงของส่วนน้อยได้รับการเคารพ
 - ความเสมอภาค เท่าเทียมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ
2. การเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม เทียงธรรม มีตัวชี้วัด ดังนี้
 - ผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่น
 - มีการแสดงวิสัยทัศน์ นโยบายการแก้ไขปัญหา/การพัฒนาท้องถิ่นแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- ไม่มีคดีที่มีการตัดสินจากศาลว่า มีการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต เทียงธรรม

3. ความโปร่งใส มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ไม่มีเรื่องร้องเรียน หรือข้อกล่าวหา ฟ้องร้องหรือดำเนินคดีทุจริตที่ได้รับการตัดสินแล้วว่า มีความผิดจริงตามข้อร้องเรียนหรือข้อกล่าวหา
- มีการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เช่น ข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น ข้อมูลการประมวลโครงการ เป็นต้น
- ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สะดวก และได้รับข้อมูลที่จำเป็นอย่างเพียงพอ

4. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีตัวชี้วัด ดังนี้

- จำนวนเรื่อง/ประเด็นที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- มีช่องทางตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และ หรือร่วมตัดสินใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- มีการรับฟังความคิดเห็นในเวทีสาธารณะในประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชนโดยรวม
- มีการยื่นเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น
- มีการยื่นร่าง/เสนอความเห็น/ข้อเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณา

5. ความคุ้มค่าในการบริหารทรัพยากร มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงานโครงการ ได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ผู้รับบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับระดับดีขึ้นไป

6. ความสำนึกรับผิดชอบ มีตัวชี้วัดดังนี้

- มีการขอโทษหรือการลาออกจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นเมื่อเกิดความผิดพลาดร้ายแรงในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ

- ไม่มีการปกปิดความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่และมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงและผู้กระทำผิด

7. ความซื่อสัตย์ มีตัวชี้วัดดังนี้

- ไม่มีการนำสิ่งของ/ทรัพย์สินสมบัติขององค์กรหรือสาธารณะไปใช้ส่วนตัว
- มีความตรงต่อเวลาในการทำงาน
- ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- รักษาคำพูดและคำมั่นสัญญาที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

8. ความเสมอภาค มีตัวชี้วัดดังนี้

- มีกฎหมาย กฎ ระเบียบห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติ
- มีความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย
- มีแนวทางปฏิบัติชัดเจนในการดำเนินการโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศ ศาสนา ความพิการ

9. การยึดหลักกฎหมาย มีตัวชี้วัดดังนี้

- มีกฎหมายกำหนดแนวทางการปฏิบัติและการใช้ดุลพินิจไว้อย่างชัดเจน
- การอนุมัติ/อนุญาต เป็นไปตามกรอบของกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- การบริหารงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่กำหนดไว้

10. คุณธรรม จริยธรรม มีตัวชี้วัดดังนี้

- การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ของบุคลากรในองค์กรและนอกองค์กรลดลง
- ไม่มีการเลือกปฏิบัติภายในองค์กรและภายนอกองค์กร
- การมีการค้ารงชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือย
- มีน้ำใจ เมตตา อารีต่อผู้ร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชา
- ไม่มีการวางอำนาจ ข่มขู่บุคลากรในองค์กรและนอกองค์กร โดยผู้มีอำนาจทางการเมืองการบริหารท้องถิ่น”

3 แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรม

ความหมายของความชอบธรรม

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ความชอบธรรม” ไว้หลายความหมาย ดังนี้

สุจิต บุญบงการ (2519, น. 91-92) ให้ความหมายไว้ว่า “ความชอบธรรมทางการเมือง ยังหมายถึงการยอมรับของประชาชนหรือกลุ่มที่มีพลังในสังคมนั้น ที่เชื่อว่าระบบการปกครอง ตลอดจนผู้นำนั้นถูกต้อง ดังนั้นความชอบธรรมจึงเป็นเรื่องของความเชื่อ เรื่องของค่านิยมของคนในแต่ละสังคม อันอาจเกิดจากจารีตประเพณี การอบรมสั่งสอนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง ในระบบซึ่งความชอบธรรมเป็นปัญหาอยู่ ผู้นำมักใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนตนในการสร้างความชอบธรรมขึ้นมา การสร้างความชอบธรรมอาจทำได้ด้วยการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ถ้าสร้างประสิทธิภาพในการปกครองได้ในระยะหนึ่ง ประชาชนก็อาจจะค่อยๆยอมรับว่าชอบธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะวิธีการสร้างความชอบธรรมที่มักทำกันอยู่เสมอๆ คือการสร้างอุดมการณ์ที่สอดคล้องกับระบบการปกครองของตน การอบรมสั่งสอนประชาชนให้ยึดมั่นในอุดมการณ์”

ประชัน รักรพงษ์ (2522, น. 604-608) ให้ความหมายไว้ว่า “ความชอบธรรมทางการเมืองของรัฐบาลพลเรือนในระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะที่แตกต่างจากรัฐบาลทหาร โดยความชอบธรรมของรัฐบาลพลเรือนมีที่มาจาก การเลือกตั้ง มีการ

(1) ความชอบธรรมในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายกำหนด โดยผ่านระบบการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนที่ได้รับฉันทานุมัติให้เข้ามาปกครองประเทศ

(2) ความชอบธรรมในการสร้างประสิทธิภาพของการปกครอง ก่อให้เกิดการเห็นพ้อง การยินยอมของผู้ใต้ปกครอง ส่งผลดีการบริหารงานของรัฐให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ส่งผลให้รัฐบาลมีความชอบธรรมจากการดำเนินงานตามผลงานที่ประจักษ์

(3) ความชอบธรรมในการปกครองของผู้นำหรือรัฐบาลที่ยึดถือหลักกฎหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อว่าการใช้อำนาจของผู้ปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย จึงจะได้รับการยอมรับจากประชาชน และถือว่าการใช้อำนาจของผู้ปกครองกระทำถูกต้องโดยอ้างอิงตามกฎหมายเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม แต่หากการใช้อำนาจขัดต่อกฎหมายย่อมส่งผลกระทบต่อการขาดความชอบธรรมในการปกครอง

(4) ความชอบธรรมในการปกครองที่ทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ของประโยชน์ประชาชน หากผู้ปกครองมีการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนคนส่วนมาก ย่อมนำมาสู่ความชอบธรรมของการปกครอง แต่หากผู้ปกครองมีวัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และพวกพ้อง จะมีผลอันนำมาสู่การขาดความชอบธรรม และการล่มสลายของผู้ปกครอง”

ทินพันธ์ นาคะตะ (2528, น. 11-12) ให้ความหมายไว้ว่า “สำหรับข้ออ้างการมีความชอบธรรมในการปกครอง ยังอาจแบ่งออกได้อีกสามแบบ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะแห่งอำนาจของผู้ปกครอง ที่ฝ่ายผู้ปกครองยอมรับการอ้างสิทธิดังกล่าว

สำหรับแบบแรก การมีความเชื่อในความชอบธรรมของการมีอำนาจทางการปกครอง ขึ้นอยู่กับการมีความยึดมั่นในประเพณี บุคคลจะต้องให้การเชื่อฟังแก่ผู้นำที่ใช้อำนาจ และได้ อำนาจมาตามประเพณี เช่นยังมีประเทศที่ทำการปกครองแบบประชาธิปไตยอยู่หลายประเทศที่ยังคงไว้ซึ่งสถาบันกษัตริย์ และการที่ผู้มีอำนาจมักอ้างแบบธรรมเนียมการปฏิบัติที่เคยทำมา เป็นต้น หลักแห่งความชอบธรรมทางการปกครองแบบนี้ ยังมีอยู่ในระบบการเมืองต่างๆ ไป ทั้งระบบเก่า และระบบปัจจุบัน

ส่วนแบบที่สอง ความชอบธรรมของการมีอำนาจทางการปกครองขึ้นอยู่กับการมีความเชื่อถือในคุณสมบัติพิเศษส่วนตัว กับลักษณะการปกครองของผู้นำ ในลักษณะที่เห็นว่าน่า เลื่อมใส น่าเกรงขาม หรือน่าเชื่อฟัง เช่นคนอย่าง เซอร์ซิด รัสเวลท์ เดอโกล เลนิน ฮิตเลอร์ และ คานธี แต่การมีความเชื่อถือเช่นนี้ไม่ค่อยยั่งยืนนัก เพราะต้องมีผู้นำที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ยิ่งกว่านั้น ผู้ได้ปกครองกับผู้รับช่วงการปกครองมักจะเปลี่ยนให้เป็นอย่างอื่น

ส่วนแบบที่สามความชอบธรรมของการมีอำนาจทางการปกครอง ขึ้นอยู่กับการมีความเชื่อที่ว่า การใช้อำนาจนั้นชอบด้วยกฎหมาย จะมีการยอมรับในข้อบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในกฎหมาย และในอำนาจของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมาย การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่เห็นว่าถูกต้องตามกฎหมาย ก็ถือว่ามี ความชอบธรรม ถ้าผู้นำทำอะไรไม่ถูกต้องตาม กฎหมายจะไม่ได้ได้รับความเชื่อถือและจะเสียอำนาจในการปกครอง เช่น ในกรณีทุ่งใหญ่ที่มีการเชื่อกันว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลบางคนฝ่าฝืนกฎหมาย แต่ได้รับการคุ้มครองจากผู้มีอำนาจใน รัฐบาลนับว่าเป็นส่วนหนึ่ง ที่ทำให้ประชาชนไม่พอใจรัฐบาล จนมีผลให้รัฐบาลชุดนั้นต้องสิ้น อำนาจไปในที่สุด เป็นต้น”

Lipset (1981) อธิบายว่า “ความชอบธรรมเป็นความสามารถของระบบในการทำให้เกิดและคงไว้ซึ่งความเชื่อที่ว่าสถาบันทางการเมืองที่มีอยู่มีความเหมาะสมมากที่สุดแล้วสำหรับสังคมในขณะนั้น”

Beetham (1991) อธิบายความหมายของความชอบธรรมในการใช้อำนาจว่า “คือมุมมองความเชื่อของประชาชนที่มีต่อการใช้อำนาจในขณะนั้น”

องค์ประกอบของความชอบธรรม

Alagappa (1995) อธิบายว่า “ความชอบธรรมทางการเมืองมีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. การมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคม (shared norms and values) การมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคมที่ผ่านความสับสนเนื่องกันมาในเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดประเภทของระบบการเมือง การใช้อำนาจของรัฐและการยอมรับของประชาชนต่อการใช้อำนาจนั้น องค์ประกอบข้อนี้มีตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเรื่องความชอบธรรมทางการเมืองมี 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง (conflict over organizing ideology) หากมีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใหม่เกิดขึ้นมาทำลายอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเดิมที่มีอยู่และสามารถขยายแนวร่วมได้มากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อแบบแผนและค่านิยมที่เป็นอยู่ซึ่งความชอบธรรมของผู้ปกครองขณะนั้นย่อมถูกลดทอนลงและอาจถึงขั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามมา

1.2 การใช้กำลังบังคับให้ทำตามของรัฐหรือ ผู้ปกครองภายใต้ข้ออ้างเรื่องความสงบสุขของสังคม (the use of force in securing compliance) โดยแยกพิจารณาออกเป็น 2 สถานะคือผู้ใช้อำนาจต้องมีความชอบธรรมในตนเองและการใช้กำลังนั้นต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอันมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมีคำถามเกิดขึ้นว่า การใช้กำลังที่ว่ามีหรือไม่มีเพียงใด คำตอบคือ “ไม่มีคำตอบที่แน่นอนตายตัว (no clear-cut answer is possible)” เพราะมีความแปรผันไปตามบริบท วัตถุประสงค์และขอบเขตของการใช้กำลัง ยกตัวอย่างเช่นถ้ามีการใช้กำลังเพื่อจัดระเบียบสังคมให้เกิดเสถียรภาพความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครองอาจเป็นไปได้ในเชิงบวกภายใต้สายตาของผู้ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่ถูกใช้กำลังเข้าจัดการในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ปกครองมีลักษณะยึดเหยียดอุดมการณ์ทางการเมืองให้กับประชาชนและใช้กำลังปราบปรามผู้

ต่อต้านอย่างรุนแรงอันขัดกับเจตจำนงของ ประชาชนก็อาจได้รับการมองว่าไม่มีความชอบธรรมในการใช้กำลังนั้น ดังเช่นกรณีรัฐบาลทหารพม่า

1.3 ระดับการให้การสนับสนุนจากสาธารณชน (degree of public support) หากสาธารณชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการใช้สิทธิเลือกตั้งการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองการให้การสนับสนุนยอมรับนโยบายของรัฐบาลและสิ่งที่รัฐบาลขอความร่วมมือในบาง กรณีและการให้ความเชื่อมั่นในควมมีประสิทธิภาพของระบบยุติธรรม เช่นนี้ถือว่ามีส่วนสำคัญต่อการมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคมที่ก่อให้เกิดมุมมองความชอบธรรมในตัวระบบการเมืองและรัฐบาลในทางตรงกันข้ามถ้าหากระดับการสนับสนุนจากสาธารณชนมีน้อยด้วยเพราะมีการขยายตัวของความไม่เชื่อมั่นในระบบยุติธรรมการหลีกเลี่ยงไม่ให้ความร่วมมือในคำสั่งหรือการจัดระเบียบของทางรัฐบาลการไม่ให้ความเคารพเชื่อฟังทางการเมือง ความเคลือบแคลงใจ และการมองสังคมในแง่ร้ายเช่นนี้ถือว่ามีผลกระทบต่อการใช้แบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคมที่ก่อให้เกิดมุมมองความไม่ชอบธรรมในตัวระบบการเมืองและรัฐบาล

2. การเข้าสู่อำนาจด้วยการทำตามกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ (conformity with established rules for acquiring powers) ผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่ก้าวเข้าสู่อำนาจภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ถือว่ามีความชอบธรรมในสายตาของคนส่วนใหญ่ในชาติของตนหากเข้าสู่อำนาจด้วยวิถีทางอื่นถือว่าขาดความชอบธรรม อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้อาจใช้อธิบายไม่ได้กับกรณีการเมืองในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ เพราะถึงแม้ว่าเกิดเหตุการณ์การได้มาซึ่งอำนาจของรัฐบาลชุดใหม่ที่มีได้มาตามวิถีทางและกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ เช่น การก่อรัฐประหารแต่ก็ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมว่ามีความชอบธรรมในการได้มาซึ่งอำนาจนั้น โดยรัฐบาลดังกล่าวสามารถเริ่มต้นสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองได้ 2 ทาง คือ ทางแรก ด้วยการอาศัยกรณีเหตุการณ์ทางการเมืองที่เพิ่งผ่านพ้นไปในการสร้างแบบแผนและค่านิยมในหมู่ชนให้เกิดการยอมรับในรัฐบาลใหม่และพยายามลดความชอบธรรมของระบอบเดิมหรือความชอบธรรมของรัฐบาลชุดที่แล้ว ทางที่สองด้วยการอาศัยบารมีของผู้นำคนใหม่จากนั้นในระยะยาวค่อยเสริมสร้างความชอบธรรมให้เพิ่มมากขึ้น (ประเด็นที่สำคัญอยู่ตรงที่การเข้ามาของรัฐบาลใหม่ขัดแย้งกับการมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคม (shared norms and values) หรือไม่)

3. การใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (proper and effective use of power) มีความหมายอยู่ 2 นัย คือ นัยแรกเป็นการใช้อำนาจบริหารประเทศภายใต้กฎเกณฑ์

กระบวนการและกฎหมายและนัยที่สองเป็นการใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมแก่คนในสังคม มิใช่ตกอยู่กับตนเองและพวกพ้อง

อย่างไรก็ตามเรื่องการทำงานของรัฐบาลที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจมิได้หมายความว่าถึง การขาดความชอบธรรมเสมอไป เนื่องด้วยหากรัฐบาลนั้นบริหารงานล้มเหลวกระบวนการ การเลือกตั้งในครั้งต่อไปจะเป็นตัวตัดสิน(ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย)แต่เนื่องจาก ผู้คนมักคิดเชื่อมโยงเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐบาลเข้ากับเรื่องความชอบธรรม จึงทำ ให้เรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐบาลกลายเป็นตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมสำหรับใช้วัดระดับ ความชอบธรรมของรัฐบาล

4. การให้ความยอมรับในการปกครอง (consent of the governed) การให้ความยอมรับ ในการปกครองแตกต่างกันไปตามลักษณะของระบอบการปกครองยกตัวอย่างเช่น ในระบอบ ประชาธิปไตยการให้การยอมรับของประชาชนในการปกครองของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับเรื่องของการ เปิดกว้างให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และมีส่วนร่วมในระบอบอำนาจนิยมและระบอบเผด็จ การแบบเบ็ดเสร็จการให้การยอมรับในการปกครองมุ่งไปที่เรื่องการบริหารงานของรัฐบาลว่าบรรลุ เป้าหมายและนโยบายที่ แถลงไว้มากน้อยเพียงใดมากกว่าดูที่รูปร่างหน้าตาองคาพยพของรัฐบาล

ในทางทฤษฎีสามารถแยกอธิบายและวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบของความชอบธรรมทาง การเมือง 4 ประการนี้ออกจากกันได้ แต่ในทางปฏิบัติต้องวิเคราะห์ร่วมกันเนื่องจากองค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นความชอบธรรมเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนมี ความเป็นพลวัต และมีระดับ (degree) ที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์และยุคสมัยโดยไม่สามารถ ระบุให้ชัดเจนลงไปได้ว่ามีเพียงแค่ 2 ระดับเท่านั้นคือ มีความชอบธรรม (legitimacy) หรือไม่มี ความชอบธรรม(illegitimacy)

ผู้มีอำนาจในทางปกครองจะพิจารณาสร้างภาพลักษณ์ความชอบธรรมทางการเมืองให้ เกิดขึ้นใน 3 สถาบันทางการเมือง (three political institutions) ได้แก่รัฐชาติ (nation-state) ระบอบ (regime) และรัฐบาล (government) โดย ความรู้สึกว่ามีอัตลักษณ์ร่วมกันของคนในชาติ(shared identity) เป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์ความชอบธรรมทางการเมืองต่อกรณีรัฐชาติ“การมี แบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคม (shared norms and values) เช่น พลเมืองแต่ละคนมี สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกับมากกว่าจะเป็นเจ้านาย กับลูกน้อง จะเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อการสร้างภาพลักษณ์ความชอบธรรมทางการเมืองต่อกรณีระบอบและ การเข้าสู่อำนาจด้วยการ

ทาทตามกฎเกณฑ์ที่มีอยู่และลักษณะของการบริหารงาน(conformity with established rules and performance) เป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์ความชอบธรรมทางการเมืองต่อกรณีรัฐบาล”

สรุปโดยรวมความชอบธรรมหมายถึง การกระทำใดๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ประชาชนให้การยอมรับ ไม่เบียดเบียน เอรัดเอาเปรียบผู้อื่น จนทำให้เกิดความเชื่อใจอย่างแท้จริง จากประชาชน

4 แนวคิดเกี่ยวกับความโปร่งใส

ความหมายของความโปร่งใส มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2526, น. 550) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความโปร่งใส หมายถึง คุณสมบัติที่แสงผ่านได้ และมองเห็นได้ตลอด”

ปธาน สุวรรณมงคล (2547, น. 146-147) ได้สรุปเรื่องของการสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ดังนี้

1.ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย และตามความคาดหวังของประชาชน โดยที่การปฏิบัติหน้าที่นั้น สามารถที่จะตรวจสอบได้ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.ความโปร่งใสในการปฏิบัติงานผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปอย่างเปิดเผย สามารถให้ทุกฝ่ายตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งและหลังจากพ้นตำแหน่ง

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2544, น. 51) กล่าวถึงความโปร่งใสว่า “เป็นการพิจารณาที่เปิดเผยมูลเกี่ยวกับนโยบาย กระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์กติกา และความตั้งใจจริงในการบริหารงานของรัฐต่อสาธารณชน มีความเป็นอิสระในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งทางด้านเศรษฐกิจการค้า สังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้ประชาชนอย่างทั่วถึง หรือการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ นอกจากนี้ความทันสมัยของข้อมูลและความรวดเร็วของการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น ใน

การทำธุรกิจประกอบกิจกรรมทางสังคม หรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในนโยบายของรัฐ นับเป็นสาระสำคัญที่แสดงถึงความโปร่งใสของการบริหารประเทศ”

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization) (Bellver and Kaufman, 2005, PP 4 อ้างถึงใน ดวงกมล เกษโกมล, 2552, น. 12) ได้กล่าวถึง ความโปร่งใสเกี่ยวกับแกนหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ต้องทำให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายอื่น ๆ ของรัฐได้รับการเปิดเผยสู่สาธารณชน
2. ต้องแจ้งให้กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจทราบเกี่ยวกับกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐ และสามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
3. ต้องทำให้แน่ใจว่ากฎหมาย และกฎข้อบังคับต่าง ๆ ได้ถูกบัญญัติอย่างมีรูปแบบ ยุติธรรม และมีเหตุมีผล

สถาบันพระปกเกล้า (2544, น. 51) กล่าวถึงความโปร่งใสโดยเน้นในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย กระบวนการทำงานควรมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึง และรับทราบข้อมูลสาธารณะ

ไชยวัฒน์ คำชู (2545, น. 45-46) กล่าวถึงความโปร่งใสของรัฐบาลว่าสามารถกระทำ ได้โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้รับรู้นโยบายของรัฐบาลและสามารถตรวจสอบการทำงานตาม นโยบายที่แสดงไว้

จารุวรรณ เมณฑกา (2546, น. 39-47) ได้กล่าวถึง ความโปร่งใสในความหมายกว้างว่า “หมายถึง การที่สาธารณชนมีโอกาสรับรู้นโยบายด้านต่าง ๆ ของรัฐบาล และมีความมั่นใจว่า รัฐบาลมีความตั้งใจจริงในการดำเนินการตามนโยบายนั้น วัตถุประสงค์หรือประโยชน์จากความ โปร่งใส ได้แก่การทุจริตประพฤติมิชอบจะทำได้ยากมากขึ้น การทำงานของหน่วยงานเป็นที่เชื่อถือ ศรัทธาต่อประชาชนได้รับบริการดีขึ้น และประเทศมีการพัฒนาแบบยั่งยืนและมีระบบภูมิคุ้มกัน จากการประสบภาวะวิกฤติต่าง ๆ”

คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (2547, น. 30-31) อธิบายว่า “หลักความ โปร่งใสหมายถึง การดำเนินงานและการตัดสินใจที่เปิดเผย เพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของบุคคลในชาติ หลักความโปร่งใสจะเกิดขึ้นได้เมื่อส่วนราชการเปิดเผยข้อมูลทุกขั้นตอนในการ ปฏิบัติภารกิจเพื่อให้ประชาชนรู้และเข้าใจ”

ประมวล รุจนเสรี (2542, น. 8) ได้กล่าวถึงหลักความโปร่งใสว่า “เป็นการทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสมิการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้งานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน”

ดวงกมล เกษโกมล (2552, น. 11) ได้แยกพิจารณา ความโปร่งใส ออกเป็น 2 นัย คือ

“1. พิจารณาจากความหมายตามนัยของศัพท์ความโปร่งใส หมายถึง คุณสมบัติที่แสงผ่าน ได้มองเห็นทะลุได้ง่าย รวมทั้ง จับได้ง่าย เปิดเผย ตรงไปตรงมา และเข้าใจง่าย

2. อีกนัยหนึ่งโดยการเปรียบเทียบกับการทุจริตคอร์รัปชัน ความโปร่งใสมิความหมายตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่คอร์รัปชันมีความหมายในเชิงลบแสดงถึง พฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ ในลักษณะซ่อนเร้น เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน เช่น การผูกขาดอำนาจหน้าที่ (monopoly of authority) และการใช้ดุลพินิจมากโดยไม่มีหรือมิการตรวจสอบ (accountability) และความโปร่งใสน้อย ส่วนความโปร่งใสมิความหมายในเชิงบวกแสดงให้เห็นถึง พฤติกรรมที่รู้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ”

มนูญ จันทร์สมบุญ (2550, น. 99) เห็นว่า “ความโปร่งใสสามารถกระทำได้โดยการเปิดเผยข้อมูลควรแสดงความจริงที่เกิดขึ้นเป็นกลาง เป็นอิสระ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจกติกาใด ๆ หรือจริยธรรมของสังคม หรือการชี้นำโดยบุคคลหรือกลุ่มใด และเห็นว่าความโปร่งใสจะเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของสังคมโลกในอนาคต”

ถวิสวัสดิ์ บุรีกุล และคณะ (2550 อ้างถึงใน ดาราวรรณ อภิวัฒน์สิงหะ, 2551, น. 13) “ความโปร่งใสมิความหมายตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่คอร์รัปชันมีความหมายในเชิงลบแสดงถึงพฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ ในลักษณะซ่อนเร้นเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน เช่น การผูกขาดอำนาจหน้าที่ และการใช้ดุลพินิจมากโดยไม่มีหรือมิการตรวจสอบและความโปร่งใสน้อย ส่วนความโปร่งใสมิความหมายในเชิงบวก แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่รู้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะความโปร่งใสพอเทียบได้ว่า มีความหมายตรงกันข้ามหรือเกือบตรงกันข้ามกับ

ทฤษฎีคอร์รัปชัน โดยที่การทฤษฎีคอร์รัปชันให้ความหมายเชิงลบ และมีความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ ที่ให้แง่มุมในเชิงบวก และให้ความหมายในเชิงสงบสุข”

คณะอนุกรรมการจัดทำดัชนีวัดความโปร่งใสในสังคมไทยเฉพาะหน่วยงานของรัฐ (2555, น. 2) อธิบายว่า “การดำเนินงานปฏิบัติราชการตามภารกิจหลักของหน่วยงานมีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ผ่านช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมหลากหลายช่องทาง เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวก เท่าเทียม ทัวถึง ผู้มีส่วนได้เสียและสาธารณชน สามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้โดยสะดวกเต็มที่”

จ่านงค์ แรกพินิจ และคณะ (2550, น. 7) ได้กล่าวถึง “ความโปร่งใส คือ การทำให้ กระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานเป็นไปอย่างเปิดเผย มีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน ง่ายต่อความเข้าใจเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางของผู้ที่ให้ความสนใจหรือผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) และสามารถตรวจสอบได้”

สรุปได้ว่า ความโปร่งใส หมายถึง การใช้อาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมาโดยการเปิดเผย มีกระบวนการทำงานมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและรับทราบข้อมูลสาธารณะ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ตรวจสอบความถูกต้อง

หลักการแห่งความโปร่งใส

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, สถาบันวิจัยและพัฒนา (2551, น. 15-23) ได้อธิบายถึงว่า “หลักการแห่งความโปร่งใส เป็นความชัดเจนของกระบวนการปฏิบัติงานที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแนวนโยบาย ผลการปฏิบัติงาน และการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการตรวจสอบและการใช้กลไกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน ดังนั้นหลักการร่วมสำคัญ คือ หลักการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หลักการตรวจสอบได้ และหลักการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในความโปร่งใส รายละเอียดดังนี้

1 หลักการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นหลักสำคัญของความโปร่งใส เพราะเมื่อบุคคลและองค์กรหรือแม้แต่ภาครัฐ ได้ดำเนินการด้วยความเปิดเผยและพร้อมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือภาคประชาชนเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แนวนโยบาย ผลการปฏิบัติตามแนวนโยบาย รวมทั้งผลการรายงานผลการดำเนินการทัวไปแล้ว กระบวนการดังกล่าวจะนำไปสู่การรับรู้และตรวจสอบอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะมีส่วนให้ความโปร่งใสขององค์กรปรากฏชัดแจ้งขึ้น

ในลักษณะของการสร้างกระบวนการให้มีความชัดเจน และมีระบบที่สะท้อนถึงความไม่ปกปิด ซ่อนเร้นและการไม่แจ้งให้ทราบหรือไม่ได้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐจึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการเพิ่มความโปร่งใสของภาครัฐ เพราะฉะนั้น สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลจึงจำเป็นต้องได้รับการรับรองโดยกฎหมาย แต่ทว่า ภาวะทางการเมืองและทางระบบราชการ มักทำให้นักการเมืองและข้าราชการมีเหตุผลเชิงจิตที่ต้องปิดบังข้อมูล ดังนั้น การมีมติเห็นชอบหรือออกกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร จึงสามารถควบคุมคอร์รัปชันได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

2 หลักการตรวจสอบได้ การตรวจสอบได้ มีความหมายและมีความสำคัญต่อการกำกับควบคุมการใช้อำนาจของพนักงานรัฐ ผู้บริหาร โดยการตรวจสอบได้ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการรักษาธรรมาภิบาลสามารถกำกับดูแลและควบคุมพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชันได้ด้วย การควบคุมนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานของรัฐ และผู้บริหารไม่ให้ประพฤติผิดของเขตและแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ การตรวจสอบได้เป็นทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับองค์กรหรือสังคม โดยระดับปัจเจกบุคคล การตรวจสอบได้อาจเป็นเรื่องของความรับผิดชอบ ส่วนในระดับสังคมและในระดับสาธารณะ การตรวจสอบได้ หมายถึง สถาบันหรือวิธีการที่จัดเป็นระบบแทนการตรวจสอบเพื่อตรวจทานและคุณภาพในระบบการบริหารที่ตรวจสอบได้ทั้งภายในและภายนอก

การตรวจสอบได้มีนัยใน 2 ระดับ คือ

1) การตรวจสอบได้ในระดับที่เน้นเพียงการควบคุมตามสายการบังคับบัญชา และมาตรฐานของกระบวนการทำงาน

2) ความสามารถในการตอบคำถามหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมและประพฤติปฏิบัตินั้น ๆ ได้ และรวมถึงความรับผิดชอบในผลงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยไม่ได้จำกัดความหมายเพียงความถูกต้องทางกฎหมายของพฤติกรรมข้าราชการ หรือหน่วยงาน หากให้ความสนใจในมิติอื่น ๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตรวจสอบได้ การตรวจสอบได้มีบทบาทสำคัญในการบริหารรัฐกิจที่เกี่ยวข้องกับแนวทางหรือวิธีการที่ข้าราชการและหน่วยงานของรัฐจัดการกับความคาดหวังที่หลากหลายจากภายในและภายนอกหน่วยงาน โดยมีประเภทของการตรวจสอบได้ 5 ประการ คือ

- 1) การตรวจสอบได้ทางกฎหมาย
- 2) การตรวจสอบได้ด้านวิชาชีพ
- 3) การตรวจสอบได้ด้านการเมือง

4) การตรวจสอบได้ด้านจริยธรรม

5) การตรวจสอบได้ด้านหน่วยงาน

อย่างไรก็ตามในสภาพสังคมปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงผู้คนและกระบวนการ มีวิธีการใช้อำนาจใหม่ มีมาตรฐานใหม่ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ลักษณะความสัมพันธ์ในการตรวจสอบได้ระหว่างผู้ตรวจสอบและผู้ถูกตรวจสอบจึงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นกัน และจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการตรวจสอบได้อยู่ตลอดเวลา หลักการตรวจสอบได้ เป็นกระบวนการที่สะท้อนให้เห็นความโปร่งใสที่จะต้องมีการตรวจสอบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด โดยมีกระบวนการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกที่ให้ความสำคัญกับภาคประชาชนและความรับผิดชอบของสถาบันร่วมตรวจสอบกระบวนการทำงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูล การปฏิบัติ และการตอบสนอง เพื่อสร้างระบบความเข้าใจและระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพของสถาบันและสังคม สำหรับความสามารถในการตอบคำถามได้นั้น หมายถึง การที่ข้าราชการหรือหน่วยงานนั้นสามารถตอบคำถามหรือให้คำอธิบายถึงพฤติกรรมกระทำของตนหรือหน่วยงานได้ตามกฎระเบียบข้อบังคับ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา รวมไปถึงความรับผิดชอบในผลงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ

3 หลักการมีส่วนร่วมในความโปร่งใส หลักการแห่งความโปร่งใสนอกจากมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณะและการตรวจสอบได้แล้ว ยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ การเข้าถึง และการตรวจสอบได้จากภาคประชาชน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณะนั้นเป็นเพียงพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนเท่านั้น แต่กระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การตัดสินใจ ในทางเลือก การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การติดตามประเมินผล และการร่วมรับผลจากการปฏิบัติงานในสิ่งที่ภาครัฐและประชาชนตัดสินใจร่วมกันนั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาและการดำเนินการที่มีความโปร่งใส รวมทั้งการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลที่ยั่งยืนดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นหลักการสำคัญอีกประการหนึ่งของความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนดังกล่าว เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างให้กระบวนการแห่งความโปร่งใสมีความชัดเจนและมีความหมายต่อประชาชนมากขึ้น การสร้างความโปร่งใสมิได้เป็นเพียงแค่การให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการตรวจสอบได้ในบางประเด็นเท่านั้น แต่

การมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างแท้จริงจนไปสู่ การเสริมสร้างอำนาจให้กับประชาชนนับว่ามี ความสำคัญเป็นอย่างที่จะพัฒนากระบวนการแห่งความโปร่งใสไปสู่การบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ”

จันงค์ แรกพิณิจ และคณะ (2550, น. 8) ได้กล่าวไว้ว่า “ความโปร่งใสประกอบด้วย แนวคิดที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก การเปิดเผยได้ หมายถึง สถานะที่ชัดเจน ชัดแจ้ง และไม่คลุมเครือ หรือ การไม่ปิดบังข้อมูลข่าวสารของการบริหารหน่วยงานภาครัฐ โดยการเปิดเผยโครงสร้างและหน้าที่ ความรับผิดชอบทั้งในแง่เหตุผล กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติที่ผู้บริหารหน่วยงาน ภาครัฐนำมาใช้ในการตัดสินใจให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียทราบล่วงหน้า

ประการที่สอง การตรวจสอบได้ หมายถึง ความสามารถในการตอบคำถามได้ หรือ การที่ข้าราชการหรือหน่วยงานนั้นสามารถตอบคำถาม หรือให้คำอธิบายถึงพฤติกรรมกระทำ ของตนหรือหน่วยงานตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือตอบคำถามที่ กฎหมายกำหนดรวมทั้งความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ หรือการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ การตรวจสอบได้เป็นสิ่งที่สะท้อน ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นมิติทางการบริหาร ขณะเดียวกัน ก็สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับสาธารณชนหรือประชาชน การตรวจสอบได้ จึงเป็นมิติทางการเมืองอย่างเห็นได้ชัดเจน”

สรุปได้ว่า หลักการความสำคัญของความโปร่งใส ประกอบด้วย หลักการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร หลักการตรวจสอบ และหลักการการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของความโปร่งใส

เสน (Sen, 1999 อ้างถึงใน รัฐพงษ์ มนะโช, 2552, น. 27) ได้กล่าวถึงว่า “การ รับประกันความโปร่งใสเป็นหมวดหมู่หนึ่งที่สำคัญของเสรีภาพที่เป็นอุปกรณ์ (Instrumental freedom) และการรับประกันนี้ เป็นบทบาทที่ชัดเจนในการเป็นเครื่องมือป้องกันการคอร์รัปชัน การ ละเลยหน้าที่ทางการเงิน และการเกี่ยวข้องกับความทุจริต กล่าวคือ ความโปร่งใสเป็นเครื่องมือที่จะ ทำให้เป้าหมายอื่น ๆ บรรลุถึงความสำเร็จ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการบริหารงานของ รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งยังเป็นวิธีป้องกันคอร์รัปชันที่ดีที่สุด ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติ ในหลาย ๆ วงการ ไม่ว่าจะในภาครัฐ หรือในภาคเอกชนหันมาให้ความสนใจกับความโปร่งใส เพราะมองเห็นประโยชน์ในหลายด้าน ดังต่อไปนี้

1 ความโปร่งใสสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และเพิ่มความน่าเชื่อถือของสภาพเศรษฐกิจ

2 ความโปร่งใสมีหน้าที่เป็นเครื่องมือในการเพิ่มการตรวจสอบได้ของภาคเศรษฐกิจ และภาครัฐ (Accountability) โดยการตรวจสอบได้จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าไม่มีความโปร่งใส

3 ความโปร่งใสเป็นหัวใจของประชาธิปไตย เพราะความโปร่งใส หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของรัฐบาลที่มีผลต่อชีวิต และเป็นการมอบอำนาจแก่ประชาชนที่จะเลือกดำเนินชีวิตจากข้อมูลที่ได้รับ อันเป็นการสร้างความเท่าเทียม และสร้างทางเลือกให้ประชาชนซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญของประชาธิปไตย

4 ความโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ในอดีตวาทกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาจะพิจารณาเฉพาะประเด็นเรื่องรายได้ งบประมาณรายจ่าย และการจ้างงาน แต่ในปัจจุบัน วาทกรรมทั้งหลาย ได้นำประเด็นของความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

5 ความโปร่งใสในภาครัฐส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน ประสิทธิภาพของการบริหารนโยบายภาครัฐ และการพัฒนา การเพิ่มความโปร่งใสนี้ยังสามารถลดผลเสียของนโยบายรัฐบาล เช่น ช่วยลดระยะเวลาในการเก็บภาษีและการใช้กฎระเบียบที่ซับซ้อน ลดการสิ้นเปลือง และ ลดปัญหาคอร์รัปชัน

6 นอกจากนี้ การรับประกันความโปร่งใส หมายถึง การรับประกันสิทธิของบุคคลในข้อมูล รูปแบบต่าง ๆ สิทธิเหล่านี้สามารถป้องกันการละเมิดอำนาจที่เกิดขึ้นจากการมีข้อมูลที่ไม่เท่าเทียม (Information asymmetry) ดังนั้นจึงช่วยลดปัญหาคอร์รัปชันได้ด้วย การรับประกันความโปร่งใสนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือหน่วยงานแสดงการตอบโต้ต่อปัญหาปัจจุบันด้วยวิธีการทางการเมือง ทางประชาสังคมและทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน

7 การส่งเสริมความโปร่งใส ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ของประชาชนเพราะ ความโปร่งใสในกระบวนการนโยบาย จะทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและยอมรับนโยบายใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กระบวนการความโปร่งใส เช่น การให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็นและการแจ้งนโยบายล่วงหน้า เป็นต้น จะส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายดังกล่าว ประชาชนจะสามารถตัดสินใจนโยบายที่เห็นว่าไม่เหมาะสมและแนะนำ รวมทั้งเรียกร้องนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วความโปร่งใสจะส่งผลให้เกิดการพัฒนานโยบายที่ดีขึ้น

8 ความโปร่งใสที่จำเป็นสำคัญต่อภาคประชาชน เพราะการตัดสินใจของรัฐบาลมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคน ประชาชนจึงมีสิทธิที่จะรับรู้กระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อที่จะมั่นใจว่าการตัดสินใจของรัฐบาลนั้นจะส่งผลร้ายแก่ตนเองหรือไม่ ซึ่งหากรัฐบาลมีความโปร่งใสก็จะเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐบาล และการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสก็จะมีความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น”

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความโปร่งใส เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ การบริหารภายในภาครัฐ และภาคเอกชน บรรลุความสำเร็จ ปราศจากการทุจริต การคอร์รัปชัน รวมถึงสามารถสร้างความเชื่อมั่น เชื่อถือให้เกิดกับองค์กรได้

ตัวชี้วัดความโปร่งใส

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2544 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2549, น. 59-60) ได้สรุปว่า “ตัวชี้วัดความโปร่งใสประกอบด้วย 4 ตัวแปรหลักดังนี้ คือ

1 ความโปร่งใสด้านโครงสร้างประกอบด้วย

1.1 มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการการตรวจสอบ
คณะกรรมการการสอบสวน เป็นต้น

1.2 โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน

1.3 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงาน

1.4 มีเจ้าหน้าที่มาด้วยระบบคุณธรรม มีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่มากขึ้น

1.5 มีการแต่งตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่

1.6 มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง

2 ความโปร่งใสด้านการให้ทุน ประกอบด้วย

2.1 มีคำตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ

2.2 มีคำตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2.3 มีคำตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์

2.4 มีมาตรฐานด้านเงินเดือนสูงพอเพียงกับค่าใช้จ่าย

3 ความโปร่งใสด้านการให้โทษ ประกอบด้วยพฤติกรรม ต่อไปนี้

3.1 มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

3.2 มีวิธีการพิจารณาลงโทษผู้กระทำผิดอย่างยุติธรรม

3.3 มีการลงโทษอย่างจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด

3.4 มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ

3.5 หัวหน้างานลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง

3.4 มีการปราบปรามผู้ส่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต

3.5 มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว

4 ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วยเหตุการณ์ ต่อไปนี้

4.1 ประชาชนได้เข้ามารับรู้ การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

4.2 ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน

การออกกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

4.3 ประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่าย

บริหาร โดยวิธีการต่าง ๆ มากขึ้น

4.4 มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอกเข้ามาร่วมตรวจสอบ”

อานันท์ ปันยารชุน (2542 อ้างถึงใน บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และ บุญมี ธี, 2544, น. 43)

ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความโปร่งใส ประกอบด้วย

1. การประกาศให้ประชาคมได้รับทราบเกี่ยวกับแผนปฏิบัติงาน กฎระเบียบของ

มหาวิทยาลัย

2. การประชาสัมพันธ์การรับสมัครบุคลากรเข้าทำงานอย่างทั่วถึงไปสู่ผู้ที่มีความรู้

ความสามารถในตำแหน่งต่าง ๆ

3. บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์และปัญหาองค์กร

4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนเพื่อให้ตรวจสอบได้ง่าย

5. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถสื่อสารกันได้สองทาง

มนตรี กวินัญชยานนท์ (2554, น. 177-183) ได้ศึกษาถึง การปฏิบัติในหน้าที่ด้วยความ

โปร่งใสของส่วนราชการในกระทรวงมหาดไทย ซึ่งพบว่า ความโปร่งใสของส่วนราชการ

ประกอบด้วย

1) ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง

2) ความโปร่งใสด้านการให้คุณ

3) ความโปร่งใสด้านการให้โทษ

4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล และได้ให้ความคิดเห็นว่าประเด็นของ

องค์ประกอบของความโปร่งใสของส่วนราชการไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นการปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใสเป็นการที่ส่วนราชการ ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสของส่วนราชการโดยตรงได้แก่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 นอกจากนี้ยังมีระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสของส่วนราชการอีก เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 13 ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279-280 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 78 ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เป็นต้น

2. ประเด็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ถ้าหากมีส่วนร่วมหลากหลายมากขึ้น การทำงานมีแนวคิดหลาย ๆ ความคิดช่วยระดมสมองกัน หาหนทางที่ดีที่สุดในการทำงาน เป็นการเสริมความโปร่งใสให้มากยิ่งขึ้น

3. ประเด็นการจัดให้มีช่องทางการร้องเรียนได้หลายช่องทาง ความโปร่งใสเป็นการจัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแสและ/หรือร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เช่น ทางหน่วยงาน/ ส่วนราชการ อินเทอร์เน็ต ทางตู้ ปณ. ส่วนกลางโทรศัพท์สายด่วน มาร้องเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น

4. ประเด็นการลดการใช้อำนาจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ความโปร่งใสเป็นการลดการใช้อำนาจของข้าราชการหรือส่วนราชการ โดยการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติราชการและให้ทุกส่วนราชการนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติราชการของแต่ละขั้นตอนและประกาศให้ประชาชนผู้มารับบริการทราบ

องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทยและศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สถาบันวิจัยและพัฒนา, 2551, น. 30-34) ได้ศึกษาพัฒนาตัวชี้วัดความโปร่งใสและการตรวจสอบได้เบื้องต้นไว้ 7 ด้านได้แก่ “ด้านผู้บริหาร ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านจิตสำนึก คุณธรรมจริยธรรม ด้านระบบตรวจสอบติดตามด้านการให้เหตุผลอธิบาย ด้านการรับเรื่องร้องเรียน และด้านการให้บริการ ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านนโยบายและผู้บริหาร โดยการให้ความสำคัญต่อความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของฝ่ายบริหาร

1.1 การมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับความโปร่งใสและการตรวจสอบได้

1.2 การมีความพยายาม /ความคิดริเริ่มของหน่วยงานในการปฏิบัติงานเพื่อความโปร่งใสและการตรวจสอบได้

1.3 การเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่นในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตรวจสอบได้

1.4 การมอบหมายให้หน่วยงานภายในหรือผู้รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานเกี่ยวกับความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของหน่วยงาน

1.5 การที่ผู้บริหารสูงสุดเป็นที่ยอมรับเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใส

2. ด้านข้อมูลข่าวสาร

1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีการจัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้แก่ผลการพิจารณาที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน นโยบายและการตีความ แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน สัญญาสำคัญของหน่วยงาน ข้อมูลอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2520

1.2 ประชาชนมีสิทธิในการได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง

1.3 มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลข่าวสารโดยตรง

1.4 มีการเปิดเผยและจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนขอได้โดยสะดวก ด้วยการจัดสถานที่ให้เฉพาะ มีดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอ วิธีการค้นหาเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

1.5 มีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญ/สาธารณชนควรรับรู้ผ่านสื่อมวลชนเป็นระยะ

1.6 การมีระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

2 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

2.1 มีการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยช่องทางต่อไปนี้เอกสารสิ่งพิมพ์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์

2.2 มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากช่องทางที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

2.3 ความสะดวกในการเข้าถึงรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน (เข้าถึงได้ง่ายสะดวก ค้นหาได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องระบุชื่อข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร)

3 คุณภาพของข้อมูลข่าวสาร

3.1 ความเป็นปัจจุบันของข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

3.2 ความสมบูรณ์ของเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1 การสร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรมการทำงานที่เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้

1.1 การมีมาตรการ/วิธีการต่าง ๆ เพื่อธรรมาภิบาลการเสริมสร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรมข้าราชการ เช่น การฝึกอบรม การจัดทำคู่มือ การจัดทำสื่อเพื่อเตือนใจ

1.2 มีการจัดอบรมจิตสำนึกความโปร่งใสและตรวจสอบได้ทั้งก่อนทำงานและระหว่างทำงานเป็นระยะ

2 การให้ความสำคัญต่อจรรยาบรรณ

2.1 มีการจัดทำคู่มือจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

2.2 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำคู่มือจรรยาบรรณ

2.3 มีการธรรมาภิบาลสร้างความตระหนักของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน

จรรยาบรรณ (ดูจากการฝึกอบรม การออกหนังสือเวียน ฯลฯ)

2.4 มีการระบุประเด็นการขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ ของตนเองและส่วนรวม (Conflict of interest) ในคู่มือ/จรรยาบรรณ

2.5 มีความเอาใจจริงเอาใจของฝ่ายบริหารในการณที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณ (มีการติดตามการกระทำผิดจรรยาบรรณหรือไม่ หรือหากมีแล้วมีการจัดการต่อผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง)

4. ระบบติดตามตรวจสอบและติดตามการดำเนินการภายในองค์กร

1 ระบบตรวจสอบภายใน

1.1 ระบบตรวจสอบภายในที่มีดำเนินการตรวจสอบมากกว่าเรื่องเงินบัญชี

1.2 ระบบตรวจสอบภายในที่มีแผนปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการตรวจสอบ

1.3 ระบบตรวจสอบภายในที่สำรวจกระบวนการงานที่อาจก่อความเสี่ยงในการทำงานและการกระทำทุจริต

2 ระบบติดตามและประเมินผล

2.1 การมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการติดตามประเมินผล
ตนเอง

2.2 มีการจัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลตนเอง

2.3 การให้หน่วยงานบุคคลภายนอกประเมินผลหน่วยงาน

2.4 มีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานและผลการประเมินตนเองต่อ

สาธารณะ

2.5 มีกลไกการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการร่วม

ตรวจสอบติดตามการทำงานของหน่วยงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น
ประชาชนการจัดกลไกเชื่อมโยงเครือข่ายภาคประชาชน การก่อตั้งคณะกรรมการที่มาจากภาค
ประชาชน วิธีการอื่น ๆ

5. การอธิบายได้ต่อการกระทำและพฤติกรรม

1 การมีหลักเกณฑ์และกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน โปร่งใสในการให้
คุณและให้โทษ

2 การให้เหตุผลในการให้คุณ ให้โทษ (การโยกย้าย เลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง)

3 ความเอาใจจริงเอาใจในการจัดการผู้กระทำผิด (ดูจากความเข้มข้นในการ
ลงโทษทางวินัยต่อผู้มีพฤติกรรมคอร์รัปชันให้ออกจากกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว)

4 การมีหลักเกณฑ์และกระบวนการที่ชัดเจน โปร่งใส ในการจัดซื้อจัดจ้าง

5 การให้เหตุผลในการคัดเลือกผู้รับจ้าง/ผู้ขายในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

6. ระบบรับเรื่องร้องเรียน

1 การมีหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ โดยตรงในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียน

2 การมีระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียน

3 การมีกระบวนการกลั่นกรองในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียน

4 การมีการตอบสนองต่อผู้ร้องเรียนในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียน

5 ความสะดวกในการร้องเรียน (ต้องแสดงตัวหรือไม่ ขั้นตอนมีความซับซ้อน
หรือไม่ช่องทางเข้าถึงได้ง่ายหรือไม่)

6 ความหลากหลายของช่องทางการร้องเรียนต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ ผู้รับเรื่อง
ร้องเรียนสายด่วน (Help desk) สถานที่ทำงาน จดหมาย ร้องเรียนโดยตรงต่อผู้บริหาร

7 การให้ความสำคัญต่อเรื่องและกระบวนการร้องเรียน (การนำเรื่องร้องเรียน

เข้าสู่กลไกการตัดสินใจระดับบริหาร)

7. ระบบการให้บริการ

- 1 มีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการ
- 2 มีกลไกและระบบติดตามตรวจสอบคุณภาพ เช่น การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
- 3 มีการใช้เทคโนโลยีในการให้บริการเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
- 4 มีการจัดทำคู่มือการให้บริการสำหรับประชาชน
- 5 มีการจัดทำคู่มือการให้บริการสำหรับเจ้าหน้าที่
- 6 มีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการที่ชัดเจน
- 7 มีการประกาศขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการต่อสาธารณะ โดยผ่านช่องทางดังนี้ประกาศในสถานที่ให้บริการ ประกาศในสถานที่ราชการ ประกาศในเว็บไซต์ ประกาศในหนังสือพิมพ์
- 8 ประชาชนสามารถร้องเรียน และหาผู้รับผิดชอบได้ทันทีหากการให้บริการบกพร่อง
- 9 มีการอ้างอิงมาตรฐานในการสร้างกลไกเพื่อกำกับความโปร่งใสและการตรวจสอบได้
- 10 มีความร่วมมือกับกลไกระดับสากล/ระดับชาติที่เป็นที่ยอมรับในการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสและการตรวจสอบได้”

สรุปโดยรวมความโปร่งใสหมายถึง การกระทำที่เปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการทำงานของราชการ เพื่อใช้ในการตรวจสอบ และป้องกันการทุจริต

5 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

จามะรี เชียงทอง(2549, น. 153) “การมีส่วนร่วมทางสังคมเป็นกรอบคิดตะวันตก ซึ่งเกิดขึ้นควบคู่กับความเชื่อในระบอบประชาธิปไตยที่เชื่อเรื่องสิทธิและความเสมอภาคระหว่างประชาชน นอกจากนั้นความเชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วม มีความเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งกับความเชื่อในเรื่องความเป็นปัจเจก (Individualism) ที่มีความสามารถและศักยภาพที่คิดเองเป็นในการแสดงความ

คิดเห็นของตนในชุมชนที่สังกัด บังเจกเหล่านี้มีความตระหนักว่าพวกเขาจำเป็นต้องมารวมกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของทุกๆ คน ภายใต้กติกาที่ร่วมกันกำหนด”

โกวิทช์ พวงงามและสร้อยมาศ รุ่งมณี (2553, น. 55) สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วม นักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย ได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) ไว้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับการรับรู้ และการให้คุณค่าแนวคิดที่แตกต่างกัน ในที่นี้ขอรวบรวมความหมายที่มีผู้ให้นิยามไว้แบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม : มิติเชิงกระบวนการ (Process)

Cohen and Uphoff (1980, PP. 213-218) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทออกเป็น 4 แบบดังนี้ “

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจจะเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม หรือการตัดสินใจในช่วงการดำเนินกิจกรรม

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการ โดยให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือปฏิบัติการด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่นๆ

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการร่วมกันที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุกๆ ด้าน

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการร่วมกันควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น”

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2538, น. 1-3) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม “ที่เน้นกระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่เข้าร่วมเพราะหวังสิ่งตอบแทน และที่สำคัญการมีส่วนร่วมจะต้องสอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ด้วย และการมีส่วนร่วมมี 4 ลักษณะ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วม เป็นการเข้าไปรับอำนาจที่จะคิดทำมากขึ้นไม่ว่าในเรื่องการเมืองหรืออำนาจในการตัดสินใจที่จะดำเนินการใดๆ

2) การมีส่วนร่วม เป็นการร่วมกันอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาคมีความเท่าเทียมกัน และมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง (Active) มิใช่มีส่วนร่วมอย่างเฉยชา

3) การมีส่วนร่วม จะต้องได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นแรกของกระบวนการไปจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

4) การมีส่วนร่วมมักเป็นเรื่องที่ผู้ด้อยโอกาสขอแบ่งอำนาจจากผู้มีอำนาจเหนือกว่าเพื่อปรับปรุงชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น”

เสน่ห์ จามริก (2540, น. 20) ซึ่งให้ความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง โดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหา
- 2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ที่มาของปัญหา
- 3) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา
- 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน
- 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ หมายถึงการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมจัดทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆ ด้วยความสมัครใจ”

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526, น. 10 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม 2553, น. 58) ซึ่งให้ความหมายสอดคล้องกับ อคิน รพีพัฒน์ (2527, น. 104-111) กล่าวคือ “กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล”

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การให้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมในลักษณะแรก มีความเชื่อว่า การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการ (Process) และขั้นตอนที่เน้นเกี่ยวกับการส่งเสริม การชักนำและการเปิดโอกาสให้บุคคล กลุ่ม องค์กร ได้เข้ามามีโอกาสและมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง หรือ โครงการพัฒนาต่างๆ ที่จะมีการดำเนินการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด โครงการ

2. ความหมายของการมีส่วนร่วม : มิติเชิงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (Decision-maker)

Wertheim (1981, PP. 3-5 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม 2553, น. 58) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า “เป็นการที่ประชาชนจะเข้าไปมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจในระดับต่างๆ ทั้งด้านการบริหาร การเมือง เพื่อที่จะกำหนดความต้องการของตนเองในชุมชนได้ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา”

United Nations Research Institute for Social Development (1982, PP. 146 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม 2553, น. 59) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า “เป็นความพยายามของประชาชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับต่างๆ ทางด้านการบริหารจัดการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะกำหนดความต้องการในชุมชนของตนเอง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความสามารถในการจัดการและควบคุมทรัพยากรและสถาบันในสังคม”

ปารีชาติ วลัยเสถียร (2552, น. 195) เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมตามความหมายกว้างๆ ว่า “การที่ประชาชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม การมีส่วนร่วมในความหมายนี้ จึงเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนพัฒนาการรับรู้ สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจ กำหนดชีวิตด้วยตนเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นทั้งวิธีการ (Means) และเป้าหมาย (Ends) ในเวลาเดียวกัน”

ทศพล กฤตยพิสิฐ (2538, น. 10) “ปัจเจกบุคคล กลุ่ม และ ชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่จะเปลี่ยนแปลงให้เป็นที่ไปตามความประสงค์ของตนจนมาสู่การตัดสินใจกระทำ การ เพื่อให้บรรลุถึงความประสงค์นั้นๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้และสติปัญญาอีกทางหนึ่ง”

จะเห็นได้ว่าการให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในมิติของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของนักวิชาการกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอำนาจของบุคคล กลุ่ม และองค์กร ในการตัดสินใจ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยตนเองทั้งอำนาจตัดสินใจในการกำหนดการพัฒนาอำนาจตัดสินใจในการบริหารและการจัดการในการพัฒนา เพื่อผลการพัฒนานั้นจะได้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและชุมชนได้

3. ความหมายของการมีส่วนร่วม : มิติเชิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

อรพินทร์ สพโชคชัย(2538, น. 2) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในชุมชนที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการพัฒนาของภาครัฐหรือหมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการพัฒนาของรัฐหรือกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ประชาชนยินดีมาร่วม ซึ่งเป็นการร่วมรับผลประโยชน์และร่วมลงทุนลงแรงซึ่งมีความหมายของการมีส่วนร่วมเชิงพัฒนาชุมชน”

4. ความหมายของการมีส่วนร่วม : มิติอื่นๆ

ถวิลวดี บุรีกุล (2548, น. 1-2) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ในหลายมิติที่น่าสนใจ มีดังต่อไปนี้ “

1) การมีส่วนร่วมในมิติของความลึก หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ โดยประชาชนต่อโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่างๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาโครงการ

2) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3) ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมคือการให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง

ในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆ ด้วย

4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น อาจเข้าใจอย่างกว้างๆ ได้ว่าเป็นการที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

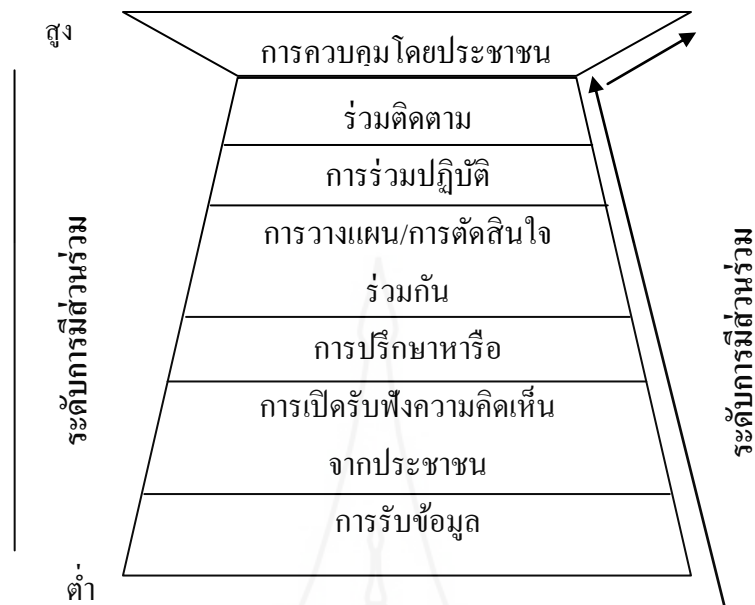
5) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาของเขา ซึ่งต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่างๆ เพื่อการระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและธำรงรักษาองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น

6) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้น ได้เป็นผู้ริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายาม ตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความคิดริเริ่มนั้น

7) การมีส่วนร่วมคือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามเพื่อเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆ ในสภาพสังคมนั้นๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและกลุ่มความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการไม่ถูกควบคุมโดยระเบียบต่างๆ”

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีการบังคับให้ต้องทำหรือไม่ทำ แต่เป็นความสมัครใจที่จะร่วมกันทำ อันเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด การศึกษา การวางแผน การตัดสินใจ การร่วมทำกิจกรรม การปฏิบัติตามแผนที่เป็นมติของชุมชน หรือแม้แต่การควบคุม ติดตามและประเมินผลกิจกรรม/โครงการ รวมไปถึงการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน

ถวิลวดี บุรีกุล (2550, น. 2) ได้แบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในแต่ละระดับ จะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วมกล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชากรที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใดจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงลำดับจากต่ำสุดไปสูงสุด ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ระดับการปรึกษาหารือ ระดับการวางแผนจนถึงระดับการตัดสินใจร่วมกัน ระดับการร่วมปฏิบัติ ระดับการติดตามตรวจสอบ จนสูงสุดคือ ระดับการควบคุมโดยประชาชน ดังภาพ

ภาพที่ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของถวิลวดี บุรีกุล

- 1) ระดับการให้ข้อมูลเป็นระดับที่ต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เป็นการให้ข้อมูลกับประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่ไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสะท้อนกลับมา แนวทางในระดับนี้มีหลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การจัดนิทรรศการ เป็นต้น
- 2) ระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ มีการเริ่มรับข้อมูลสะท้อนกลับจากประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น แนวทางในการดำเนินการในระดับนี้ ส่วนใหญ่ จะเป็นการสำรวจความคิดเห็นและการบรรยายให้ความรู้โดยมีการซักถามได้ในประเด็นที่มีความสงสัย
- 3) ระดับการให้คำปรึกษาหารือ เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้น เป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการเจรจาอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้าและระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่างๆ สำหรับแนวทางในการดำเนินการในระดับนี้เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น
- 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน ซึ่งมีขอบเขตไปถึงการร่วมกันวางแผนการดำเนินและ

การรับผิดชอบผลการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งจะพบว่ามีความซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมากมาย สำหรับแนวทางในการดำเนินการในระดับนี้ เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งร่วมกัน เป็นต้น

5) ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้ดำเนินการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6) ระดับการร่วมตรวจสอบ ติดตามประเมินผล เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยแต่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก แนวทางในการดำเนินการในระดับนี้คือการจัดคณะกรรมการติดตามและประเมินผลที่มาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

7) ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่นการลงประชามติ เป็นต้น”

ปรีดี โชติช่วง และคณะ (2536, น. 110-112) ได้มองการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็นระดับของการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งจากระดับน้อยไปหามากดังนี้ “

1) ระดับที่ 1 ถูกบังคับให้เข้าร่วม มองว่าการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ เพราะถูกบังคับโดยไม่มีทางเลือกเลย

2) ระดับที่ 2 ถูกหลอกให้เข้าร่วม ลักษณะเช่นนี้ประชาชนจะถูกล่อใจด้วยผลประโยชน์ในรูปแบบของค่าจ้างแรงงาน หรือความสะดวกสบายบางอย่าง

3) ระดับที่ 3 ถูกชักชวนให้เข้าร่วม การมีส่วนร่วมในลักษณะเช่นนี้ส่วนมากเป็นโครงสร้างที่ทางราชการคิดขึ้นเองเรียบร้อยแล้วพยายามชักจูงประชาชนให้ร่วมมือในทุกรูปแบบ โดยอาศัยระบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ว่าเป็นโครงการที่ดี ขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือ

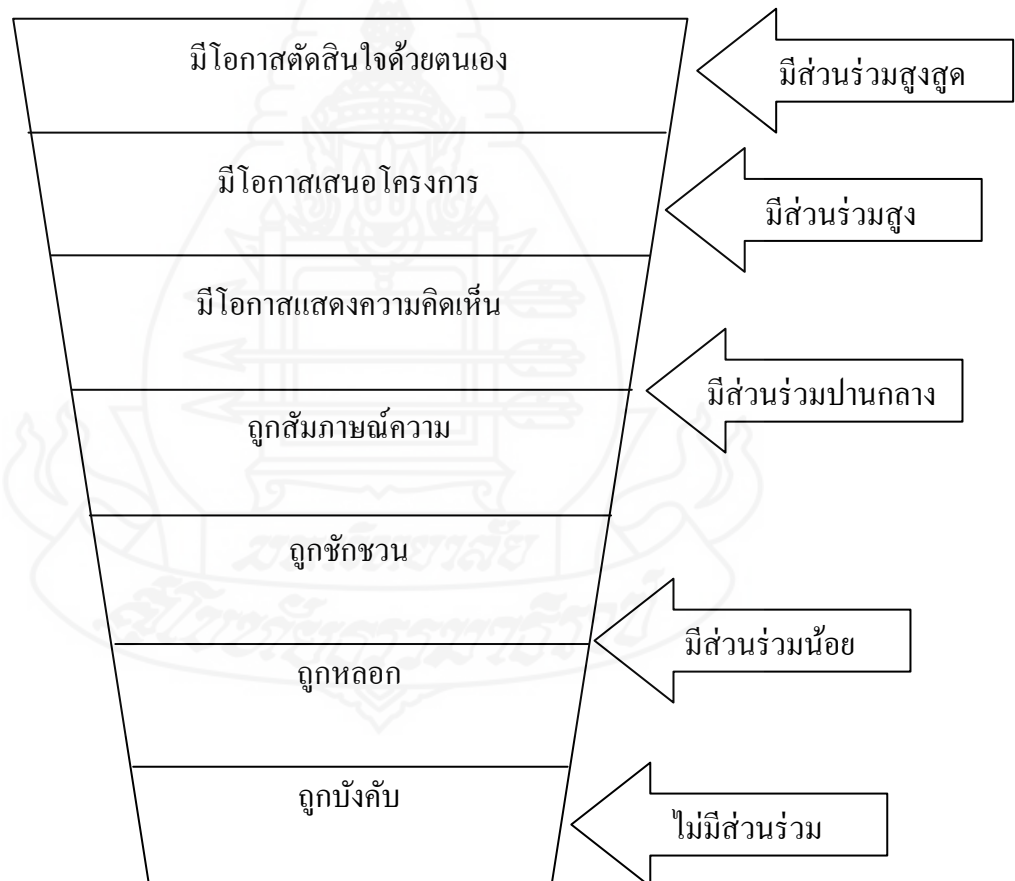
4) ระดับที่ 4 สัมภาษณ์แล้ววางแผนให้ ลักษณะการมีส่วนร่วมในชนิดนี้ จะปรากฏว่าปัญหาความต้องการและเสียงเรียกร้องของประชาชนได้รับการเอาใจใส่ขึ้นบ้าง กล่าวคือ ผู้ที่วางโครงการต้องสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนด้วยการเรียกประชุม สอบถาม สัมภาษณ์ แต่การตัดสินใจว่าปัญหาของชาวบ้านคืออะไร ควรแก้ไขด้วยวิธีใด จะวางแผนและปฏิบัติตามแผนอย่างไร ยังคงเป็นเรื่องของทางราชการเป็นผู้ตัดสินใจ

5) ระดับที่ 5 มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ในระดับนี้ประชาชนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการวางโครงการและดำเนินการตามโครงการ แต่การตัดสินใจยังเป็นราชการ

6) ระดับที่ 6 โอกาสเสนอโครงการ ในระดับนี้ทางราชการกับประชาชนจะมีปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ประชาชนมีโอกาสในการตัดสินใจว่าปัญหาของตนเองคืออะไร จะแก้ไขได้อย่างไร วิธีใดที่ดีที่สุด จนกระทั่งมีสิทธิเสนอโครงการและเข้าร่วมปฏิบัติด้วย

7) ระดับที่ 7 มีโอกาสในการตัดสินใจ ซึ่งในระดับนี้ประชาชนจะเป็นหลักสำคัญของการตัดสินใจทุกเรื่องตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติและการประเมินผลโครงการ

ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมของปรีดี โชติช่วงและคณะ สามารถสรุปลักษณะและยังใช้ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่กล่าวมาแล้วดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ของปรีดี โชติช่วงและคณะ

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจากตัวผู้นำองค์กรชุมชน มีระดับการมีส่วนร่วมกันอยู่หลายระดับ ไล่จากน้อยไปหามาก ก็ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล การเปิดรับฟังความคิดเห็นประชาชน ระดับการปรึกษาหารือ ระดับการร่วมกันวางแผนและตัดสินใจ รวมไปถึงระดับปฏิบัติการ และร่วมตรวจสอบ โดยในทางปฏิบัติจริง ประชาชนในชุมชนมักจะไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจ ปฏิบัติการ หรือแม้แต่ตรวจสอบมากนัก แม้จะมีระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญรองรับในการกระทำก็ตาม แต่ด้วยอิทธิพลทางการเมืองท้องถิ่นที่มีพลังมากกว่า ทำให้ขีดขวางให้ประชาชนไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ แต่ปัจจุบันประชาชนก็ไม่ได้สนใจที่จะทำแต่การร่วมตัดสินใจปฏิบัติการ หรือตรวจสอบแล้วเท่านั้น แต่กลับไปให้ความสำคัญกับระดับของการควบคุมโดยประชาชนมากกว่า ทำให้ได้โดยการลงประชามติ ใช้มติประชาชนถอดถอนผู้นำชุมชนหรือแม้แต่ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีพระราชบัญญัติรองรับการกระทำ

วิธีการมีส่วนร่วม

วิธีการมีส่วนร่วมเป็นเทคนิควิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนรวมทั้งการเปิดช่องโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำเป็นต้องเปิดพื้นที่และมีเทคนิควิธีการในการเปิดช่องทางการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ซึ่งมีลักษณะสำคัญหลายวิธี ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 การเปิดช่องทางและเทคนิควิธีการใช้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ อปท. ที่ผ่านทางจดหมายข่าว เอกสารข้อเท็จจริง รายงานการศึกษา การจัดทำวิทัศน์ ฯลฯ และที่สำคัญควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนได้มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น

ประการที่ 2 การเปิดเวทีการรับฟังความคิดเห็นและเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถือเป็นเทคนิคและวิธีการมีส่วนร่วมที่มีความประสงค์ เพื่อการรับฟัง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งเป็นเวทีในการตัดสินใจ โดยมีเทคนิคและวิธีการ เช่น การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีสาธารณะ การเปิดเวทีประชาวิจารณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ประการที่ 3 เทคนิคและวิธีการในการรณรงค์ส่งเสริม ให้รวมกลุ่มตามความสนใจในลักษณะของชมรม สภาชุมชน คณะกรรมการ และสมาคม รวมทั้งการส่งเสริมอาสาสมัครที่มีจิตอาสาเพื่องานท้องถิ่น อาทิ ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมคลังสมองท้องถิ่น สภาเยาวชน กลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมทั้งอาสาสมัครต่างๆ เป็นต้น”

โกวิทช์ พวงงาม ได้เสนอช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อาทิ

1) การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดการจัดทำแผนพัฒนา โดยการร่วมเสนอปัญหาความต้องการ และการร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบของการทำประชาคม ที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาในภาพรวม ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยพัสดุ พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งผู้แทนประชาชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม

3) การให้ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องแจ้งวาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้ง และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาด้วย

4) การให้ประชาชนมีสิทธิเสนอข้อบัญญัติ เพื่อให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาออกข้อบังคับตำบลตาม พรบ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

5) ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประพฤติเสื่อมเสียตาม พรบ. ว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ดังนั้น วิธีการมีส่วนร่วมจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) เปิดช่องทางให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากท้องถิ่น มีช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น
- 2) เปิดเวทีรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 3) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีทางความสนใจ มีการร่วมกันตามความสนใจ ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบของชมรม สมาคม ฯลฯ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทำอะไรร่วมกันภายใต้ความสนใจเดียวกัน”

และอีกหลายวิธี ที่การมีส่วนร่วมนำไปสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็ง

สรุปโดยรวมการมีส่วนร่วมหมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การคิดค้น การวิเคราะห์ปัญหา การหาแนวทางแก้ไข การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและประเมินผลโครงการ เพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการพัฒนาท้องถิ่น ความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น

6. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

การสื่อสารทางการเมืองกับการเมืองท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 112-121) “แนวทางการสื่อสารทางการเมืองกับการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนเห็นว่า การสื่อสารมีบทบาทที่สำคัญ 8 ประการ คือ (ดูรายละเอียดใน ชวนะ ภวกันันท์ 2551, น. 2-45)

ประการแรก การให้ข่าวสาร ได้แก่ การเก็บ รวบรวม ประมวล และการเผยแพร่ข่าว ข้อมูล รูปภาพ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีปฏิริยาอย่างถูกต้องตามภาวะของบุคคล

ประการที่สอง การสังคมประภิตหรือการกลมกลืน (Socialization) ได้แก่ การได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจที่ทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะสมาชิกของสังคม ช่วยให้เกิดความสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมกับบุคคลอื่น และนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ประการที่สาม การกระตุ้นเร้า (Motivation) ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้ไปสู่เป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวของสังคมกระตุ้นให้เกิดความมานะพยายามและตัดสินใจเลือกแนวทางและพฤติกรรมที่จะไปสู่เป้าหมายที่ยินยอมพร้อมใจ

ประการที่สี่ การถกเถียง อภิปราย (Debate and discussion) คือการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นระหว่างฝ่ายต่างๆ ในสังคมเพื่อก่อให้เกิดความตกลงยินยอมที่มีผลดีต่อส่วนร่วม

ประการที่ห้า การให้การศึกษา (Education) เป็นการสื่อสารที่ช่วยถ่ายทอดความรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ อุปนิสัย ทักษะและสมรรถภาพของบุคคล

ประการที่หก การส่งเสริมวัฒนธรรม (Cultural promotion) เป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ และการพัฒนาวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมสติปัญญาและจินตนาการของปัจเจกชน

ประการที่เจ็ด การให้ความบันเทิง (Entertainment) เป็นการถ่ายทอดผลงานทางละคร ฟิล์ม รำ วรรณกรรม ดนตรี และศิลปะต่างๆ เพื่อความสนุกสนาน และการพักผ่อน

ประการที่แปด การประสานสามัคคี (Integration) เป็นการให้บุคคล กลุ่ม และประชาชาติได้รับรู้ข่าวสารที่จำเป็นต่อการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในแง่ของการดำรงชีวิต ทัศนคติและความใฝ่ฝัน ทะเยอทะยาน

สำหรับการสื่อสารทางการเมืองกระทำโดยผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น รัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มผลประโยชน์ ประชาคม เป็นต้น โดยจุดประสงค์สำคัญของการสื่อสาร คือการให้ข้อมูลข่าวสาร การชักชวน โน้มน้าวความคิดเห็นของผู้รับข่าวสาร

การสื่อสารทางการเมืองมีบทบาททางการเมืองในหลายด้านได้แก่

ประการแรก การสร้างความชอบธรรมทางการเมือง (Political legitimacy) นักรัฐศาสตร์ต่างเห็นว่า ความชอบธรรมเป็นรากฐานสำคัญของเสถียรภาพทางการเมือง ผู้นำที่มีความชอบธรรมจะใช้ทรัพยากรน้อยกว่าในการทำให้ประชาชนปฏิบัติตามคำสั่งหรือกฎหมาย ในทางกลับกันผู้นำทางการเมืองที่ใช้การบังคับเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยก็จะใช้ทรัพยากรมากกว่าในการดำเนินการ ในการเมืองระบอบประชาธิปไตย ผู้นำของประเทศ นักการเมือง มักใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือให้ประชาชนได้รับรู้ผลการดำเนินงาน หรือการสร้างภาพลักษณ์ของตนให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน เพื่อช่วยสร้างให้เกิดความรู้สึกรับและ ความชอบธรรมจากประชาชน

ประการที่สอง การสร้างการบูรณาการทางการเมือง (Integration) เราได้เห็นการเมืองในประเทศกำลังพัฒนาส่วนมากประสบปัญหาความไร้ความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนในชาติอันเนื่องมาจากปัญหาเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ที่ต่างกันจนนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเมือง นำไปสู่ความแตกแยกของสังคม ดังนั้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้เกิดการบูรณาการให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมได้ ลดความแตกแยก

ประการที่สาม การอบรมกล่อมเกลாதองการเมือง (Political socialization) ทั้งนี้ การอบรมกล่อมเกลาทองการเมือง เป็นกระบวนการที่ต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจนมีความต่อเนื่อง มิใช่ปล่อย

ให้เป็นไปตามสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หรือปล่อยตามยถากรรม การอบรมกล่อมเกลாதอง การเมืองต้องเริ่มต้นจากครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางการเมือง ในฐานะที่เป็นสถาบันที่ มีบทบาทสำคัญ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับระบอบการเมืองของสังคมนั้นแก่ ประชาชนในสังคม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ค่านิยมที่สอดคล้องต้องกัน กระบวนการสื่อสารทางการเมืองจะช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในวงกว้าง สิ่งสำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ช่องทางการสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารมี หลากหลาย จึงเป็นไปได้ที่คนในสังคมรับข้อมูลจากแหล่งเดียวและมีความคิดเห็นเป็นอย่าง เดียวกัน แต่ในบางครั้งก็มีการบิดเบือนข้อมูลทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

ประการที่สี่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) การ สื่อสารมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ การสื่อสารที่ สามารถเข้าถึงแต่ละกลุ่มเป้าหมายจะทำให้เกิดการสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา สตรี ผู้สูงอายุ เป็นต้น เหตุผลก็เพราะแต่ละกลุ่มเป้าหมายมีช่องทาง รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน ในขณะที่ผู้สูงอายุอาศัยวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลักในการรับ ข้อมูลข่าวสาร การเลือกช่องทางที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการ สื่อสารอย่างเต็มที่”

สรุปโดยรวม แนวคิดการสื่อสาร เป็นส่วนสำคัญในการส่งข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ให้ ประชาชนได้ทราบความคืบหน้า หรือชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งยังสร้าง ความชอบธรรมให้กับนักการเมืองในการดำเนินงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ต้องเลือกช่องทางใน การสื่อสารให้เหมาะกับกลุ่มของประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารให้ประสบ ผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์ (2543) ได้วิจัยเรื่อง กระบวนมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี ได้ชี้ให้เห็นว่า good governance เป็นแนวคิดของธนาคารโลกที่ใช้ในการกำหนดนโยบายการให้ กู้เงินกับประเทศกำลัง พัฒนา ค่านิยมความหมายของ good governance คือ ระบบบริหารจัดการที่ดี ในระบบราชการไทย แนวทางการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีซึ่งควรส่งเสริมให้ สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลัก นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส

หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังกล่าวถึงกลยุทธ์การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้าง กระบวนการทำงานและกลไกการบริหาร ภายในองค์กรธุรกิจเอกชน สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทที่โปร่งใสต่อลูกค้า และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ภาคประชาชนควรตระหนักในสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

มีนา จินะโกษฐ์ (2556:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาอุปสรรคของการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของ อบต.นิคมพัฒนา เกิดจากประชาชนรู้สึกว่ามีความรู้ความสามารถน้อย ไม่สำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงในสิทธิ บทบาท หน้าที่และจิตสำนึกของตน ไม่เข้าใจโครงสร้างอำนาจหน้าที่และบทบาทของ อบต.นิคมพัฒนา ความไม่พร้อมเรื่องเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วม และห่างเหินไม่ผูกพันกับชุมชน/อบต.นิคมพัฒนา (2) ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมได้แก่ (2.1) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ รู้จักบทบาทหน้าที่ กล้าแสดงความคิดเห็น เต็มใจที่จะมีส่วนร่วม กำเนินถึงผลประโยชน์หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและชุมชน มีความเชื่อมั่นผู้บริหารและพนักงาน อบต.นิคมพัฒนา (2.2) ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อ อบต.นิคมพัฒนา และความสัมพันธ์ที่ดีกับ อบต.นิคมพัฒนา (2.3) ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานมีความเป็นผู้นำ ผู้บริหารเป็นคนท้องถิ่น บริหารงานเป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา (3) แนวทางการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของ อบต.นิคมพัฒนา ได้แก่ ปลุกฝังค่านิยมให้ประชาชนผูกพันและเกิดความรู้สึกว่า อบต.นิคมพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมแก่ผู้นำชุมชน ประชาชน และพนักงาน สนับสนุนให้ใช้เวทีชาวบ้าน ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นธำรงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ จารีตและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกให้ผู้บริหารและพนักงานยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วม คุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ จิตสำนึกของพลเมือง และกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่ม/ชมรมขึ้นในชุมชน

สถาบันพระปกเกล้า (2544) ได้จัดทำรายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ซึ่ง รายงานการวิจัยนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท กล่าวคือ บทที่ 1 เป็นบทนำที่กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีการศึกษาและประโยชน์ของงานวิจัย บทที่ 2 เป็นการรวบรวมและเรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล บทที่ 3 เป็นเรื่องธรรมาภิบาลในประเทศไทย และต่างประเทศ บทที่ 4 เป็นกรอบ ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่มี 5 ประเด็นหลัก คือ ความชอบธรรม ความโปร่งใส การตรวจสอบได้ ความมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วม และบทที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะและ สรุปผลการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้คำเรียก good governance มีความหมาย หลากหลายตามกลุ่มผู้ใช้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มธรรมาภิบาลอำนาจนิยม กลุ่มธรรมาภิบาลเสรีนิยม และกลุ่มธรรมาภิบาลชุมชนนิยม แม้จะแตกต่างกันในส่วน ของกรอบความคิด แต่ทั้งสามกลุ่มล้วนมีเป้าหมายที่จะนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ ในการปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง นอกจากนี้ในรายงานยังได้ นำเสนอว่าควรจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนาฐานข้อมูลของตัวชี้วัดธรรมาภิบาล รวมไปถึงการเสนอให้มีคณะกรรมการสร้างตัวชี้วัดธรรมาภิบาลเพื่อผลักดันให้มี การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) ได้วิจัยเรื่อง การบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (good governance) รายงานฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนที่ 1 กล่าวถึงความจำเป็นในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีใน สังคมไทย ส่วนที่ 2 อธิบายถึงความเป็นมา เป้าหมาย และความหมายของแนวคิดการ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ส่วนที่ 3 กล่าวถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้ หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามภาระหน้าที่ โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ส่วนที่ 4 เป็นเรื่องของแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการรายงานผลการดำเนินการตามระเบียบฯ ข้างต้น ส่วนสุดท้าย เป็นบทเรียน และตัวอย่างการดำเนินการที่ผ่านมา ทั้งความสำเร็จและปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติตามระเบียบฯ

8. ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

ที่มา

ได้รับการยกฐานะมาจาก "อบต.บึงยี่โถ" (ก่อตั้งเมื่อ 2 มีนาคม 2538) และจาก "เทศบาลตำบลบึงยี่โถ" (ยกฐานะจาก อบต.บึงยี่โถ เมื่อ 1 สิงหาคม 2550) มาเป็น "เทศบาลเมืองบึงยี่โถ" เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2554 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประกาศ ณ วันที่ 16 กันยายน 2554 โดยมีนายชูชาติ หาญสวัสดิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ลงนาม ปราบกฏในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129 ตอนพิเศษ 13 ง หน้า 44 ลงวันที่ 11 มกราคม 2555

สาเหตุที่มีการยกฐานะเป็น "เทศบาลเมืองบึงยี่โถ" สืบเนื่องจากในปัจจุบัน(ปี พ.ศ. 2554) เขตพื้นที่ตำบลบึงยี่โถมีความเจริญเติบโตและมีการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว เช่น การพาณิชย์กรรม การท่องเที่ยว การศึกษา การอุตสาหกรรม การกีฬา การคมนาคมขนส่ง และสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสังคมเมืองมากขึ้น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในตำบลบึงยี่โถมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับความเป็นสังคมเมือง เทศบาลเมืองบึงยี่โถในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ คุณแลคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนตำบลบึงยี่โถให้มีความอยู่ดีกินดี มีคุณภาพกายและคุณภาพใจที่ดี จึงมีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึง ครอบคลุม รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ที่ตั้ง

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ที่ 1 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอธัญบุรี ไปทางทิศตะวันออก เป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

เนื้อที่

ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีเนื้อที่ทั้งหมด 15,393 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 9,892 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ คือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลคลองสามและตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง (อบต.คลองสาม และ อบต.คลองสี่)

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา (เทศบาลเมืองลาดสวาย)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี (เทศบาลตำบลธัญบุรี)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอธัญบุรี (เทศบาลนครรังสิต)

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ เป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งมีคลองรังสิต - ประยูรศักดิ์ ไหลผ่านพื้นที่ทั้งตำบล

เขตการปกครอง

เขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ มี 4 หมู่ คือ หมู่ที่ 1 ถึง หมู่ที่ 4

ประชากร

จำนวนประชากร จำนวนทั้งสิ้น 30,766 คน แยกเป็นชาย 14,138 คน หญิง 16,628 คน จำนวนครัวเรือนประมาณ 13,210 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 1,998.70 คน/ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงจำนวนประชากรตำบลบึงยี่โถ

พ.ศ.	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)			จำนวน (ครัวเรือน)
	ชาย	หญิง	รวม	
2549	10,891	12,714	23,605	11,132
2550	11,690	13,639	25,329	11,516
2551	12,368	14,527	26,895	11,890
2552	12,897	15,189	28,086	12,270
2553	13,236	15,579	28,815	12,713
2554	13,722	16,183	29,905	13,026
2555	14,034	16,580	30,614	13,154
2556	14,138	16,628	30,766	13,210

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอธัญบุรี ณ เดือนมิถุนายน 2556

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงจำนวนประชากรต่างด้าวในเขตตำบลบึงยี่โก

พ.ศ.	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
2555	670	420	1,090
2556	919	905	1,824

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอชัยบุรี ณ เดือนมิถุนายน 2556

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนทั้งสิ้น 21,356 คน แยกเป็นชาย 9,432 คน หญิง 11,924 คน (ข้อมูลตามทะเบียนราษฎร ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2555)

โครงสร้างด้านพื้นฐาน

การคมนาคม/ขนส่ง

- เทศบาลเมืองบึงยี่โก เป็นพื้นที่อยู่ในเขตปริมณฑล การสัญจรไปมาสะดวกโดยมีถนนสายหลักที่สำคัญ คือ ถนนรังสิต - นครนายก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 305) โดยแยกมาจากถนนพหลโยธินช่วงตำบลประชาธิปไตย ผ่านไปยังจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี

การสื่อสารและโทรคมนาคม

- มีหุมสายโทรศัพท์อำเภอชัยบุรี ตั้งอยู่บนรังสิต-นครนายก หมู่ที่ 2 ตำบลบึงยี่โก
- การวิทยุสื่อสารแบบส่งเคราะห์ความถี่ เทศบาลเมืองบึงยี่โกได้ขออนุญาตใช้เครื่องวิทยุคมนาคม ใช้คลื่นความถี่ช่อง 157.700 MHz ซึ่งขณะนี้เทศบาลเมืองบึงยี่โกมีวิทยุคมนาคมแบบมือถือ เพื่อใช้ในการกิจการบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 50 เครื่อง มีวิทยุเครือข่ายติดตั้งประจำสำนักงาน จำนวน 1 เครื่อง และติดตั้งประจำรถยนต์จำนวน 3 เครื่อง

- การประชาสัมพันธ์ โดยเสียงตามสายของชุมชน และเว็บไซต์เทศบาลเมืองบึงยี่โก (www.buengyitho.go.th)

- ตู้ ปณ. 1 ปณ.ชัยบุรี 12130 รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

การใช้ที่ดิน

เทศบาลเมืองบึงยี่โก มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 15.393 ตารางกิโลเมตร หรือ 9,892 ไร่ ที่ดินส่วนใหญ่มักใช้เพื่อการอยู่อาศัย การสาธารณสุขไปโลก การอุตสาหกรรม และการพาณิชย์กรรม

การใช้ที่ดินมักกำหนดประเภทการใช้ที่ดินไว้ 3 ประเภท คือ

1. การใช้ที่ดินเพื่อการขยายตัวของเมืองในด้านที่อยู่อาศัย

2. การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม

3. การใช้ที่ดินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อม

สำหรับการใช้ที่ดินภายในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดิน เพื่อการอยู่อาศัยที่สำคัญ ได้แก่ หมู่บ้านฟ้ารังสิต หมู่บ้านแพรมาพร หมู่บ้านรังสิตการ์เด้นท์วิลล์ หมู่บ้านสุขญา หมู่บ้านอยู่เจริญ หมู่บ้านสราญธร หมู่บ้านชื้อตรง หมู่บ้านปิยะวารมย์ หมู่บ้านทิวสน หมู่บ้านสถาพร หมู่บ้านสินทรัพย์ หมู่บ้านลิฟวิ่งนารา หมู่บ้านชัยพฤกษ์ หมู่บ้านพฤษาวิลเลจ 9, 17 เป็นต้น สำหรับอาคารชุด (คอนโด) ได้แก่ คอนโดจันทร์ทอง (คอนโด ABC), อาคาร เอส ซี เฟลส, แพรมาพรอพาร์ทเมนท์ เป็นต้นนอกจากนี้ ยังมีสถานที่ราชการต่างๆ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ได้แก่ สถานีอนามัยตำบลบึงยี่โถ สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอธัญบุรี ชุมสายโทรศัพท์ อำเภอธัญบุรี ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารกรุงเทพ โรงเรียนวัดเขียนเขต โรงเรียนวัดมูลจินดาราม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบึงยี่โถ ศูนย์ 1 ศูนย์ 2 ศูนย์ 3 ศูนย์ที่ 4 และ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลบึงยี่โถ

โครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร

- ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำงานบริษัท ห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจส่วนตัว เป็นส่วนใหญ่
- ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำสวน การปศุสัตว์ เป็นส่วนน้อย
- ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รัฐวิสาหกิจ รับจ้างทั่วไป เป็นส่วนน้อย

การเกษตรกรรม

ในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีเป็นส่วนน้อยตามชุมชนรอบนอก ได้แก่ การทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เนื่องจากการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัย ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ มะม่วง มะนาว ขนุนหน้ก กล้วยน้ำว่า กล้วยหอม

การปศุสัตว์

การประกอบการปศุสัตว์เพื่อการค้าขายในเขตพื้นที่ตำบลบึงยี่โถมีจำนวนค่อนข้างน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประกอบการอาชีพอื่นๆ ส่วนใหญ่จะเลี้ยง ไก่ เป็ด และสุกร เพื่อการบริโภคเองในครัวเรือน และเหลือบางส่วนเพื่อจำหน่ายปลีกย่อย

การอุตสาหกรรม

ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ มีการดำเนินการด้านอุตสาหกรรม มีทั้ง โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวนแรงงาน

ส่วนมากเป็นประชากรแฝง คือแรงงานที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานที่อื่น ๆ โดยไม่มีการแจ้งย้ายเข้า

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีดังนี้

1. โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีคนงานต่ำกว่า 10 คน หรือมีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 3 แห่ง
2. โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีคนงานตั้งแต่ 10 - 49 คน หรือมีทรัพย์สินถาวรตั้งแต่ 10 - 50 ล้านบาท จำนวน 20 แห่ง
3. โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป หรือมีทรัพย์สินถาวรเกินกว่า 50 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 3 แห่ง

การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้ส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และครอบครัวผู้เดือดร้อนที่ประสบสาธารณภัยในเขตเทศบาลตามความเหมาะสม จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ ตามนโยบายและงบประมาณของรัฐบาล และสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนด้านสาธารณสุข ปลูก สาธารณูปการ สนับสนุนครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ และอื่นๆ ตามแผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมที่ชุมชนร้องขอ เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอชัยบุรี กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ สามารถขอความช่วยเหลือจากศูนย์ดับเพลิงเทศบาลเมืองบึงยี่โถ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โทร. 0 2991 6636-8 ต่อ 191, 199

อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 มีโครงสร้างขององค์กรและการแบ่งส่วนราชการบริหารของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประกอบด้วย

สภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและควบคุมฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้ง 18 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

นายกเทศมนตรี ทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาล และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างของเทศบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และ

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย เทศบาลเมืองให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสามคน และอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน

ปัจจุบันเทศบาลเมืองบึงยี่โถมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2555 และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2555

ทั้งนี้ โดยปลัดเทศบาล เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานประจำทั่วไปของเทศบาล

การบริหารงานของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ แบ่งออกเป็น

ก. สำนักปลัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล ที่ไม่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการใด หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ข. กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน การงบประมาณงานผลประโยชน์และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ค. กองช่าง มีหน้าที่เกี่ยวกับการผังเมืองและโยธา การสาธารณสุขปโภค และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ง. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสาธารณสุข และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

จ. กองการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ฉ. กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาชุมชน และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ช. กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานจัดทำงบประมาณ การวิเคราะห์งบประมาณ การรวบรวมสถิติข้อมูล งานทางกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ งานระบบคอมพิวเตอร์ งานประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารของเทศบาลและหน่วยงานราชการอื่นๆ การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

9. ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองลาดสวาย

ที่มา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงจัดตั้งการบริหารส่วนตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เป็นเทศบาลเมืองลาดสวาย องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองตามประกาศนี้ มีแนวเขตตามคำบรรยายแนวเขต และแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย และพื้นที่สภาพแห่งการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่ได้รับประกาศนี้จัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเมืองเป็นต้นไป

เทศบาลเมืองลาดสวาย ตั้งอยู่ที่เลขที่ 111 หมู่ที่ 5 ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150 ตั้งอยู่ห่างจาก อำเภอลำลูกกาไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 13 กิโลเมตร มีเนื้อที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ประมาณ 33 ตารางกิโลเมตร หรือ 20,625 ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	จดเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	จดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้	จดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	จดเทศบาลเมืองลำสามแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการทำนา ทำสวน เพราะมีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดปี และพื้นที่บางส่วนเป็นโรงงานอุตสาหกรรม บ้านจัดสรร

เขตการปกครอง

ตำบลในเขตเทศบาล มี 1 ตำบล คือ ตำบลลาดสวาย มี 9 หมู่ คือ หมู่ 1-9

ประชากร

จำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 57,565 คน เพศชายจำนวน 26,898 คน เพศหญิงจำนวน 30,667 คน ความหนาแน่น 174.43 คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 33,901 หลังคาเรือน

จำนวนประชากร (ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2558) พื้นที่ในระดับตำบลลาดสวาย ท้องถิ่นเทศบาลเมืองลาดสวาย (ข้อมูลมาจากสำนักงานทะเบียนราษฎร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี) ซึ่งแยกตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.3 ตารางแสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย

ชาย	หญิง	รวม
26,837	30,600	57,437

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอลำลูกกา ณ เดือนเมษายน 2558

โครงสร้างด้านพื้นฐาน

การคมนาคม/ขนส่ง

ในอดีตประชาชนเดินทางไป-มา โดยทางเรือตามคลองสายหลัก เช่น คลองสาม คลองสี่ คลองห้า คลองหก และคลองพระยาสุเรนทร์ แต่สภาพปัจจุบันได้เปลี่ยนจากการคมนาคมทางน้ำเป็นการคมนาคมทางบก ดังนี้

1. ทางหลวงแผ่นดิน จำนวน 1 สาย คือ ถนนพหลโยธิน-ลำลูกกา ตั้งแต่คอสะพานคลองสามฝั่งตะวันออกถึงคอสะพานคลองห้าฝั่งตะวันออก
2. ทางหลวงชนบท เป็นถนนเลียบคลองซอยต่างๆ จำนวน 4 สาย ดังนี้
 - 2.1 ถนนคลองสาม เป็นถนนคอนกรีต ใช้เป็นเส้นทางลัดออกสู่คลองสาม อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

2.2 ถนนคลองสี่ เป็นถนนคอนกรีต ใช้เป็นเส้นทางลัดออกสู่คลองสี่ อำเภอ
ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

2.3 ถนนคลองห้า เป็นถนนคอนกรีต ใช้เป็นเส้นทางลัดออกสู่คลองห้า อำเภอ
ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

2.4 ถนนเลียบบคลองหกวา(สายล่าง) เป็นถนนลาดยาง เริ่มจากหมู่ที่ 11 เลียบ
คลองหกวา มุ่งสู่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

การสื่อสารและการคมนาคม

-ที่ทำการไปรษณีย์(ย่อย)	2	แห่ง
-จำนวนสถานที่บริการอินเทอร์เน็ต	1	แห่ง

โครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร และอีก
ส่วนหนึ่งเป็นลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีโรงงานภายในเขตเทศบาลจำนวน ๑๑๔ แห่ง
ลูกจ้างส่วนใหญ่ในโรงงานก็จะเป็นคนมาจากต่างจังหวัด

การอุตสาหกรรม

การประกอบการอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย มีทั้งอุตสาหกรรมขนาด
เล็ก อุตสาหกรรมขนาดกลางและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลมี
ทั้งหมด 144 แห่ง แยกเป็น

-โรงงานขนาดใหญ่ (เงินลงทุน 200 ล้านบาทขึ้นไป) มีจำนวน	6	แห่ง
-โรงงานขนาดกลาง (เงินลงทุน 50-200 ล้านบาท) มีจำนวน	53	แห่ง
-โรงงานขนาดเล็ก (เงินลงทุน 50 ล้านบาทลงมา) มีจำนวน	55	แห่ง

การเกษตรกรรม

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำ
สวน ค้าขาย ซึ่งส่วนมากจะเป็นการเพาะปลูก เช่น ข้าว เป็นต้น

การพาณิชย์กรรมและการบริการ

การค้าและการบริการ ร้านค้าส่วนใหญ่เป็นร้านค้าปลีกหรือบริการ สินค้าส่วนใหญ่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค การกระจายตัวของร้านค้าและบริการ จะหนาแน่นบริเวณสองข้างทาง ถนนและบริเวณแหล่งชุมชนส่วนตลาดในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย จะมีอยู่ 5 แห่ง สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

การปศุสัตว์

ในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เป็ด ไก่ เป็นต้น แต่ก็มีไม่มากเท่าไร ส่วนมากประชาชนจะเลี้ยงไว้บริโภคเองและมีไว้เพื่อจำหน่ายเพียงเล็กน้อย

การประกอบอาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนมากจะเป็นการเพาะปลูก ซึ่งมีพืชที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด คือ ข้าว นอกจากนี้ก็ยังมีมะม่วง กุ้ง กล้วย มะพร้าว ขนุน

โครงสร้างทางด้านสาธารณสุข

ในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลาดสวายจำนวน 2 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันประมาณ 10 แห่ง

โครงสร้างทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กันยายน และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม-มกราคม

ในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย แหล่งน้ำส่วนใหญ่จะเป็นคลอง ซึ่งได้แก่ คลองสามลำลูกกา คลองสี่ลำลูกกา คลองห้าลำลูกกา คลองพระยาสุเรนทร์ คลองหกวา

สภาพโดยทั่วไปของแหล่งน้ำยังคงอุดมสมบูรณ์ มีเพียงเล็กน้อยที่เสื่อมโทรมไปบ้าง ส่วนมลภาวะ ทางด้านอากาศยังคงคืออยู่ อากาศปลอดโปร่ง ไม่ค่อยมีมลพิษทางอากาศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาเปรียบเทียบบรรณารักษศาสตร์ท้องถิ่น ระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบ “การวิจัยเชิงคุณภาพ” (Qualitative research) โดยการเข้าไปสัมภาษณ์เชิงลึก ในลักษณะเผชิญหน้า พร้อมกับสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยศึกษาจาก ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนกรรมการชุมชนจำนวน ทั้งหมด 40 คน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ	จำนวน 2 คน
ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย	จำนวน 2 คน
ตัวแทนกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ	จำนวน 15 คน
ตัวแทนกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย	จำนวน 15 คน
ตัวแทนประชาชนในเทศบาลเมืองบึงยี่โถ	จำนวน 3 คน
ตัวแทนประชาชนในเทศบาลเมืองลาดสวาย	จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) มากกว่าปลายปิด (Closed-End Questions) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมี 7 ข้อ คือ

- 1) ชื่อ นามสกุล
- 2) เพศ
- 3) อายุ
- 4) เทศบาลที่สังกัด
- 5) ตำแหน่ง
- 6) ระดับการศึกษา
- 7) จำนวนปีที่ทำงานในพื้นที่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มี 4 ข้อใหญ่ ในแต่ละข้อใหญ่ แบ่งออกเป็น 3 ข้อย่อยดังนี้

1. หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสูงสุด

1.1 เทศบาลของท่านมีการเปิดให้ประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี / แผนพัฒนารายปีหรือไม่อย่างไร

1.2 เทศบาลของท่านได้คำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับ เป็นสำคัญในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร (ขอให้ยกตัวอย่าง)

1.3 ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เทศบาลของท่านไม่สามารถดำเนินงานโดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นมีหรือไม่ อย่างไร

2. หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม เทียบธรรม

2.1 ท่านคิดว่าเทศบาลของท่านมีการทุจริต ซื่อเสียดในการเลือกตั้งหรือไม่

2.2 ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองของท่านเคยมีข่าวการซื้อสิทธิขายเสียงหรือไม่อย่างไร

2.3 เทศบาลของท่านเคยมีคดีเรื่องการซื้อเสียงหรือไม่

3. หลักความโปร่งใส

3.1 เทศบาลของท่านมีการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือไม่

3.2 ท่านคิดว่าการบริหารงานของเทศบาลของท่านมีความโปร่งใสหรือไม่ (ขอให้ยกตัวอย่างช่องทาง)

3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลของท่านมีหรือไม่ อย่างไร

4. หลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4.1 เทศบาลของท่านมีช่องทางตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และหรือร่วมตัดสินใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร

4.2 เทศบาลของท่านมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะในประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชน โดยส่วนรวมหรือไม่อย่างไร (ขอให้ยกตัวอย่างเวทีสาธารณะที่ท่านเคยเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็น)

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลของท่านมีหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม เทียบธรรม

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักความโปร่งใส

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.2 รูปแบบของการใช้เครื่องมือ ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)

และเป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า พร้อมกับการสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่าง แบบไม่มีส่วนร่วม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง โดยจำแนกการเก็บตามแหล่งที่มา ดังนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบสุ่ม จำนวน 40 คน เน้นการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ไม่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลข พร้อมกับการสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่าง ก่อนจะออกเก็บข้อมูลได้ประสานงานกับสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูล ขณะเก็บข้อมูลได้ใช้เครื่องบันทึกภาพและเสียง จากนั้นก็นำมาถอดคำสัมภาษณ์ออกเป็นอักษรอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบ แยกแยะ และตรวจทานก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิ พระราชบัญญัติ ตำราวิชาการทางรัฐศาสตร์ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลที่รวบรวมจาก Internet แล้วนำมาประมวลผล เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมมาจากแหล่งต่างๆ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดระเบียบ พร้อมแยกแยะให้เป็นหมวดหมู่ โดยทำการตรวจสอบและเลือกสรรเนื้อหาที่เกี่ยวข้องไว้ ตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องออก มีการจัดเป็นกลุ่มข้อมูล เรียงลำดับ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปวิเคราะห์และสอดคล้องกับกรอบแนวความคิด ตลอดจนสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล และ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่อค้นหาคำตอบของการวิจัยได้ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปสู่การสรุปผลของการวิจัยได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเปรียบเทียบ ธรรมนูญท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกัน อยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานีเหมือนกัน แต่ผลงานจากการดำเนินการแตกต่างกัน เทศบาลเมืองบึงยี่โถนั้นเคยได้รับรางวัลการบริหารกิจการดี หลายปีติดต่อกัน แต่เทศบาลเมืองลาดสวานั้นกลับมีเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีการตรวจสอบการทุจริต และรวมไปถึงตรวจสอบธรรมนูญในตัวของบุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งเป็นที่มาให้ผู้วิจัยเกิดความสงสัยในหลักธรรมนูญของทั้ง 2 เทศบาล มีความเหมือน หรือความต่างกันหรือไม่ และสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถใช้หลักธรรมนูญในการบริหารงานได้ โดยการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลของการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบธรรมนูญท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี หัวข้อในการเปรียบเทียบ 4 ด้าน ดังนี้

1. การยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด
2. การเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม
3. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้
4. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเปรียบเทียบธรรมนูญด้านหลักการยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด

การยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุดนั้นพิจารณาได้จากการตอบสนองความต้องการ ที่จำเป็นของประชาชน และการที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้นั้น ผู้ดำเนินการต้องเข้าถึงประชาชนเพื่อรับทราบปัญหา และต้องเข้าใจในปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างแท้จริง จึงจะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรับทราบปัญหาของประชาชนในชุมชน ได้มีช่องทางดำเนินการให้ประชาชนสามารถเสนอปัญหา ความเดือนร้อนต่างๆ ให้กับทางเทศบาล เพื่อนำไปทำเป็นแผนพัฒนา คือ การทำประชาคม โดยทางเทศบาลเป็นเจ้าภาพดำเนินการจัดการประชาคม และต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์

เชิญชวนให้ประชาชนในชุมชนเข้าร่วมประชาคมกับเทศบาล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนนำเสนอ ความเดือนร้อน ความต้องการ หรือแนวทางใดๆ ในการพัฒนาชุมชน และนำมาจัดทำเป็นแผนพัฒนา 3 ปี หลังจากนั้นจึงดำเนินการคัดเลือกโครงการทั้งหมด ตามความสำคัญ นำมาจัดทำเป็นแผน ดำเนินงาน 3 ปี และดำเนินงานตามแผนต่อไป

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ ดี พ.ศ. 2546 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พิจารณาจากหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้นำไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา โดยการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมเสนอความคิดเห็นทุกครั้ง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับการกิจหรือโครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่โดย ปกติของประชาชนในชุมชนนั้น การทำความเข้าใจถึงผลกระทบและแนวทางแก้ปัญหาที่ส่วน ราชการจะดำเนินการ และการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและของประชาชน โดยให้ ประชาชนแสดงความคิดเห็นและรัฐ ต้องรับฟังและแก้ไขปัญหาจนประชาชนเกิดความพอใจ และมี ส่วนร่วมในการผลักดันการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จ จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้นำไปพัฒนา หรือแก้ไขปัญหา คือการทำประชาคมร่วมกันระหว่างเทศบาลและประชาชน โดยใช้วิธีการ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมเสนอความคิดเห็นด้วยวิธีการจัดทำเอกสาร ประชาสัมพันธ์ส่งไปยังผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน เพื่อให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ในชุมชนของตนเองได้ทราบกำหนดการ และเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคม เพื่อเสนอ ความเดือนร้อน และความต้องการที่ประชาชนต้องการให้พัฒนาในชุมชน ซึ่งวิธีการประชาสัมพันธ์ นั้น ทางผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนจะมีแนวทางคล้ายๆ กัน คือการประชาสัมพันธ์โดยใช้การ กระจายเสียงตามสาย และการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ของทางชุมชนสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งย้ายภูมิลำเนาจากต่างจังหวัดมาอยู่ในพื้นที่เทศบาล เมืองบึงยี่โถ 30 กว่าปี และได้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 เป็นเวลา 4 ปี กล่าวว่า “มีหนังสือมาถึง ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ทางเสียงตามสาย ติดบอร์ด ประชาชนที่สนใจสามารถเข้าไปร่วมรับฟัง และสามารถออกความคิดเห็นได้” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณยุพภรณ์ แซ่อู๋ ตัวแทนภาคประชาชน ซึ่งเป็นประชาชนผู้อยู่อาศัยในเทศบาลเมืองบึงยี่โถมากกว่า 10 ปี คุณยุพภรณ์ยังได้ทำหน้าที่อาสาสมัคร ช่วยงานเทศบาลเมืองบึงยี่โถตามแต่โอกาส กล่าวว่า “มีการเชิญประชาชนไปเข้าร่วมประชุมผ่านทางผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ทางเสียงตามสาย ดิจประกาศ และได้ไปเข้าร่วมประชุมกับทางเทศบาลด้วย” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

นอกจากนี้ยังพบว่าเทศบาลบึงยี่โถมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่นอกเหนือจากการส่งเอกสารไปยังผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน คือการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อออนไลน์ (Facebook, Web site, Application Line) ซึ่งเป็นสื่อสาธารณะ ง่ายต่อการเข้าถึงของประชาชนในชุมชน มีความรวดเร็วในการประชาสัมพันธ์ และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการรับข่าวสารของประชาชนในชุมชน เป็นช่องทางในการการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนมาร่วมทำประชามสร่วมกับเทศบาลอีกช่องทางหนึ่ง

ในขั้นตอนของการคัดเลือกโครงการเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการในการพัฒนาในชุมชนของตนเอง โดยทางผู้นำของเทศบาลเมืองบึงยี่โถได้ให้ความสำคัญไปยังผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และคนพิการ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ คุณมาลี วัฒนเสรีเวช กล่าวว่า “ในการกำหนดนโยบายของเทศบาลบึงยี่โถ ประชาชนจะมีส่วนร่วมมาก ทำให้นโยบายต่างๆ พัฒนาไปได้ไว โดยนายกเทศมนตรีจะเน้นไปที่ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ เป็นหลัก” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เทศบาลเมืองบึงยี่โถจะนำข้อเสนอแนะ ความต้องการต่างๆ ของประชาชนไปจัดทำเป็นแผนพัฒนา 3 ปี ส่วนการคัดเลือกโครงการใดมาดำเนินการนั้นทางเทศบาลเมืองบึงยี่โถได้ดำเนินการสอบถามและดำเนินการลงคะแนนเสียงจากประชาชน โดยเน้นไปที่ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ รวมไปถึงการพิจารณาทางด้านข้อจำกัดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงบประมาณ ความเร่งด่วน พื้นที่ และความเป็นไปได้ของโครงการ และอธิบายให้กับประชาชนได้รับทราบเพื่อทำความเข้าใจถึงข้อจำกัดในแต่ละโครงการว่ามีอะไรบ้าง หลังจากนั้นเทศบาลเมืองบึงยี่โถก็จะให้ประชาชนผู้ร่วมประชามสได้ทำการลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกโครงการดำเนินการพัฒนา ทำให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจว่าหากโครงการของตนไม่ได้รับเลือกมาดำเนินการพัฒนานั้นมีสาเหตุอะไร สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณยุพภรณ์ แซ่อู๋ กล่าวว่า “มีการให้โหวตโดยประชาชน ในการเลือกโครงการเพื่อมาดำเนินการ ประชากรเข้าใจในหลักการเลือกโครงการแต่ละโครงการขึ้นมา

ดำเนินการ มีการอธิบายให้ประชาชนได้รับทราบว่าเหตุใดโครงการถึงไม่ถูกหยิบขึ้นมาดำเนินการ เช่นศูนย์ฟิตเนส หมู่บ้านอยู่เจริญ 1 มีประชากรมาก แต่ไม่มีพื้นที่สำหรับทำโครงการ จึงได้เป็นอุปกรณ์ออกกำลังกายขนาดเล็ก ลงที่สนามกีฬาหมู่บ้าน งบประมาณ 30% หมู่บ้านปิยวารมย์มีพื้นที่พร้อมสำหรับทำศูนย์ฟิตเนสจึงดำเนินการ งบประมาณ 70%” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณ วิภาวรรณ กระจ่อมแก้ว ตัวแทนภาคประชาชน อาศัยในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ มากกว่า 10 ปี กล่าวว่า “หากเกิดกรณีที่ความต้องการของหลายๆ หมู่บ้านไม่ตรงกัน ใช้วิธีคุยกัน โหวตกัน เพื่อเลือกโครงการนั้นๆ มาดำเนินการ” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

จากการที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำประชาคมอย่างจริงจังนั้นได้สร้างความรู้สึกของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าคุณได้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชุมชนได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ประชาชนมีความรู้สึกอยากเข้าร่วมประชาคมกับเทศบาลเมืองบึงยี่โถเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภา ไซโต ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน กล่าวว่า “ไปร่วมประชาคมเสมอ และมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็น” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภาวรรณ กระจ่อมแก้ว กล่าวว่า “ได้เข้าไปร่วมทุกครั้ง และได้มีโอกาสเสนอความเห็น” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เทศบาลเมืองลาดสวาย จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้สัมภาษณ์ว่าเทศบาลเมืองลาดสวายจะใช้วิธีการส่งเอกสารแจ้งกำหนดการประชุมและให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบและเข้าร่วมประชาคม สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 โดยชุมชนร่วมสุข 2 นั้น มีคุณเกียรติศักดิ์ ขยันภูมิธนาเดิมเป็นคนเชียงใหม่ และได้ย้ายมาอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองลาดสวายได้ 34 ปี ทำหน้าที่ประธานชุมชน อีกทั้งยังได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินงานในตำแหน่งกรรมการชุดจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลเมืองลาดสวาย กล่าวว่า “มีการเปิดให้ประชาคมทุกปี ในปี 2559 จะมีการประชาคม

ประมาณ ช่วงเดือนเมษายน-เดือนพฤษภาคม 2559 เทศบาลเมืองลาดสวายได้มีหนังสือแจ้งกำหนดการณั้มายังผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ต่อ” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง ซึ่งมีคุณบุญสืบ เรื่องธรรม อดีตข้าราชการทหารเกษียณอายุ อยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองลาดสวายมากกว่า 10 ปี เป็นประธานชุมชน กล่าวว่า “มีหนังสือเชิญแจ้งมายังประธานชุมชน ผู้ใหญ่บ้านให้ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าร่วมประชาคม” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

การจัดทำประชาคมของเทศบาลเมืองลาดสวายเป็นเพียงการทำเพื่อให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้มีการนำเสนอความต้องการจากประชาชนจริง ๆ ความต้องการหรือโครงการที่พัฒนานั้นมาจากผู้นำชุมชน หรือกลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียว โดยไม่ได้มีการสอบถามจากประชาชนส่วนใหญ่จริงๆ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์คุณเกียรติยศ ทยุติเศรษฐี ตัวแทนภาคประชาชน ซึ่งมีตำแหน่งเป็นประธานชมรมต่อต้านทุจริต ตำบลลาดสวาย หรืออีกชื่อหนึ่งคือปฏิบัติกรหมาเฝ้าบ้าน ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของเทศบาลเมืองลาดสวาย และเป็นผู้ดำเนินการส่งเรื่องที่มีการดำเนินงานผิดปกติให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อตรวจสอบ ได้กล่าวว่า “มีการเปิดให้ประชาคมกัน แต่ไม่ลงลึกถึงปัญหา ขาดการสอบถามความต้องการจากประชาชนในพื้นที่จริงๆ ใช้หลักคิด หรือความต้องการของตัวเอง”(สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงศ์ ตัวแทนภาคประชาชน ผู้ก่อตั้งกลุ่มรักษาลาดสวาย ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือ ประสานงานให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือนร้อนผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ ซึ่งกลุ่มรักษาลาดสวายได้เริ่มมีบทบาทในการประสานงานให้ความช่วยเหลือประชาชนจนเป็นที่รู้จักของประชาชนในชุมชนลาดสวายเมื่อปี 2554 ในช่วงมหาอุทกภัยครั้งใหญ่ อาทิ การประสานงานขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ เอกชน ในการนำสิ่งของอุปโภค บริโภคมาแจกจ่ายผู้ประสบภัย การประสานงานรับแจ้งผู้ประสบเหตุ นำเรือฉุกเฉินเข้าไปรับมาส่งยังสถานพยาบาล และหลังจากนั้นยังได้ดำเนินการประสานงานติดต่อหน่วยราชการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในชุมชนลาดสวายจนถึงปัจจุบัน ได้กล่าวว่า “มีเฉพาะคนกลุ่มของข้าราชการ นักการเมือง ที่เข้าไปประชาคม ทำเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ได้ทำเพื่อหวังผลอย่างจริงจัง ไม่ได้รับฟังความต้องการจากประชาชนจริงๆ” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เมื่อขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน เทศบาลเมืองลาดสวายเป็นผู้คัดเลือกฝ่ายเดียว สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชน ร่วมสุข 2 กล่าวว่า “จัดทำเป็นแผนดำเนินงาน 3 ปี ซึ่งการคัดเลือกจะนำโครงการใดมาดำเนินการ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าการทำประชามนั้นไม่มีประโยชน์” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงส์ ที่กล่าวว่า “แผนต่างๆ ที่ผ่านเข้าไปเป็นแผนการทำงานในแต่ละปีมาจากนายฯ” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

หากโครงการใดไม่ได้รับการคัดเลือก เทศบาลเมืองลาดสวายไม่ได้ดำเนินการอธิบายเหตุผลให้ประชาชนได้รับทราบ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทยุตเศรษฐีสิทธิ์ กล่าวว่า “โครงการที่ตกไปตัวแทนไม่ได้แจ้งแก่ประชาชนให้ทราบถึงเหตุผล” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) และยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชน เปรมฤทัยฟ้าหลวง กล่าวว่า “เมื่อโครงการไม่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินการ เทศบาลไม่ได้มาชี้แจงให้ชาวบ้านทราบว่าทำไมได้รับคัดเลือกเพราะอะไร” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิวัฒน์ โดยมีคุณไวพจน์ สุขจิตต์ เป็นประธานชุมชน เดิมทีคุณไวพจน์มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ย้ายภูมิลำเนาที่ลาดสวายมากกว่า 10 ปี ก่อนจะได้รับเลือกให้เป็นประธานชุมชน คุณไวพจน์ เป็นคนที่มีจิตอาสา ชอบช่วยเหลือเพื่อนบ้านในชุมชนเดียวกัน ทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชน เมื่อถึงกำหนดการเลือกกรรมการชุมชน คุณไวพจน์จึงได้รับเลือกจากประชาชนให้เป็นประธานชุมชน อีกทั้งคุณไวพจน์ ยังมีตำแหน่งเป็น สภาเทศบาลเขต 3 เทศบาลเมืองลาดสวาย กล่าวว่า “ชาวบ้านไม่ได้เข้าไปเสนอเอง แต่จะใช้การฝากกรรมการชุมชนไปร่วมประชามแทน” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

เมื่อประชาชนที่เคยเสนอโครงการพัฒนาต่างๆ แล้วไม่ได้รับการคัดเลือก อีกทั้งยังไม่ได้รับการอธิบายชี้แจงถึงสาเหตุ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายการเมืองท้องถิ่น ไม่มีประโยชน์ที่จะเสนอความคิดเห็นและมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน เป็นหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่นกับนักการเมืองท้องถิ่น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าการทำประชามนั้นไม่มีประโยชน์” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

อีกทั้งสำนักงานเทศบาลเมืองลาดสวายตั้งอยู่ห่างไกลจากถนนหลัก ไม่มีรถโดยสารผ่าน การเข้าถึงเทศบาลเมืองลาดสวายนั้นต้องไปด้วยรถส่วนตัว หรือรถรับจ้างเท่านั้น ด้วยปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจเข้าร่วมประชาคมกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชน เป็นเป้าประสงค์สูงสุดในการบริหารงานของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย พบว่า
สิ่งที่เหมือน เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวายมีวิธีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนมาร่วมทำประชามร่วมกับเทศบาลในส่วนที่กฎหมายกำหนดเหมือนกัน คือทำเป็นเอกสารแจ้งกำหนดการ ส่งให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน เพื่อนำไปดำเนินการประชาสัมพันธ์ทางการกระจายเสียงตามสาย หรือติดบอร์ดแจ้งให้ประชาชนในชุมชนของตนเองได้รับทราบ และมีขั้นตอนการดำเนินการคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาทำเป็นแผนพัฒนาชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด

สิ่งที่แตกต่าง

1) ช่องทางของการประชาสัมพันธ์

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ การเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์อีก 1 ช่องทาง ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์มีบทบาทกับชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์สมาร์ทโฟน(Smart phone) ซึ่งสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลา ทำให้การเข้าถึงข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์เป็นเรื่องง่าย เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้เล็งเห็นความสำคัญของการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ จึงได้ดำเนินการเพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์ทั้งนี้เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนมาร่วมทำประชามร่วมกับเทศบาล เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด ทางฝั่ง **เทศบาลเมืองลาดสวาย** มีช่องทางการประชาสัมพันธ์โดยการทำเป็นเอกสารแจ้งไปยังผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนเพียงช่องทางเดียว

2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการเพื่อทำ

แผนพัฒนาชุมชน

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ การเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เข้าร่วมประชามได้มีโอกาสลงคะแนนเสียงในการคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาบรรจุเป็นแผนดำเนินการ โดยได้มีการอธิบายความสำคัญ ความเร่งด่วน และแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ให้

ประชาชนที่เข้าประชาคมได้รับทราบและเข้าใจก่อนดำเนินการลงคะแนนเสียง ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในหลักการคัดเลือกโครงการเพื่อจัดทำเป็นแผนดำเนินงานของเทศบาล

เทศบาลเมืองลาดสวาย ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการ อีกทั้งยังไม่ได้มีการชี้แจงว่าเพราะเหตุใดโครงการที่เสนอไปไม่ได้รับเลือกให้ดำเนินการ ซึ่งเป็นผลทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย มองว่าการประชาคมไม่มีประโยชน์ ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน เป็นหน้าที่ของเทศบาลในการดำเนินการ และทำให้ไม่ยอมไปร่วมประชาคมกับเทศบาล

ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด

หลักการยึดประโยชน์สุขประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด	เปรียบเทียบเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย
-มีการเปิดเวทีให้ประชาคม เสนอความคิดเห็น	เหมือนกัน
-ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการเพื่อจัดทำแผนดำเนินงานประจำปีโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับเป็นสำคัญ	แตกต่างกัน

การศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลด้านการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

ปธาน สุวรรณมงคล (2556: 145) “การเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม ผู้ที่เข้ามาเป็นตัวแทนประชาชนในการใช้อำนาจบริหารท้องถิ่นแทนประชาชนต้องผ่านกระบวนการยอมรับของประชาชน โดยการได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นเพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการใช้อำนาจแทนประชาชน ในขณะเดียวกัน การเข้าสู่ตำแหน่งนั้นก็ควรเป็นไปอย่างสุจริต เทียบธรรม ไม่มีการใช้อำนาจสินจ้างหรือการซื้อเสียงเพื่อให้ได้ตำแหน่ง การให้คนดีได้มีโอกาสเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะคนดีมุ่งทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวซึ่งอาจต่างจากคนเก่งที่อาจไม่ใช่คนดี เมื่อเข้ามามีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นก็อาศัยความเก่ง ความฉลาดในการแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวและพวกพ้องได้อย่างแนบเนียน” ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย

การเปรียบเทียบหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรมสุจริตเที่ยงธรรม ตามรายงานการวิจัย เรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (Indicators of Good Governance) สถาบันพระปกเกล้าโดย บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และ บุญมี ลี พ.ศ. 2544 พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังนี้

1. กระบวนการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนักการเมืองต้องมีความชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม
2. ต้องไม่มีการร้องเรียนเรื่องการทุจริตการเลือกตั้ง
3. ต้องไม่มีการดำเนินคดีความผิดทางอาญาของนักการเมืองที่ทุจริต

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ความเห็นตรงกันว่า กระบวนการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของนักการเมือง ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ไม่มีข่าวการซื้อเสียงการเลือกตั้ง โดยประชาชนจะให้ความสำคัญกับบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้กับชุมชน การเข้าถึงปัญหาการรับฟังปัญหาของประชาชน มากกว่าการให้เงินต่อนหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ คุณมาลี วัฒนาเสรีเวช ที่กล่าวว่า “การเลือกตั้งของเทศบาลบึงยี่โถ เกิดจากความศรัทธา นายกเทศมนตรีก่อนการเลือกตั้ง เป็นคนที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และสามารถวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาในปัญหาต่างๆ ได้อย่างดี ทำให้ประชาชนมีความเชื่อว่าเป็นผู้นำได้ ประชาชนจึงได้ไว้วางใจเลือกเข้ามาบริหารงาน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

หากมีนักการเมืองหน้าใหม่มาลงสมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ แต่ไม่ทำคุณประโยชน์ให้ชุมชน ใช้การซื้อเสียงด้วยเงิน ประชาชนจะไม่เลือก ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ กล่าวว่า “นายกฯ เข้าถึงประชาชน รับฟังปัญหาของประชาชนด้วยตนเอง ทำให้ได้ใจของประชาชน จึงไม่จำเป็นต้องซื้อเสียง และคนอื่นก็ไม่กล้าเข้ามาซื้อเสียง เพราะเสียงที่จะไม่ได้รับเลือก” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ด้านการร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้ง จากการสัมภาษณ์พบว่าในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีการร้องเรียนเรื่องทุจริตการเลือกตั้ง แต่สามารถตรวจสอบได้ ว่าไม่มีมูลความจริง สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนาเสรีเวช กล่าวว่า “เคยมีร้องเรียนโดยฝ่ายตรงข้าม แต่ไม่มีมูล” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ด้านการดำเนินคดีความผิดทางอาญาของนักการเมืองที่ทุจริตในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ไม่พบการดำเนินคดีเรื่องการทุจริตการเลือกตั้ง สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนาเสรีเวช กล่าวว่า “ไม่เคยได้ยิน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์

ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ 1 กล่าวว่า “เรื่องการซื้อเสียงไม่มี” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ซึ่งต่างจากเทศบาลเมืองลาดสวาย จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่ามีข่าวการซื้อเสียงทุกฝ่าย ปรากฏในสื่อต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ และ สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ คุณเกียรติยศ ทยุติเศรษฐี กล่าวว่า “มีการซื้อเสียงแน่นอน ตามข่าวที่ออกทางสื่อสังคมออนไลน์” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “มี ตามข่าวที่ออกสื่อ ซื้อเสียงทุกฝ่าย ” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลล์ กล่าวว่า “มีการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง จะมากจะน้อยก็ไม่สามารถตรวจสอบได้” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง กล่าวว่า “มี แต่คนที่มาซื้อเป็นหัวคะแนน ไม่ใช่ผู้ลงสมัครมาเอง ซื้อทั้ง 2 ฝ่าย” ” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) และมีการกล่าวในทำนองเดียวกันในบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “มี ทุกระดับการเลือกตั้ง ซื้อกันทุกฝ่าย” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

ด้านการร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้งมีการร้องเรียนเรื่องการทุจริตการเลือกตั้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแต่ฝ่ายผู้ร้องเรียนเป็นผู้เสียประโยชน์ ในการเลือกตั้ง อีกทั้งหลักฐานในการทุจริตการเลือกตั้งไม่ชัดเจน จึงไม่มีการดำเนินคดีแต่อย่างใด สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทยุติเศรษฐี กล่าวว่า “มีการร้องเรียนไปที่ กกต. โดยฝ่ายตรงข้าม แต่ผลของการร้องเรียนก็ไม่สามารถดำเนินคดีได้ เนื่องจากผลพิจารณาจาก กกต. พบว่าไม่ชัดเจน และเป็นฝ่ายตรงข้ามซึ่งเป็นผู้เสียประโยชน์เป็นผู้แจ้ง” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “มีการร้องเรียนไปยัง กกต. และก็ออกตามสื่อต่างๆ” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

ด้านการดำเนินคดีความผิดทางอาญาของนักการเมืองที่ทุจริต เนื่องจากการร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดกระทำโดยฝ่ายตรงข้ามที่เสียประโยชน์ และหลักฐานที่ประกอบคำร้องไม่ชัดเจน ทำให้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดตัดสินใจไม่ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีในส่วนของนักการเมือง แต่มีการดำเนินคดีอาญากับหัวคะแนนที่ปรากฏภาพในหลักฐานที่ส่งร้องเรียนคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัด สอดคล้องกับ

บทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎีสิทธิ์ กล่าวว่า “ในส่วนของนักการเมืองท้องถิ่นยังไม่มีการถูกดำเนินคดีเรื่องของการซื้อเสียง แต่หวั่นตามที่เป็นข่าวในสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ระหว่างการถูกดำเนินคดีอาญา ” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิราติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “การแจ้งร้องเรียนโดยฝ่ายตรงข้าม ทำให้ กกด. ตัดสินว่าการร้องเรียนกระทำโดยฝ่ายตรงข้ามที่เสียประโยชน์ เลยไม่มีการส่งฟ้อง” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนกัทลียาวิลด์ กล่าวว่า “ไม่น่าจะถึง เรื่องจบที่ กกด. ไม่ถึงศาลปกครอง” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย พบว่า

สิ่งที่เหมือน เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวาย มีสิ่งที่เหมือนกันอยู่ 2 ประเด็น ดังนี้

1) การร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยฝ่ายตรงข้ามที่เสียประโยชน์ แต่ไม่มีการดำเนินคดี เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงประเด็นตัวผู้ร้องเป็นคู่แข่งในการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าผู้เสียประโยชน์โดยตรง อีกทั้งหลักฐานประกอบการร้องเรียนไม่ชัดเจน

2) ไม่มีการดำเนินคดีความผิดทางอาญากับนักการเมืองที่ทุจริต

สิ่งที่แตกต่างกันคือ

1) หลักการพิจารณาการเลือกนักการเมืองของประชาชน

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนพิจารณาการเลือกนักการเมืองจากผลงาน และนักการเมืองเองก็สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน รับฟังปัญหาและเข้าถึงปัญหา ของประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธา

เทศบาลเมืองลาดสวาย แบ่งกลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มประชากรดั้งเดิม ชุมชนริมคลอง ประมาณ 30% และกลุ่มประชากรอยู่อาศัยใหม่ บ้านจัดสรร ประมาณ 70% ซึ่งในแต่ละกลุ่มลักษณะการพิจารณาเลือกนักการเมืองก็แตกต่างกัน กลุ่มประชากรดั้งเดิมเป็นกลุ่มประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตั้งแต่เกิด มีความคุ้นชินกับชุมชน จะใช้หลักการพิจารณาจากความเป็นญาติ พี่น้อง เพื่อนพ้อง คนรู้จักที่สนิทชิดเชื้อ โดยไม่ได้พิจารณาผลงาน หรือ

ประสบการณ์ ส่วนกลุ่มประชากรอยู่อาศัยใหม่ กลุ่มนี้จะเป็นประชาชนจากถิ่นอื่นย้ายเข้ามาซื้อบ้าน ในชุมชน ทำงานนอกพื้นที่ เข้าไปทำงาน เย็นจึงกลับเข้าบ้าน ทำให้ไม่มีความคุ้นชินกับชุมชน ไม่รู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่วนตัว หลักในการพิจารณาจึงพิจารณาจาก คุณวุฒิ ที่ตีประกาศที่ บอร์ดบริเวณคูหาเลือกตั้ง โดยไม่ได้เห็นผลงาน และทราบถึงวิสัยทัศน์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนใช้ความพึงพอใจของตนเองในการพิจารณาเลือกนักรการเมืองเข้ามาดำเนินงาน โดยไม่ได้มองที่ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับอย่างแท้จริง

2) ข้อมูลการทุจริตที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อออนไลน์ เทศบาลเมืองลาดสวาย มีคลิปวิดีโอ การทุจริตการซื้อเสียงเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ อย่างชัดเจน และมีภาพของหัวคะแนนปรากฏใน คลิปวิดีโอดังกล่าว จนนำไปถึงการดำเนินคดีอาญาของผู้ที่เป็นหัวคะแนน แต่ไม่พบข่าวการทุจริต ทางสื่อออนไลน์ในเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

ตารางที่ 4.2 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม

หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริตเที่ยงธรรม	เปรียบเทียบเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับ เทศบาลเมืองลาดสวาย
-ข่าวการซื้อเสียง	แตกต่างกัน
-การร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้ง	เหมือนกัน
-ไม่มีการดำเนินคดีความผิดทางอาญาของนักรการเมืองที่ ทุจริต	เหมือนกัน

การศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3 (1) ว่าด้วย การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยมีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี กำหนดหลักความโปร่งใส ดังนี้ “หลักความโปร่งใส (Transparency) ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ ” ซึ่งสอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2556:145)

“ความโปร่งใสเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องมีในการบริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ก็เพราะว่าการบริหารงานที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางต้องเป็นการบริหารงานที่เกิดกว้างให้ทุกคนได้รับรู้ ได้เห็นและตรวจสอบ ได้ตลอดเวลาเพื่อให้ประชาชนได้แน่ใจว่า ตัวแทนของตนที่เลือกเข้าไปนั้นได้ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง” ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย

การเปรียบเทียบความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ของเทศบาล ตามคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พ.ศ. 2552 พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังนี้

1. จัดให้มีช่องทางการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. มีการปฏิบัติราชการได้ตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ โดยไม่มีเรื่องทุจริต เรื่องร้องเรียนด้านทุจริตหรือการปฏิบัติราชการไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ความเห็นว่าเทศบาลมีช่องทางการแจ้งข้อมูลข่าวสาร โดยทำเป็นเอกสารมายังผู้ใหญ่บ้านและประธานชุมชน เพื่อให้ประชาสัมพันธ์ไปยังประชาชนในชุมชน เพื่อให้ไปร่วมรับฟัง และสอบถามในสิ่งที่สงสัย ผู้ใหญ่บ้านและประธานชุมชน เมื่อได้รับเอกสารแล้วจะดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ทางการกระจายเสียงตามสาย และนำเอกสารไปติดไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช กล่าวว่า “มีหนังสือเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟัง โดยการประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีการควบคู่กันระหว่างผู้ใหญ่บ้านและประธานชุมชน เพื่อให้เกิดการทำงานประสานกัน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภา ไซโต๊ ที่กล่าวว่า “มีการเชิญชวนเป็นหนังสือให้กับทางผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน เพื่อนำมาประชาสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน ทั้งการติดบอร์ด และเสียงตามสาย” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

อีกทั้งประชาชนของเทศบาลเมืองบึงยี่โถมีความเชื่อว่าการทำงานของเทศบาลมีความโปร่งใส การดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ สามารถตรวจสอบได้ เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้ทราบหลายช่องทาง ซึ่งหากประชาชนสงสัยในประเด็นไหนก็สามารถเข้าไปสอบถามได้โดยตรงกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งในบางครั้งอาจจะไม่ได้แจ้งผลการดำเนินงานทุกโครงการให้ทุกหมู่บ้านทราบ แต่ในส่วนโครงการที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านใด ทางเทศบาลจะประชาสัมพันธ์ให้หมู่บ้านนั้นได้ทราบผลของการดำเนินงานอย่างครบถ้วน

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณ ยุพารณ์ แซ่อู กล่าวว่ “คิดว่าการดำเนินงานของเทศบาล อาจจะประชาสัมพันธ์ไม่ครบถ้วนร้อยเปอร์เซ็นต์ บางอย่างอาจจะเป็นเพราะไม่เกี่ยวข้องกับ ประชาชนในชุมชนของผู้ถูกสัมภาษณ์ เลยไม่ได้แจ้ง แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของผู้ถูก สัมภาษณ์ เทศบาลได้แจ้งทางเสียงตามสาย กับติดบอร์ดประชาสัมพันธ์” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภาวรรณ กระจ่อมแก้ว กล่าวว่ “มีความโปร่งใส มี ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย ติดบอร์ด” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบท สัมภาษณ์ของคุณวิภา ไซโต้ กล่าวว่ “คิดว่ามีความโปร่งใส เพราะมีช่องทางให้สามารถดูผลการ ดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ได้หลายช่องทางเช่น บอร์ดที่เทศบาล เว็บไซต์เทศบาล เฟสบุ๊กของ เทศบาล และหาข้อมูลก็ยังสามารถเข้าไปสอบถามได้จากเจ้าหน้าที่โดยตรง” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช กล่าวว่ “การรายงานความ คืบหน้าอยู่เสมอ เช่นการจัดซื้อจัดจ้าง จะมีการรายงานความคืบหน้าว่าดำเนินการไปถึงขั้นตอนไหน ประชาชนสามารถเข้าไปร่วมตรวจสอบได้ หรือการประมูลจะมีเอกสารติดบอร์ดแสดงให้ทราบว่ บริษัทฯ ใดยื่นราคามาเท่าไร และมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ได้หลายทาง คือ บอร์ด ประชาสัมพันธ์ที่เทศบาล เว็บไซต์เทศบาล เฟสบุ๊กเทศบาล” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และยัง สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ 1 กล่าวว่ “มีแจ้งความคืบหน้าติด ประกาศ เสียงตามสาย ดูได้ที่บอร์ดของหมู่บ้าน บอร์ดเทศบาล มีแจ้งทางเฟสบุ๊ก” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เทศบาลเมืองลาดสวาย กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้สัมภาษณ์ว่ เทศบาลได้มีเอกสารเชิญ ชวนประชาชนในชุมชนไปร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล ผ่านมาทางผู้ใหญ่บ้านและประธาน ชุมชน เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทราบ ทางการกระจายเสียงตามสายและ การติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชน เปรมฤทัยฟ้าหลวง กล่าวว่ “มีเอกสารแจ้งมายังประธานชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เชิญชวนประชาชน เข้าไปมีส่วนร่วมกัน ในเวทีตามที่กฎหมายกำหนด” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) และยังสอดคล้อง กับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิไล้ กล่าวว่ “มีหนังสือเชิญประชุมในระดับ ประธานชุมชน ชาวบ้าน เพราะเป็นระเบียบ ข้อบังคับ” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

อีกทั้งประชาชนในชุมชนมีความเชื่อว่าการดำเนินงานของเทศบาลเมืองลาดสวายไม่โปร่งใส เนื่องจากมีสิ่งผิดปกติตั้งแต่การเชิญชวนให้ไปร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล กลุ่มประชาชนที่เข้าร่วมจะเป็นกลุ่มเดิม ที่มีผลประโยชน์ในโครงการที่ระบุในแผนดำเนินงานของเทศบาล ใช้เทคนิคในการกีดกันประชาชนเพื่อไม่ให้ได้รับความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังประชุมสภาเทศบาล แผนพัฒนาบางแผนไม่สามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้ ถึงแม้จะมีระเบียบราชการมาควบคุมการดำเนินงาน แต่ในทางปฏิบัติยังมีข้อสงสัยหลายประเด็น อีกทั้งยังมีประชาชนบางส่วนดำเนินการยื่นเรื่องขอตรวจสอบไปยัง สตง.จังหวัด ถึงเรื่องทุจริตในโครงการต่างๆ การเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง เหตุเพราะว่าการดำเนินโครงการต่างๆ นั้นไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินงาน หรือ ไม่คุ้มค่ากับจำนวนเงินที่ลงทุน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลด์ กล่าวว่า “มีหนังสือเชิญประชุมในระดับประธานชุมชน ชาวบ้าน เพราะเป็นระเบียบ ข้อบังคับ แต่ประชาชนไม่ค่อยเข้าร่วมในการประชุม คนที่เข้าร่วมจะเป็นกลุ่มเดิมๆ การประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีเสียงตามสาย” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎีเศรษฐสิทธิ์ กล่าวว่า “มีการเชิญประชาชนไปร่วมฟังประชุมสภา โดยห้องประชุมเทศบาลลาดสวายเป็นห้องประชุม 2 ชั้น เจ้าหน้าที่จะจัดให้ประชาชนลงชื่อในห้องประชุมชั้นนอก แต่สมาชิกสภาจะดำเนินการประชุมที่ห้องประชุมชั้นใน ซึ่งห้ามไม่ให้ประชาชนเข้าไปร่วมรับฟังโดยอ้างว่าเป็นความลับ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “เชิญเฉพาะคนที่เป็นพวกพ้อง ที่ไม่เข้าไปค้ำ พวกหัวคะแนน ฟังจบ พาไปเลี้ยงกัน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “มีเวทีตามกฎหมาย แต่ประชาชนไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมเชิญผ่านมาทางผู้นำชุมชนประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วม มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวประชาชนโดยตรง หากไม่เกี่ยวข้องจะไม่เข้าไป” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

จากการเริ่มต้นในการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล จึงเป็นที่มาที่ทำให้ประชาชนในชุมชนเทศบาลเมืองลาดสวาย เกิดความเชื่อว่าการดำเนินงานของเทศบาลเมืองลาดสวายไม่โปร่งใส ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบได้ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎีเศรษฐสิทธิ์ กล่าวว่า “ไม่โปร่งใส เช่นเรื่องการจัดเก็บภาษี

แหล่งที่มาของรายได้จากภาษีส่วนใหญ่มาจากบริษัทใหญ่ กลาง เล็ก แต่ไม่สามารถเก็บให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ตกหล่นเยอะ เพราะไม่ได้สำรวจอย่างละเอียดว่าแต่ละหมุมมีบริษัทเล็ก กลาง ใหญ่ที่ต้องเสียภาษี มีบริษัทอะไรบ้าง อีกทั้งยังมีการเรียกรับผลประโยชน์ได้โตะ เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียภาษีเต็มจำนวน” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิราชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “ไม่โปร่งใส หากมองในแนวราบประโยชน์ต้องตกแก่ประชาชน แต่ที่ทำกันเป็นการเอาผลประโยชน์ให้กับพวกพ้อง แก่งวานเสียงของตน เช่นการฝีกอาชีพ ทำให้โครงการเสร็จสิ้น ไม่ได้มองว่าฝีกอาชีพแล้วเอาไปต่อยอดเพื่อสร้างเป็นอาชีพจริงๆ อย่างการนวดมองว่าถ้าฝีกอาชีพให้ประชาชน ก็น่าจะสร้างโรงนวดให้กับผู้มาฝีกอาชีพได้นำไปเป็นอาชีพ โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาใช้บริการฟรี โดยอาศัยช่องทางของบัตรทอง โดยให้หมออนามัยรับรองว่าบุคคลใดต้องได้รับการผ่อนคลายกล้ามเนื้อโดยการนวด ส่วนค่าบริการก็ไปเบิกจากบัตรทอง สปสช. เพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน ได้ประโยชน์ทุกฝ่าย” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลล์ “มีระเบียบควบคุมอยู่ แต่บางครั้งไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ หากมีประเด็นก็จะมีการร้องเรียน และก็จะมีการตรวจสอบ” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) และยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎเศรษฐศาสตร์ กล่าวว่า “ทางเทศบาลมีการปกปิดข้อมูลที่เป็นจริง ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลก็จะพบกับข้อมูลที่ถูกต้องแต่ขึ้นเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ใช่ข้อเท็จจริง” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิราชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “ประโยชน์โดยรวมชาวบ้านไม่ได้รับ เป็นเพียงแค่การแบ่งเงินกินข้าวกัน มีการทุจริตทางด้านเอกสารเพื่อขอเบิกจ่ายเงิน ปลอมลายเซ็น ห้องประชุมฉุกเฉินได้ 150 คน แต่ทำเอกสารเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงไป 300 คน ในคราวเดียวกัน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักความโปร่งใสของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย พบว่า

สิ่งที่เหมือนกัน คือวิธีการในการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารต่างๆ ให้กับประชาชนรับทราบ โดยทำเป็นเอกสารแจ้งไปยังผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบทางเสียงตามสายและติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ เพราะมีกฎหมายกำหนดวิธีการไว้

สิ่งที่แตกต่างกัน

ความเชื่อของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลเมืองในด้านของความโปร่งใส

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ สามารถสร้างความเชื่อให้แก่ประชาชนได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลโปร่งใส ซึ่งหากพิจารณาถลกลงไป เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ใช้หลักของการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงประชาชน ข้อมูลการดำเนินงานต่างๆ ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนสามารถ DOWNLOAD จาก เว็บไซต์ ได้ตลอดเวลา และทางด้านบุคลากร ตัวนายกเทศมนตรีประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย รับฟังทุกปัญหา ยิ่งเป็นสิ่งย่ำเตือนให้ประชาชนเกิดความเชื่อว่าการดำเนินงานภายใต้ความโปร่งใส

เทศบาลเมืองลาดสวาย ยังใช้วิธีการสื่อสารแบบเดิม คือผลการดำเนินงานต่างๆ ติดไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ประชาชนท่านใดต้องการทราบความคืบหน้าต้องเดินทางเข้ามาที่เทศบาลที่ตั้งอยู่ไกลจากถนนหลัก ซึ่งตรงนี้ก็ถือเป็นอุปสรรคอย่างมากสำหรับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล อีกทั้งข้อมูลต่างๆ ที่เทศบาลดำเนินการจัดทำไว้นั้นก็เป็นข้อมูลที่มีความผิดปกติ จนเป็นที่ผิสังเกตุ จึงเป็นที่มาของการยื่นเรื่องให้ สตง.จังหวัดตรวจสอบหลายโครงการ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายในการเมืองท้องถิ่น และเกิดความเชื่อว่าการดำเนินงานไม่โปร่งใส และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนเทศบาลเมืองลาดสวายเป็นไปด้วยความยากลำบาก ประชาชนจึงไม่ยอมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาล

ตารางที่ 4.3 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้

หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้	เปรียบเทียบเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย
-การเชิญชวนประชาชนไปร่วมฟังการประชุมสภา	เหมือนกัน
-ความเชื่อของประชาชนด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้	แตกต่างกัน

การศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

มีนักวิชาการหลายๆ ท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ซึ่ง แต่ละท่านต่างก็มีมุมมองที่ใกล้เคียงกัน คือ มองว่าการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน เป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่นนั้นเข้มแข็งและยั่งยืน ดังเช่น ปธาน สุวรรณมงคล (2556:145) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเปรียบเสมือนลมหายใจที่ทำให้ร่าง การดำรงชีวิตอยู่ได้ การมีส่วนร่วมก็เช่นกันที่ทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นดำรงอยู่อย่างยั่งยืน แต่ ทั้งนี้จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมและ เข้าร่วมอย่างเต็มใจและมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในกิจการที่เกี่ยวข้องกับ สาธารณะของท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมที่จะประสบความสำเร็จ ประชาชนต้องค้นหา ปัญหาด้วยตัวเอง จึงจะเข้าใจในปัญหานั้นๆ อย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับ เสน่ห์ จามริก (2540:20 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม 2553:57) ซึ่งให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การ ให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชา เ้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัว และเป็นการส่งเสริมให้ ประชาชนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล (2548:1-2 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม 2553:62) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อ โครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

การเปรียบเทียบหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของเทศบาล ตามคู่มือ การจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พ.ศ. 2552 พิจารณาจาก หลักเกณฑ์ดังนี้

1. จัดให้มีช่องทางการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับผลสำรวจ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
2. การรับฟังและบริหารจัดการข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทุกภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องเพื่อการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
3. มีการกำหนดหลักเกณฑ์/แนวทาง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การคัดเลือกภารกิจ/บริการ สาธารณะ ยุทธศาสตร์ และแผนงาน โครงการเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารราชการกับส่วนราชการ/จังหวัด จากการวิจัยพบว่า

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มีความเห็นว่าเทศบาลเมืองบึงยี่โถได้เปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ มีเวทีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การประชุม การร่วมรับฟังการประชุมสภา อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทางสื่อออนไลน์ เอกสารติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ และการกระจายเสียงตามสาย ทำให้ประชาชน สามารถทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเสนอแนะ

แนวคิด หรือความต้องการได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณยุพารักษ์ แซ่อู่ กล่าวว่า “มี ในเวทีการประชุม มีให้ประชาชนได้เสนอสิ่งที่อยากใหพัฒนาในชุมชนของตนเอง” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภาวรรณ กระจ่อมแก้ว กล่าวว่า “มีการเชิญชวนประชาชนเข้าไปร่วมรับฟังในเวทีประชุมสภา หากใครมีข้อเสนอแนะสามารถแจ้งได้เลยในที่ประชุม” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช ซึ่งกล่าวว่า “มีเวทีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งตามกฎหมายกำหนด และเวทีอื่นๆ อีกมากมาย” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภา ไซโต๊ กล่าวว่า “เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ทุกเรื่อง ประชาชนเข้าถึงนายกเทศมนตรีได้ง่าย” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

อีกทั้งยังได้ใช้กลยุทธ์ในการเข้าถึงประชาชนเพื่อรับฟังปัญหาจากประชาชนโดยการ จัดกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนต่างๆ หมุนเวียนกันไป เพื่อให้เจ้าหน้าที่และนักการเมืองเกิดความคุ้นชินกับประชาชน ทำให้สามารถรับรู้ถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณยุพารักษ์ แซ่อู่ กล่าวว่า “มีเวทีนอกเหนือจากประชาม และประชุมสภา ให้ประชาชนเข้าประชุม เดือนละประมาณ 1-2 ครั้ง เทศบาลจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างเยอะ และตัวนายกฯ ลงพื้นที่เข้าถึงประชาชน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภาวรรณ กระจ่อมแก้ว ที่กล่าวว่า “เทศบาลมีการจัดกิจกรรมต่างๆ มากมาย เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วม และนายกฯ เข้าร่วมทำกิจกรรมกับประชาชนทุกกิจกรรม ทำให้นายกฯ เข้าถึงประชาชน และได้รับทราบปัญหาต่างๆ ในพื้นที่จากประชาชนโดยตรง” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช กล่าวว่า “ประชาชนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น มีหลายโครงการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเช่น โครงการผู้สูงอายุ โครงการดูแลผู้ป่วยติดเตียง ส่งให้ประชาชนไปดูชุมชนอื่นๆ ว่าพัฒนาอย่างไร เพื่อนำกลับมาพัฒนาในชุมชนของตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นพร้อมๆ กันหลายส่วนทำให้เกิดการประสานงานของประชาชนร่วมมือกัน การทำงานสอดคล้องกัน ทำให้บริการต่างๆ ที่มีให้กับประชาชนรวดเร็ว ทันทต่อเหตุการณ์ เช่น ไฟไหม้ รถดับเพลิงจะมาในเวลาไม่เกิน 15 นาที” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์คุณวิภา ไซโต๊ กล่าวว่า “มีเวทีประชาม ประชุมสภา และที่เทศบาลมีการจัดกิจกรรมในพื้นที่บ่อย ประชาชนเข้าถึงง่าย ทำให้ประชาชนสามารถแจ้งปัญหาได้ง่าย นายกเทศมนตรีรับฟังปัญหาของประชาชนอย่างจริงจัง” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ 1 ที่กล่าวว่า “มีการจัดกิจกรรมอื่นๆ โดยทางเทศบาลเป็นเจ้าภาพ และนายกฯ เข้าร่วมกิจกรรม” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ทำให้ประชาชนในเทศบาลเมืองบึงยี่โถส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับเทศบาลเมืองบึงยี่โถในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางเทศบาลเมืองบึงยี่โถจัดขึ้นเป็นอย่างดี สืบเนื่องมาจากกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้จัดขึ้นตามพื้นที่ของชุมชนนั้น ทำให้ประชาชนสามารถแจ้งปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการให้เทศบาลพัฒนา หรือแก้ไขความเดือดร้อนต่างๆ และได้สร้างความคุ้นชินกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและประชาชน สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้ประชาชนกล้าที่จะเปิดใจกับเจ้าหน้าที่เทศบาล อีกทั้งผู้นำของเทศบาลเองเป็นคนที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย รับฟังปัญหาทุกปัญหาจากประชาชน ปัญหาไหนแก้ไขได้ จะเร่งดำเนินการทันที หากยังไม่สามารถดำเนินการได้ ทางเทศบาลจะทำความเข้าใจกับประชาชน ไม่ปิดบัง ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในตัวผู้นำ เกิดความไว้วางใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่เทศบาล สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณยุพารักษ์ แซ่อู๋ “เสนอความคิดเห็นอะไรไป ทางเทศบาลก็รับฟังด้วยดี ส่วนผลที่จะได้รับเลือกให้ดำเนินการต่อหรือไม่ เทศบาลก็เอากลับไปพิจารณาอีกที” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ 1 กล่าวว่า “นายกฯ เข้าร่วมกิจกรรม และรับฟังปัญหาจากประชาชนในพื้นที่โดยตรง ประชาชนสามารถแจ้งปัญหา เสนอความคิดเห็นกับนายกฯ ได้โดยตรง นายกฯ ไม่ถือตัว รวมไปถึงทางครอบครัวของนายกฯ ด้วย ภรรยา ลูก เข้าถึงง่าย ไม่ถือตัว” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

จากการที่ผู้วิจัยเข้าไปร่วมสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ในกิจกรรมโครงการเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2559 ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหมู่บ้านปิยวารมณณ์ หมู่ 1 เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ลักษณะการจัดงานมีการร่วมมือกันระหว่าง เทศบาลเมืองบึงยี่โถ และอำเภอธัญบุรี และประชาชนในพื้นที่ ในการจัดบูทกิจกรรมต่างๆ เช่น

- กิจกรรมการทำบุญครบรอบ 1 ปี ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมู่บ้านปิยวารมณณ์
- การฝึกอาชีพพระยะสันให้แก่ประชาชน

- มหกรรมตรวจสอบสุขภาพเคลื่อนที่ วัดสายตาประกอบแว่น ตรวจโรคตาต่างๆ
- ตรวจคัดกรองเบาหวานความดันโลหิตสูง หน่วยทันตกรรม ภาพถ่ายบำบัด
- แจก EM แลกขยะรีไซเคิล
- ฉีดวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า ฉีดยาคุมสุนัขและแมว จาก ปศุสัตว์อำเภอธัญบุรี
- บริการตัดผมฟรี จาก สมาชิกอาสาสมัครกษัตริย์อาสา อำเภอธัญบุรี
- บริการนวดฝ่าเท้า จาก สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงธัญบุรี
- สาธิตการเพาะถั่วงอกในพลาสติก จาก เกษตรอำเภอธัญบุรี
- จัดจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน

มีการแจกอาหารฟรี ของที่ระลึกฟรี สำหรับผู้เข้าร่วมงาน บริเวณโดยรอบมีรถสุขาเตรียมไว้บริการประชาชนผู้เข้าร่วมงาน มีกำลังตำรวจคอยอำนวยความสะดวก โดยในงานประชาชนงานได้แก่ คุณชุมพล กุ่มวงศ์ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบึงยี่โถ เป็นตัวแทนนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในการร่วมงานครั้งนี้

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตบรรยากาศโดยรวมของงาน พบว่ามีประชาชนเข้าร่วมงานจำนวนมาก แต่ละท่านต่างมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีเสียงพูดคุย หัวเราะกัน หลายท่านก็เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเทศบาลจัดไว้ เช่นการตรวจสุขภาพ วัดความดัน บางท่านก็นำขยะรีไซเคิลจากบ้านมาแลกข้าวของเครื่องใช้ ต้นไม้ บางท่านก็นวดฝ่าเท้าเพื่อผ่อนคลาย และตัวผู้วิจัยเองก็ได้รับการต้อนรับจากเจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นอย่างดี

เทศบาลเมืองลาดสวาย จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเทศบาลเมืองลาดสวายมีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกฎหมาย คือ การจัดเวทีการประชุม และการประชุมสภา มีการดำเนินการส่งเอกสารเชิญชวนประชาชนให้เข้าไปมีส่วนร่วมตามกฎหมาย แต่พบว่าในทางปฏิบัติ ประชาชนถูกกีดกันไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็น หรือร่วมรับฟังการประชุมสภาตามสิทธิที่ควรเป็น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎีสวัสดิ์ กล่าวว่า “ช่องทางตามกฎหมายมี และถูกกำหนดเป็นโครงการแต่ไม่ได้ดำเนินการจริง อีกทั้งยังมีการปิดกั้นการเข้าร่วมการมีส่วนร่วมการรับฟัง ชี้แจง เช่น การเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาเป็นต้น” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) ทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรัชชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “ไม่ได้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าร่วม แคมเบอร์โทรศัพท์เทศบาล

ยังไม่สามารถโทรติดต่อได้ ไม่มีคนรับสาย การมีส่วนร่วม ควรเป็น Two way communication พอประชาชนอยากจะเข้าไปมีส่วนร่วม ทางเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองลาดสวาย จะมีปฏิกริยาว่า คุณเกี่ยวอะไร มีสิทธิอะไร” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ในขณะที่เดียวกันกลับไม่พบว่าเทศบาลเมืองลาดสวายมีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนนอกเหนือจากที่กฎหมาย จะมีการจัดเวทีให้ประชาชนมีส่วนร่วมเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทยุติเศรษฐสิทธิ์ “ในส่วนของเทศบาลยังไม่มีการจัดตั้งเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นทางการ” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) และยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “มีเพียงตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

อีกทั้งประชาชนในชุมชนของเทศบาลเมืองลาดสวายเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่มากเท่าที่ควร โดยกลุ่มประชากรต่างให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่าประชาชนในชุมชน มองการมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มที่มีผลประโยชน์ ไม่ใช่เรื่องของตัวเอง หากตนไม่มีผลประโยชน์ก็ไม่เข้าร่วม ชูระไม่ใช่ ไว้วางใจผู้นำ เป็นเรื่องของผู้นำชุมชน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงศ์ กล่าวว่า “ประชาชนที่เข้าร่วมจะเป็นเฉพาะกลุ่ม พวกที่เป็นฐานเสียงของตนเองเท่านั้น” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 ที่กล่าวว่า “ประชาชนไม่ค่อยเข้าไปร่วม เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว ชูระไม่ใช่ ไว้วางใจผู้นำ ให้เป็นเรื่องของผู้นำชุมชน” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

จากการที่ผู้วิจัยเข้าไปร่วมสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ในกิจกรรมประชาคมโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ณ. ศาลาอเนกประสงค์ หมู่บ้านพฤษภา 17 หมู่ 9 เทศบาลเมืองลาดสวาย วันที่ 5 พฤษภาคม 2559 เวลา 11.00 น. พบว่า มีประชาชนสนใจมาร่วมประชาคมเพียง 25 คน จากจำนวนครัวเรือน 3,410 หลังคา คิดเป็นร้อยละ 0.07% ของจำนวนหลังคาเรือนในหมู่ที่ 9 ซึ่งผู้วิจัยมองว่าการประชาสัมพันธ์ของผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน ยังไม่ทั่วถึงในพื้นที่หมู่ 9 วิธีการประชาสัมพันธ์ ผู้ใหญ่บ้านใช้วิธีทำเป็นเอกสาร หย่อนใส่ตู้จดหมาย แต่ไม่ครบทุกหลังคาเรือน ใช้การสุ่มๆ ซึ่งผู้วิจัยเองก็ไม่ได้รับเอกสารนี้ ส่วนผู้นำชุมชนใช้การประชาสัมพันธ์ทางการกระจายเสียงตามสาย แต่ไม่ชัดเจนเรื่องกำหนดเวลา ทำให้ประชาชนหลายคนเข้าใจผิด จากเวลา 11.00 น. เป็น 17.00 น.

ลักษณะการประชามติ ผู้ใหญ่บ้านอ่านเอกสาร วัตถุประสงค์ และเงื่อนไขให้ประชาชนฟัง แต่ประชาชนหลายๆ คนไม่สนใจ นั่งคุยกันเอง และมีเจ้าหน้าที่จากเทศบาลมาร่วมอธิบายความเป็นมาของโครงการ มีเจ้าหน้าที่ทหารเข้าร่วมสังเกตการณ์ในครั้งนี้ แต่ตามเงื่อนไขของการประชามติ ประชาชนต้องเข้าร่วมอย่างน้อย 50 % จึงจะเปิดการประชามติได้ ดังนั้นในครั้งนี้อย่างนี้ ผู้ใหญ่บ้านจึงต้องประกาศยกเลิกการประชามติไป และดำเนินการนัดหมายใหม่ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2559 เวลา 16.00 น. โดยในการนัดหมายใหม่มีเงื่อนไขว่าหากประชาชนมาเท่าไรก็ตาม ให้ดำเนินการเปิดประชามติได้เลย และทางเจ้าหน้าที่เทศบาลได้ให้แนวทางในการเสนอโครงการพัฒนาโดยให้กลับไปปรึกษากันและนำมาเสนอในวันที่ 8 พฤษภาคม 2559 ได้

ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2559 เวลา 16.00 น. ทางผู้ใหญ่บ้านของหมู่ 10 ได้มาช่วยดำเนินการจัดเตรียมสถานที่และได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการให้ประชาชนในหมู่ 9 ได้ฟัง ในครั้งนี้มีประชาชนเข้าร่วมประชามติมากกว่าครั้งแรก มีจำนวน 55 คน แต่โดยส่วนมากเป็นประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่หมู่บ้านพฤษภา 17 ซึ่ง หมู่ 9 มีพื้นที่ครอบคลุมหลายหมู่บ้าน แต่ไม่พบประชาชนหมู่บ้านอื่นในการประชามติครั้งนี้ และระหว่างการรอเจ้าหน้าที่จากเทศบาล ทางผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ได้ดำเนินการให้ประชาชนในชุมชนเสนอชื่อกรรมการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ 3 ชุด ชุดแรกเป็นผู้จัดทำบัญชี มีหน้าที่เปิดบัญชี จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ชุดที่สองเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ ชุดที่ 3 เจ้าหน้าที่ตรวจรับ มีหน้าที่ตรวจรับเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ ซึ่งกรรมการแต่ละชุดมีจำนวน 3 คน และต้องเป็นประชาชนในชุมชนเท่านั้น

เมื่อเจ้าหน้าที่จากเทศบาลเดินทางมาถึง ทางผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 จึงได้ดำเนินการเปิดการประชามติ และให้ทางประชาชนที่มาร่วมประชามติ ได้เสนอโครงการที่อยากพัฒนา โดยทางประชามติในหมู่ 9 ได้เสนอโครงการมาทั้งสิ้น 5 โครงการ ได้แก่

1. โครงการทำเครื่องแกง
2. โครงการทำขนม
3. โครงการทำน้ำยาเอนกประสงค์
4. โครงการเพาะเห็ดฟาง
5. โครงการเรียนภาษาต่างประเทศ

ประชาชนได้ดำเนินการลงคะแนนเสียงเลือกโครงการ โดยโครงการที่ได้รับการ

ลงคะแนนเสียงสูงสุดคือโครงการทำน้ํายาเอนกประสงค์ ได้ 21 คะแนน และรองลงมาคือโครงการทำเครื่องแกง ได้คะแนนเสียง 10 คะแนน ทางหมู่ 9 จึงได้สรุปทำโครงการดังกล่าวเพื่อส่งเรื่องขออนุมัติโครงการไปทางอำเภอต่อไป

ผู้วิจัยสังเกตบรรยากาศโดยรวมของการประชุม ประชาชนหลายคนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ข้อกำหนด เงื่อนไข ต่างๆ ของเทศบาล ทำให้ไม่สามารถเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างแท้จริง เช่น เงื่อนไขของหมู่บ้านพญา 17 ที่เป็นนิติบุคคล ไม่สามารถเสนอโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ได้ ทางผู้นำชุมชนไม่เข้าใจทำให้เกิดการโต้เถียงกันพอประมาณ ประชาชนจับกลุ่มเป็นกลุ่มๆ และมีประชาชนบางส่วนพยายามนำเสนอโครงการของตนเพื่อชักนำให้เพื่อนๆ คล้อยตามและลงคะแนนเสียงให้

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย พบว่า

สิ่งที่เหมือน มีการจัดเวทีเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการตามกฎหมาย

สิ่งที่แตกต่างคือ

1) การประชาสัมพันธ์ เทศบาลเมืองบึงยี่โถมี ใช้การประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนได้ทุกกลุ่ม เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด และได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นได้เต็มที่ไมปิดกั้นความคิดเห็นของประชาชน ในขณะที่เทศบาลเมืองลาดสวาย มีเพียงการประชาสัมพันธ์ขึ้นพื้นฐาน ซึ่งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างครบถ้วน

2) การจัดกิจกรรมเทศบาลเมืองพบประชาชน เพื่อเพิ่มช่องทางในการรับฟังปัญหา เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้มีการจัดกิจกรรมเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน ซึ่งจะหมุนเวียนไปตามพื้นที่หมู่ 1-4 ภายในเทศบาลเมืองบึงยี่โถ และในการจัดกิจกรรมดังกล่าวทางเจ้าหน้าที่เทศบาล และนักการเมืองร่วมกันดำเนินการลงพื้นที่พบกับประชาชน ได้รับข้อเสนอแนะและเห็นปัญหาในพื้นที่ด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจปัญหามากขึ้น ในทางตรงกันข้ามเทศบาลเมืองลาดสวายกลับไม่พบกิจกรรมนี้

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนกับกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเทศบาลจำนวนมาก เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อประชาชนมีหลากหลาย โดยใช้กลยุทธ์การอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานอื่นๆ ที่ทางเทศบาลสามารถประสานงานได้ เพื่อทำให้กิจกรรมดูไม่น่าเบื่อ เจ้าหน้าที่และนักการเมืองลงพื้นที่ร่วมงานเอง ทำให้สร้างความรู้สึกร่วมกันกับประชาชนได้เป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนกล้าที่จะเสนอความคิดเห็นของตนกับเจ้าหน้าที่เทศบาล และนักการเมือง

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีการจัดเวทีเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแค่เพียงตามกฎหมายแต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังทั้งในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ทำให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อป้องกันตนเองในการถูกตรวจสอบ ไม่ได้พัฒนารูปแบบการสื่อสารให้ทันสมัย เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ และเมื่อประชาชนทั่วไปเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น จะถูกเจ้าหน้าที่ของเทศบาลบางส่วนปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น จะเปิดโอกาสให้เฉพาะพวกพ้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาล และนักการเมือง จึงจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้น ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่ยอมเข้าไปมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.4 ตารางเปรียบเทียบธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

หลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	เปรียบเทียบเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย
-การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกฎหมาย	เหมือนกัน
-การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด	แตกต่างกัน
-การมีส่วนร่วมของประชาชน	แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค ของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง

ปัญหาและอุปสรรค ของการยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าประสงค์สูงสุดจากการสัมภาษณ์พบว่า **เทศบาลเมืองบึงยี่โถ** ยังมีประชาชนบางส่วนที่มองว่าเรื่องการประชาคมเป็นเรื่องไกลตัว ไม่ใช่หน้าที่ ทำให้ไม่เข้าร่วมการประชาคม เลยทำให้ขาดโอกาสในการนำเสนอความคิดเห็นของคน และขาดโอกาสที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของทางเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

ซึ่งอาจทำให้เกิดการเข้าใจผิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลเมืองบึงขี้โถได้ ซึ่งประชาชนหากมีข้อสงสัยสามารถเข้าไปสอบถามได้ที่เทศบาลเมืองบึงขี้โถ ทุกวัน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนเสวีเวช กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมทำประชาคมกับเทศบาลประชาชนเห็นเป็นเรื่องไกลตัว ไม่ค่อยสนใจ แนวทางแก้ไขปัญหา ผู้ใหญ่บ้านจะเข้าไปทำความเข้าใจกับลูกบ้านเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเป้าหมายของเทศบาล และได้เสนอความต้องการของประชาชนให้เทศบาลทราบ” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ในขณะที่เทศบาลเมืองลาดสวาย จะมีปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างไปจากเทศบาลเมืองบึงขี้โถ โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. เทศบาลไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าประสงค์อย่างแท้จริง ไม่มองโครงสร้างพื้นฐานที่ประชาชนในชุมชนควรได้รับ สืบเนื่องจากประชากรในพื้นที่มีจำนวนมาก ทั้งประชากรหลัก และประชากรแฝง ทำให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ประชากรหลักต้องไปใช้บริการสาธารณูปโภคนอกพื้นที่ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎเศรษฐี กล่าวว่า “มีประชากรหลักและประชากรแฝงจำนวนมาก แต่ปล่อยให้ล่าช้าลงต้นเงิน มีน้ำเน่า มีกองขยะมากมายตกค้างในพื้นที่ซึ่งทำให้เสี่ยงเป็นโรคติดต่อ สาธารณะสุขภาพการพัฒนา ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของประชาชนในพื้นที่ คนใช้ส่วนใหญ่เป็นประชากรแฝง AEC ทำให้ประชากรหลักต้องไปใช้บริการสาธารณสุขนอกพื้นที่ หรือของเอกชน โรงเรียนในพื้นที่ก็ยังไม่สามารถเปิดให้บริการได้ โรงเรียนมัธยมไม่มีทำให้อุตร-หลานของคนในพื้นที่ต้องเดินทางไปเรียนไกล” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

2. ประชาชนในชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการมาจัดทำแผนดำเนินงาน 3 ปีทำให้ประชาชนไม่รู้สึกร่วมกับการกำหนดอนาคตของชุมชน มองว่าการทำประชาคมไม่มีประโยชน์ เป็นเรื่องของเทศบาล เพราะเทศบาลดำเนินการคัดเลือกโครงการเอง ไม่สอบถามความคิดเห็นจากประชาชน ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน และในที่สุดประชาชนก็จะไม่เข้าร่วมประชาคมกับเทศบาล สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “เหมือนกับเทศบาลจะรวบอำนาจไว้ฝ่ายเดียว ไม่ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงาน ไม่ปรึกษาประชาชน” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559) ทำให้แผนพัฒนาที่ได้มาไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

3. ประสิทธิภาพในการบริหารงานของนักการเมือง ที่ผ่านมานักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำเนินการบริหารเทศบาลเมืองลาดสวาย ไม่ใช่ันักการเมืองที่มีประสิทธิภาพในการบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นใหญ่ๆ อาจทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า เนื่องจากในปัจจุบันเทศบาลเมืองลาดสวายมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด จากชุมชนเกษตรกรรม เป็นชุมชนที่

อยู่อาศัย อีกทั้งยังมีประชากรจำนวนมากในพื้นที่ ทั้งที่เป็นประชากรหลักที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลเมืองลาดสวาย และประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองลาดสวาย ทั้งที่เป็นคนไทย และชาวต่างชาติ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ช่างวงศ์ กล่าวว่า “เทศบาลเป็นคนกลุ่มเดิมๆ ไม่เคยบริหารองค์กรใหญ่ๆ มีประเด็นที่เป็นไปได้ 2 อย่างคือ 1) ไม่รู้ว่าการบริหารเทศบาลเมืองใหญ่ เป็นเรื่องยาก 2) ถ้ารู้ว่าการบริหารไม่ได้แต่ยังอาสาเข้ามา นั่นแสดงว่ามีเจตนาเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

4. ความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่เทศบาล ด้านการดำเนินงานที่ล่าช้า ขาดการตรวจสอบโครงการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วแต่ไม่ได้ตรวจสอบผลการดำเนินงาน คู่ขนานกับการดำเนินงานแบบเดิม ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎีสิทธิ์ กล่าวว่า “ทางเทศบาล ขาดการติดตามและตรวจสอบผลของการดำเนินการว่ามีความถูกต้อง ตรงตามสัญญาหรือไม่ แม้ว่าประชาชนร้องเรียนเข้าไปให้ตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ก็ไม่ดำเนินการ เช่น การขนดินผ่านพื้นที่เทศบาล ต้องมีการวางเงินมัดจำเพื่อทำสัญญา โดยคำนวณจากระยะทาง และกำหนดเป็นจำนวนเงิน 100,000 หรือ 500,000 ตามแต่ระยะทาง โดยในสัญญาจะระบุวันเวลาในการขนดิน หากครบกำหนด ทางเทศบาลต้องดำเนินการตรวจสอบว่าถนนเสียหายหรือไม่ หากเสียหายต้องหักเงินมัดจำเพื่อเอาไปซ่อมถนน แต่ในทางปฏิบัติ กลับเรียกมัดจำแต่เงินมัดจำ แต่ไม่มีหนังสือสัญญา เมื่อครบกำหนดเวลาก็ไม่มีการตรวจสอบ” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) ด้านเครื่องมือของเทศบาลเองที่ไม่มีความพร้อมที่จะบริการประชาชน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “ได้แจ้งให้มาดำเนินการตัดต้นไม้ตั้งแต่เดือน ตุลาคม เทศบาลแจ้งว่ารอเสีย เมื่อรอซ่อมเสร็จแล้ว ได้ทวงถามไป เทศบาลแจ้งให้เขียนคำร้องเข้าไปใหม่ จนปัจจุบัน ยังไม่มาตัดให้ หรือจะเป็นเรื่องการแจ้งซ่อมถนน เทศบาลไม่มาซ่อมให้ ให้ประชาชนชุมชนหารอเข้าไปเอาขี้เถ้ามาถมถนนดำเนินการซ่อมเอง” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

ปัญหาและอุปสรรค ของการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม

ประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถใช้หลักในการพิจารณาเลือกนักการเมืองจากผลงาน จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม

เทศบาลเมืองลาดสวายพบว่าประชาชนส่วนมากเป็นมนุษย์เงินเดือน ต้องไปทำงานเพื่อดำรงชีพ อีกทั้งยังขาดความเข้าใจในหลักการพิจารณาเลือกนักการเมืองเพื่อมาบริหารชุมชน ยัง

ยึดติดกับตัวบุคคล โดยไม่ได้คำนึงความสามารถในการบริหารงาน หรือผลงานในอดีต ใช้ระบบอุปถัมภ์ เครือญาติ

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทยุคเศรษฐสิทธิ์ กล่าวว่า “ประชาชนยังขาดความเข้าใจในเรื่องการเลือกตั้ง การซื้อเสียง และยังยึดติดกับตัวบุคคล เป็นคนรู้จัก สนิท เพื่อน พ้อง ญาติพี่น้อง ก็จะสนับสนุนโดยไม่ได้คำนึงถึงผลงานที่ผ่านมาว่ามีเรื่องทุจริตหรือไม่ หรือหากทราบว่ามีเรื่องทุจริต ก็จะให้อภัย ให้โอกาส” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง กล่าวว่า “โดยพื้นฐานประชาชนยังต้องดิ้นรนทำมาหากิน ยังต้องการเงินเพื่อดำรงชีพ ทำให้ประชาชนไม่เกรงกลัวการซื้อเสียง ถึงแม้ว่าจะผิดกฎหมาย ” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ปัญหาและอุปสรรคในหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ด้านการเข้าถึงข้อมูลของเทศบาลเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่างๆ จากการสัมภาษณ์พบว่า

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูล เนื่องจากเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกเวทีของการแสดงความคิดเห็น และตัวนายกเทศมนตรีเป็นบุคคลที่เข้าถึงง่าย รับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกคน หากประชาชนท่านไหนสงสัยในประเด็นใด ที่นอกเหนือจากที่ทางเทศบาลแจ้งประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่างๆ สามารถเข้าไปสอบถามได้กับทางเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภาวรรณ กระออมแก้ว กล่าวว่า “ไม่มีปัญหา หากจุดไหนที่สงสัย เทศบาลเปิดโอกาสให้สอบถามได้ตลอด” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณวิภา ไซโต้ กล่าวว่า “เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ทุกเรื่อง ประชาชนเข้าถึงนายกเทศมนตรีได้ง่าย” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ 1 กล่าวว่า “ไม่มีอุปสรรค ดูตามบอร์ดที่ติดประกาศ เสียงตามสาย คูได้ที่บอร์ดของหมู่บ้าน บอร์ดเทศบาล” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการดำเนินงานต่างๆ ของเทศบาลผ่านทางสื่อออนไลน์ ซึ่งสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล และสามารถสอบถามประเด็นที่สงสัยผ่านทางสื่อออนไลน์ได้อีกช่องทางหนึ่ง

เทศบาลเมืองลาดสวาย จากการสัมภาษณ์พบประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลของเทศบาลอยู่ 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. สถานที่ตั้งของเทศบาลเมืองลาดสวาย เนื่องจากเทศบาลเมืองลาดสวายนั้นตั้งห่างไกลจากถนนหลัก และไม่มีรถประจำทางผ่าน หากจะเดินทางเข้าไปที่เทศบาลเมืองลาดสวายต้องเดินทางด้วยรถส่วนตัว หรือรถรับจ้าง เท่านั้น จึงเป็นอุปสรรคในการเข้าไปติดตามข่าวสารจากบอร์ดของเทศบาล

2. ช่องทางในการสื่อสาร เทศบาลเมืองลาดสวายมีช่องทางในการสื่อสารด้านผลการดำเนินงานเพียงช่องทางเดียวคือบอร์ดเทศบาล ซึ่งตามที่กล่าวข้างต้นถึงอุปสรรคในการเดินทางไปยังเทศบาลเมืองลาดสวาย ทำให้ประชาชนไม่อยากจะเดินทางไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูล สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง กล่าวว่า “มีเพียงการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ที่เทศบาล ซึ่งประชาชนไม่ค่อยเข้าไปดู เพราะเทศบาลอยู่ไกล ไม่มีรถประจำทางผ่าน และไม่มีเว็บไซต์สำหรับประชาสัมพันธ์” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 ที่กล่าวว่า “การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ ประชาชนเข้าไม่ถึง นอกจากประชาชนที่เกี่ยวข้อง หรือผลประโยชน์ของตัวเองจึงจะเข้าไปดู การเดินทางไปเทศบาลไม่สะดวก” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการสัมภาษณ์ พบว่าประชาชนใน เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันคือ เทศบาลเมืองบึงยี่โถมีการจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมหลายช่องทางและประชาชนก็ให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมกับเทศบาลเป็นอย่างดี จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน

เทศบาลเมืองลาดสวาย พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค ทั้งทางด้านของข้าราชการของเทศบาลเมืองลาดสวาย นักการเมือง และด้านของประชาชน ที่ทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเทศบาลเมืองลาดสวาย สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎเศรษฐี กล่าวว่า “ไม่มีเวทีในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไม่ได้คำนึงถึงประชาชนเป็นหลักในการบริหารงาน ดำเนินโครงการต่างๆ เพียงเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง มุ่งหวังเพียงหาประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้อง” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของคุณจิรชาติ ชายวงศ์ “ปัญหาเดิมๆ ที่เคยทำผิดในอดีตไม่ถูกแก้ไข ถูกปล่อยให้ทำผิดซ้ำๆ จนกลายเป็นความเคยชิน ทำให้ไม่รู้ตัวว่าทำผิด ซ้ำร้ายยังคิดว่า

สิ่งที่ทำเป็นสิ่งถูก” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเทศบาล เพราะไม่เห็นผลงานที่สามารถแก้ไขความเดือนร้อนของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนคทลียาวิลด์ กล่าวว่า “1. การแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาต่างๆ มันเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ยังไม่ใช่การป้องกันในระยะยาว ความคืบหน้าของโครงการล่าช้า 2.ประชาชนไม่เข้าใจการทำงานของเทศบาลฯ ” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559) ในการจัดกิจกรรม เทศบาลเมืองลาดสวาย จะจัดภายในเทศบาลเท่านั้น ซึ่งตัวเทศบาลเมืองลาดสวายตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลัก ไม่มีรถโดยสารผ่าน หากจะเดินทางเข้าไปร่วมกิจกรรมต้องอาศัยรถส่วนตัว หรือรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ทำให้ประชาชนไม่สะดวกในการเข้าไปร่วมกิจกรรม

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง กล่าวว่า “การเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับเทศบาลต้องเข้าไปที่เทศบาลซึ่งอยู่ไกล ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่าน ต้องเข้าไปโดยรถส่วนตัว หรือรถ ทำให้ประชาชนไม่อยากเข้าไป” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

สิ่งที่ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่อยากเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับเทศบาลเมืองลาดสวายอีกส่วนที่สำคัญ คือ การกำหนดสัดส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพราะหากหัวข้อการพัฒนาใดต้องใช้การลงคะแนนเสียง แต่สัดส่วนภาคประชาชนมีน้อยกว่าข้าราชการท้องถิ่น ทำให้อัตราส่วนการลงคะแนนเสียงระหว่างประชาชนกับข้าราชการท้องถิ่นไม่สมดุลกัน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 กล่าวว่า “กรรมกรมี 3 ชุด คือ 1. กรรมกรชุดสนับสนุนการจัดทำแผน 2. กรรมกรชุดตรวจสอบและประเมินผล 3.กรรมกรพัฒนาเมืองลาดสวาย เป็นส่วนที่ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม แต่ในทางปฏิบัติ เหมือนเข้าไปเป็นหุ่นยกมือให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น เพราะสัดส่วนของภาคประชาชนน้อยมาก ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนโครงการใดให้ผ่านในที่ประชุมได้ เช่น ภาคประชาชนมี 6 คน ส่วนข้าราชการท้องถิ่นมี 10 กว่าคนได้แต่เสนอแนวความคิดกันแต่จะไม่มีผลในทางปฏิบัติ” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

สรุปได้ ดังนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์เชิญชวนที่ไม่ปรับเปลี่ยนตามยุค ตามสมัย ไม่สามารถส่งข่าวสารให้เข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่ม
- 2) การกีดกันการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป ให้เข้าไปมีส่วนร่วมเฉพาะพวกพ้องที่มีผลประโยชน์
- 3) สถานที่ตั้งของเทศบาลอยู่ไกลจากถนนหลัก ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่าน เดินทางไปเทศบาลไม่สะดวก เข้าถึงได้ยาก

4) การกำหนดสัดส่วนของประชาชนกับข้าราชการท้องถิ่น ในการตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินแผนพัฒนา

5) ไม่มีเวทีให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเสนอความคิดพัฒนาชุมชน อื่นๆ
นอกเหนือจากกฎหมายกำหนด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะด้านการยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุด ในการ
บริหารงาน

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้ยึดประชาชนเป็นหลักในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน
ซึ่งประชาชนสามารถรับรู้และเข้าใจหลักการทำงานของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ จากการสัมภาษณ์
ประชาชนส่วนใหญ่กล่าวว่าเทศบาลเมืองบึงยี่โถทำดีอยู่แล้ว ไม่มีอะไรต้องเสนอแนะ คงมีเพียง
ประชาชนส่วนน้อยที่ยังไม่เข้าใจว่าทำไมประชาชนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการพัฒน
ชุมชน ในส่วนนี้มีข้อเสนอแนะให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้เข้าใจในบทบาท หน้าที่ ที่ต้องร่วมกัน
กำหนดอนาคตของชุมชน และเชิญชวนกลุ่มคนเหล่านี้ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาล ดังบทสัมภาษณ์
ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช กล่าวว่า “ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจ ว่าการกำหนดนโยบายของเทศบาล
เหตุใดประชาชนต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งแนวทางในการแก้ไขมี 2 แนวทาง คือ 1. การให้ความรู้ความ
เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่ต้องมีต่อการกำหนดอนาคตชุมชนของตน 2. เชิญชวนให้
ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีหลากหลายข้อเสนอแนะจากกลุ่มประชากร เสนอแนะทั้ง
ทางฝั่งของข้าราชการท้องถิ่นของเทศบาลเมืองลาดสวาย และนักการเมืองเทศบาลเมืองลาดสวาย ดัง
บทสัมภาษณ์ของคุณ เกียรติยศ ทยุคเศรษฐสิทธิ์ ที่ได้แนะนำทางฝ่ายข้าราชการท้องถิ่นได้กล่าวว่า
“การทำงานของเทศบาลแบ่งเป็น 2 ส่วนคือส่วนของนักการเมืองท้องถิ่น กับ ข้าราชการท้องถิ่น
หากข้าราชการท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง ไม่ทุจริต นักการเมืองท้องถิ่นก็จะไม่สามารถทุจริตได้
โดยเฉพาะนายกเทศมนตรีกับปลัด ต้องคานอำนาจกัน ในส่วนของสภาสมาชิกต้องทำหน้าที่

ตรวจสอบ หากเห็นสิ่งใดผิดปกติต้องค้าน โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

ทางด้านคุณจิรชาติ ชายวงศ์ ได้เสนอแนะในส่วนของนักการเมืองท้องถิ่นในประเด็นความเป็นมืออาชีพของนักบริหาร ว่า “ลาดสวายต้องการการปรับเปลี่ยนองค์กรโดยต้องมีนักบริหารมืออาชีพหรือนักงานเมืองที่มีความรู้ด้านการบริหาร ไม่ได้ต้องการนักการเมืองอย่างเดียว เพื่อให้สามารถบริหารคนต่างกลุ่มให้สามารถทำงานร่วมกันได้ ต้องมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรมาก่อน เพราะข้าราชการไม่มีที่ไป ต้องอยู่ประจำ เลยต้องทำตามคำสั่งของนักการเมือง แต่นักการเมืองเข้ามาแล้วก็ไป” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ทางด้านตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลล์ ได้ให้ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานแก่เทศบาลเมืองลาดสวาย ว่า “ในกรณีติดปัญหาเรื่องพื้นที่ ที่ไม่ได้เป็นพื้นที่สาธารณะ อยากให้เทศบาลติดต่อประสานงานกับเจ้าของที่เพื่อดำเนินการ เช่นการติดกล้องวงจรปิด หากติดที่เสาไฟฟ้า ก็ดำเนินการประสานงานขออนุญาตกับการไฟฟ้าเพื่อดำเนินการติดตั้ง จะเป็นประโยชน์กับประชาชนในชุมชนเป็นอย่างมาก” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง ได้ให้ข้อเสนอแนะไปถึงเทศบาลเมืองลาดสวาย ในประเด็นการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ว่า “เทศบาลควรมีความจริงจังในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ส่วนตัวแทนกรรมการชุมชน ร่มสุข 2 นั้น ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่เทศบาลเมืองลาดสวายในประเด็นการคัดเลือกโครงการเพื่อจัดทำแผนดำเนินงาน 3 ปี ว่า “ในขั้นตอนการเลือกโครงการใดๆ มาเพื่อจัดทำเป็นแผนดำเนินงาน ควรเรียกประชาชนเข้ามาประชุมชี้แจงกันถึงลำดับความสำคัญ เร่งด่วนของแผนที่จะหยิบยกมาดำเนินการก่อน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเหตุผลผลการเลือก” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

**ข้อเสนอแนะในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม
สุจริต เทียบธรรม**

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในส่วนของนักการเมืองและเทศบาล ไม่มีข้อเสนอแนะใดๆ มีข้อเสนอแนะในส่วนของประชาชน จากบทสัมภาษณ์ของคุณมาลี วัฒนเสรีเวช กล่าวว่า “อยากให้ประชาชนมองนักการเมืองที่การกระทำ มากกว่าเงิน ความเสมอต้น เสมอปลายของนักการเมือง

การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มุ่งเน้นที่ประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักสำคัญ”
(สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีข้อเสนอแนะหลากหลายแนวทางให้กับทางเทศบาล นักการเมือง ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

คุณเกียรติยศ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “ ทางเลือกของตัวบุคคลที่ลงสมัครรับเลือกตั้งมีน้อย อยากให้มีประชาชนในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเมืองท้องถิ่น เข้าสู่การเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม มากๆ จะได้เป็นตัวเลือกให้กับประชาชน” (สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

ทางด้านคุณจิรชาติ ชายวงศ์ ได้ให้ความเห็นในอีก 2 ประเด็นหลักๆ ดังนี้ “

1. ต้องหาวิธีการให้การซื้อเสียงลดลง โดยน่าจะใช้ 2 วิธีการคือ

1) การบังคับใช้กฎหมายให้จริงจัง

2) การให้ความรู้ความเข้าใจกับชาวบ้าน ว่าการซื้อเสียงมีผลเสียอย่างไรในระยะยาว อย่าไปมองแค่เงิน 300, 500 บาท

2. ชาวบ้านยังไม่ได้มองว่าการเลือกนักการเมืองเข้ามาเพื่อชุมชน แต่มองว่าเลือกมาเพื่อตนเอง ชอบคนไหนก็เลือกคนนั้น โดยไม่ได้มองว่าคนที่ชอบจะเข้ามาทำประโยชน์อะไรให้ชุมชนได้บ้าง หลักการเลือกคนเข้ามาทำงานต้องเลือกกว่าใคร ทำงานได้ก่อนค่อยเลือก แต่ชาวบ้านมองมุมกลับคือ เลือกคนก่อน ทำงานได้ไม่ได้ ว่ากันอีกที” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ส่วนตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลล์ ให้คำแนะนำในมุมมองของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังนี้ “การตรวจสอบจาก กกต. ทำอย่างไรไม่ให้ประชาชนซื้อเสียง เพิ่มการประชาสัมพันธ์ การลงพื้นที่ ทำทุกทางให้ประชาชนที่ซื้อเสียงกลัว สำคัญที่คนปฏิบัติ ต้องจับจริง นักการเมืองถ้าคิดว่าตัวเองจริงจังต้องไม่ซื้อเสียง วางแนวทางเป็นลำดับ เช่น

1. ประชาสัมพันธ์

2. ให้ความรู้

3. ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ตามลำดับเพื่อลดแรงกดดันของประชาชน”

(สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง ได้ให้คำแนะนำในมุมมองของประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้ง ดังนี้ “อาจจะมีการตั้งรางวัลนำจับ ล่อซื้อ กับคนที่ซื้อเสียงโดยใช้เทคโนโลยีเป็นหลักฐาน เช่นบันทึกวีดิโอจากกล้องมือถือ คนซื้อเสียงจะค่อยๆ หมดไปเอง” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 ได้ให้คำแนะนำในมุมมองพื้นฐานของประชาชน ดังนี้ “ชาวบ้านยังต้องเดินร่นเพื่อปากท้อง ทำให้การซื้อเสียงยังคงเกิดขึ้นอยู่ แนวทางแก้ไข ต้องให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่เดือนร้อน แก้ปัญหาท้องหิวของประชาชนให้ได้” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

ข้อเสนอแนะ ในหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวาย จากการสัมภาษณ์พบว่า

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ไม่พบการร้องเรียนด้านความไม่โปร่งใส อีกทั้งยังได้รับรางวัลการบริหารกิจการดีเด่นหลายปีซ้อน ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันผลของการดำเนินงานของเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีคำแนะนำจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

คำแนะนำจากคุณเกียรติยศ ทฤษฎเศรษฐสิทธิ์

- “ 1.เทศบาลต้องทำหน้าที่ตัวเองให้สมบูรณ์ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา
- 2.สภาสมาชิกต้องทำหน้าที่ตัวเองให้สมบูรณ์ เช่น ตัวประธานสภาต้องทำหน้าที่ ติดตามวาระต่างๆ สมาชิกต้องสักถามในวาระที่เห็นว่ามีประเด็นน่าสงสัย
- 3.ประชาชนต้องช่วยกันตรวจสอบการทำงานของเทศบาล”

(สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

ทางด้านคุณจิรชาติ ชาวงค์ ให้ความเห็นที่เห็นว่า “ความโปร่งใสจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีความละเอียด ซึ่งเกิดขึ้นได้ยาก ต้องใช้การให้ความรู้ เพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจ โดยต้องเริ่มในทันที ต้องหาบุคลากรมาสอนให้ได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของนายกฯ คนใหม่ โดยเริ่มจากข้าราชการ 400 กว่าคนก่อน แล้วขยายขอบเขตมายังชาวบ้าน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลล์ ก็ได้ให้ความเห็นว่า “การประชาสัมพันธ์ หากเป็นหนังสือต้องถึงผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในชุมชนของตนเองได้ทราบข่าวสาร ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องจริงจังกับการแจ้งข่าวสาร” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ทางด้านตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง มีความเห็นว่า “ควรมีช่องทางการประชาสัมพันธ์อื่นนอกเหนือจากการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ที่เทศบาล” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

คำแนะนำจากตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 เห็นว่า “เทศบาลควรเปลี่ยนแนวทางการประชาสัมพันธ์ในการเชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมใหม่เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม เทศบาลเมืองบึงยี่โถ พบว่าประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี จึงไม่มีข้อเสนอแนะอื่นใดเพิ่มเติม มีเพียงอยากทำแบบนี้ต่อไป สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของตัวแทนกรรมการหมู่บ้านอยู่เจริญ 1 กล่าวว่า “ทำคืออยู่แล้ว อยากให้เป็นอย่างนี้ตลอดไป” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีข้อเสนอแนะ ในหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหลายหลายประเด็น ทั้งกับนักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเกิดการตระหนัก และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเทศบาล และตัวนักการเมืองและข้าราชการท้องถิ่นในเทศบาลเองต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเข้าถึงปัญหาของประชาชนให้ทันยุคทันสมัย เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน ดังบทสัมภาษณ์ของคุณเกียรติยศ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ กับเทศบาลเมืองลาดสวาย ดังนี้

“1.เทศบาลต้องมีความจริงจังในการจัดดำเนินโครงการต่างๆ ที่ต้องมีประชาชนเข้าร่วม เช่น การเข้าร่วมรับฟังประชุมสภา ต้องยินดีให้ประชาชนเข้าไปฟังอย่างจริงจัง

2. กลุ่มประชาคมที่จัดตั้งขึ้น ต้องให้ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นจริงแก่ประชาชน กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

3.สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่น ร่วมกันดูแลชุมชนบ้านเกิดของตนเอง”

(สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2559)

ทางด้านคุณจิรชาติ ชายวงศ์ ได้ให้คำแนะนำ ในคุณลักษณะของนักการเมืองที่จะมา เป็นผู้นำ และผลการดำเนินงานต้องมีตัวชี้วัด ให้ความรู้แก่ประชาชน

“1. ต้องดีกรอบคนที่มาบริหารองค์กรให้ชัดเจน คุณลักษณะส่วนบุคคลให้ตรงตาม หน้าที่ที่รับเข้ามา เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ต้องกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน (KPI) เหมือนกับเมืองพัทยา จ้างผู้บริหารฯ และมี KPI ที่ชัดเจน

3. ส่วนกลางต้องจริงจังในการถ่ายโอนอำนาจให้ส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความรู้ ความ เข้าใจแก่ประชาชน” (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2559)

ตัวแทนกรรมการชุมชนคัทลียาวิลล์ ก็ได้ให้คำแนะนำดังนี้

“1. อยากให้เทศบาลออกพบประชาชนตามชุมชนต่างๆ ในรูปแบบของกิจกรรมที่มีส่วน ร่วมกันระหว่างเทศบาลกับชาวบ้าน เพื่อให้เทศบาลได้ออกมารับทราบปัญหาโดยตรงจากชาวบ้าน และรับทราบปัญหาร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชน ข้าราชการท้องถิ่น นักการเมือง และประชาชน เพื่อ สร้างความเข้าใจในปัญหาร่วมกัน

2. ความร่วมมือของข้าราชการท้องถิ่น ยังไม่ดีเท่าที่ควร น่าจะอยู่ที่หัวหน้า ที่ไม่ สามารถสั่งการลูกน้องได้” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ตัวแทนกรรมการชุมชนเปรมฤทัยฟ้าหลวง ได้ให้คำแนะนำดังนี้ “ผู้นำต้องดำเนินการ ก่อน ตัวเทศบาลฯ ต้องมีบทบาทก่อนอย่างชัดเจน และดำเนินการประชาสัมพันธ์ ให้ทั่วถึง อย่างเช่น มีกิจกรรมที่ไหนบ้าง ประชาชนคนไหนมีข้อเสนอแนะ ก็สามารถนำมาเสนอแนะในกิจกรรมนั้นๆ ได้” (สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2559)

ทางด้านตัวแทนกรรมการชุมชนร่วมสุข 2 ก็ได้ให้คำแนะนำ ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ ดังนี้ “ไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของผู้นำชุมชนแต่ฝ่ายเดียวในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม เทศบาลควรมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง ” (สัมภาษณ์ 10 เมษายน 2559)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเปรียบเทียบชมรมอภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบชมรมอภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวายจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบชมรมอภิบาลท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำชมรมอภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง(3)เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชมรมอภิบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มประชากร มี 3 กลุ่ม (1) ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลละ 2 คน (2) ตัวแทนกรรมการชุมชน เทศบาลละ 15 คน (3) ตัวแทนประชาชน เทศบาลละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (1) แบบสัมภาษณ์ (2) ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ (3) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นแบบสามเส้าโดยแยกเนื้อหาต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้จัดไว้ในหมวดหมู่ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงพรรณนา

ซึ่งหลักชมรมอภิบาลท้องถิ่นที่ใช้ในการนำมาเปรียบเทียบมี 4 หลัก ได้แก่

1. หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด
2. หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม
3. หลักการโปร่งใส ตรวจสอบได้
4. หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. สัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ และเทศบาลเมืองลาดสวาย มีตัวแทนภาคประชาชน ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนกรรมการชุมชน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ รู้และเข้าใจในความต้องการของประชาชนในชุมชนของตนเองเป็นอย่างดี

2. การสังเกตการ แบบไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ และการ

สังเกตการแบบมีส่วนร่วมในการกิจกรรมของเทศบาลเมืองลาดสวาย

3. การเข้าถึงข้อมูลของเทศบาลเมืองจากช่องทางสื่อออนไลน์ของผู้วิจัย จากการศึกษาวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลของการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบบรรณานุกรมทอ่งถิ่น ใน 4 หลักการ ได้แก่

1. หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด
2. หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม
3. หลักการโปร่งใสตรวจสอบได้
4. หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า

หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุดของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

สิ่งที่เหมือน เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวายมีวิธีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนมาร่วมทำประชามร่วมกับเทศบาลในส่วนที่กฎหมายกำหนดเหมือนกัน คือทำเป็นเอกสารแจ้งกำหนดการ ส่งให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน เพื่อนำไปดำเนินการประชาสัมพันธ์ทางการกระจายเสียงตามสาย หรือติดบอร์ดแจ้งให้ประชาชนในชุมชนของตนเองได้รับทราบ และมีขั้นตอนการดำเนินการคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาทำเป็นแผนพัฒนาชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด

สิ่งที่แตกต่าง

- 1) ช่องทางของการประชาสัมพันธ์

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ การเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์อีก 1 ช่องทาง ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์มีบทบาทกับชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือ (Smart phone) ซึ่งสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลา ทำให้การเข้าถึงข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์เป็นเรื่องง่าย เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้เล็งเห็นความสำคัญของการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ จึงได้ดำเนินการเพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์ทั้งนี้เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนมาร่วมทำประชามร่วมกับเทศบาล เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด ทางฝั่ง เทศบาลเมืองลาดสวาย มี

ช่องทางการประชาสัมพันธ์โดยการทำเป็นเอกสารแจ้งไปยังผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนเพียงช่องทางเดียว

2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาเป็นแผนดำเนินการประจำปีโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับเป็นสำคัญ

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ การเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เข้าร่วมประชาคมได้มีโอกาสลงคะแนนเสียงในการคัดเลือกโครงการ โดยได้มีการอธิบายความสำคัญ ความเร่งด่วน และแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ให้ประชาชนที่เข้าประชาคมได้รับทราบและเข้าใจก่อนดำเนินการลงคะแนนเสียง ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในหลักการคัดเลือกโครงการเพื่อจัดทำเป็นแผนดำเนินงานของเทศบาล

เทศบาลเมืองลาดสวาย ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในการคัดเลือกโครงการ อีกทั้งยังไม่ได้มีการชี้แจงว่าเพราะเหตุใดโครงการที่เสนอไปไม่ได้รับเลือกให้ดำเนินการ ซึ่งเป็นผลทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย มองว่าการประชาคมไม่มีประโยชน์ ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชนเป็นหน้าที่ของเทศบาลในการดำเนินการ และทำให้ไม่อยากไปร่วมประชาคมกับเทศบาล

หลักการการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

สิ่งที่เหมือน เทศบาลเมืองบึงยี่โถและเทศบาลเมืองลาดสวาย มีสิ่งที่เหมือนกันอยู่ 2 ประเด็น ดังนี้

1) การร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยฝ่ายตรงข้ามที่เสียประโยชน์ แต่ไม่มีการดำเนินคดี เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงประเด็นตัวผู้ร้องเป็นคู่แข่งในการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าผู้เสียประโยชน์โดยตรง อีกทั้งหลักฐานประกอบการร้องเรียนไม่ชัดเจน

2) ไม่มีการดำเนินคดีความผิดทางอาญากับนักการเมืองที่ทุจริต

สิ่งที่แตกต่างกันคือ

1) หลักการพิจารณาการเลือกนักการเมืองของประชาชน

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนพิจารณาการเลือกนักการเมืองจากผลงาน และนักการเมืองเองก็สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน รับฟังปัญหาและเข้าถึงปัญหา ของประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธา

เทศบาลเมืองลาดสวาย แบ่งกลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มประชากรดั้งเดิม ชุมชนริมคลอง ประมาณ 30% และกลุ่มประชากรอยู่อาศัยใหม่ บ้านจัดสรร ประมาณ 70% ซึ่งในแต่ละกลุ่มลักษณะการพิจารณาเลือกนักการเมืองก็แตกต่างกัน กลุ่มประชากรดั้งเดิมเป็นกลุ่มประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตั้งแต่เกิด มีความคุ้นชินกับชุมชน จะใช้หลักการพิจารณาจากความเป็นญาติ พี่น้อง เพื่อนพ้อง คนรู้จักที่สนิทชิดเชื้อ โดยไม่ได้พิจารณาผลงาน หรือประสบการณ์ ส่วนกลุ่มประชากรอยู่อาศัยใหม่ กลุ่มนี้จะเป็นประชาชนจากถิ่นอื่นย้ายเข้ามาซื้อบ้านในชุมชน ทำงานนอกพื้นที่ เข้าไปทำงาน เย็นจึงกลับเข้าบ้าน ทำให้ไม่มีความคุ้นชินกับชุมชน ไม่รู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่วนตัว หลักในการพิจารณาจึงพิจารณาจาก คุณวุฒิ ที่คิดประกาศที่บอร์ดบริเวณคูหาเลือกตั้ง โดยไม่ได้เห็นผลงาน และทราบถึงวิสัยทัศน์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนใช้ความพึงพอใจของตนเองในการพิจารณาเลือกนักการเมืองเข้ามาดำเนินงาน โดยไม่ได้มองที่ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับอย่างแท้จริง

2) ข้อมูลการทุจริตที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อออนไลน์ **เทศบาลเมืองลาดสวาย** มีคลิปวิดีโอการทุจริตการซื้อเสียงเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ อย่างชัดเจน และมีภาพของหัวคะแนนปรากฏในคลิปวิดีโอดังกล่าว จนนำไปถึงการดำเนินคดีอาญาของผู้ที่เป็นหัวคะแนน แต่ไม่พบข่าวการทุจริตทางสื่อออนไลน์ใน**เทศบาลเมืองบึงยี่โถ**

หลักการโปร่งใส ตรวจสอบได้ ของ**เทศบาลเมืองบึงยี่โถ**กับ**เทศบาลเมืองลาดสวาย**

สิ่งที่เหมือนกัน คือวิธีการในการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารต่างๆ ให้กับประชาชน รับทราบ โดยทำเป็นเอกสารแจ้งไปยังผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบทางเสียงตามสายและติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ เพราะมีกฎหมายกำหนดวิธีการไว้

สิ่งที่แตกต่างกัน

ความเชื่อของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลเมืองในด้านของความโปร่งใส

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ สามารถสร้างความเชื่อให้แก่ประชาชนได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลโปร่งใส ซึ่งหากพิจารณาถ่วงไป **เทศบาลเมืองบึงยี่โถ** ใช้หลักของการปรับเปลี่ยนรูปแบบ

การสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงประชาชน ข้อมูลการดำเนินงานต่างๆ ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนสามารถ DOWNLOAD จาก เว็บไซต์ ได้ตลอดเวลา และทางด้านบุคลากร ตัวนายกเทศมนตรีประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย รับฟังทุกปัญหา ยิ่งเป็นสิ่งย้ำเตือนให้ประชาชนเกิดความเชื่อว่าเทศบาลเมืองบึงยี่โถดำเนินงานภายใต้ความโปร่งใส

เทศบาลเมืองลาดสวาย ยังใช้วิธีการสื่อสารแบบเดิม คือผลการดำเนินงานต่างๆ ติดไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ประชาชนท่านใดต้องการทราบความคืบหน้าต้องเดินทางเข้ามาที่เทศบาลที่ตั้งอยู่ไกลจากถนนหลัก ซึ่งตรงนี้ก็ถือเป็นอุปสรรคอย่างมากสำหรับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล อีกทั้งข้อมูลต่างๆ ที่เทศบาลดำเนินการจัดทำไว้นั้นก็เป็นข้อมูลที่มีความผิดปกติ จนเป็นที่ผิดสังเกต จึงเป็นที่มาของการยื่นเรื่องให้ สดง.จังหวัดตรวจสอบหลายโครงการ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายในการเมืองท้องถิ่น และเกิดความเชื่อว่าเทศบาลเมืองลาดสวายดำเนินงานไม่โปร่งใส และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนเทศบาลเมืองลาดสวายเป็นไปด้วยความยากลำบาก ประชาชนจึงไม่อยากจะมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาล

หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย

สิ่งที่เหมือน มีการจัดเวทีเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการตามกฎหมาย

สิ่งที่แตกต่างคือ

1) การประชาสัมพันธ์

เทศบาลเมืองบึงยี่โถมี ใช้การประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์

เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชน ได้ทุกกลุ่ม เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด และได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นได้เต็มที่ ไม่ปิดกั้นความคิดเห็นของประชาชน

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีเพียงการประชาสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน ซึ่งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างครบถ้วน

2) การจัดกิจกรรมเทศบาลเมืองพบประชาชน เพื่อเพิ่มช่องทางการรับฟังปัญหา

เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้มีการจัดกิจกรรมเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน ซึ่งจะหมุนเวียนไปตามพื้นที่หมู่ 1-4 ภายในเทศบาลเมืองบึงยี่โถ และในการจัดกิจกรรมดังกล่าวทางเจ้าหน้าที่เทศบาล และนักการเมืองร่วมกันดำเนินการลงพื้นที่พบกับประชาชน ได้รับข้อเสนอแนะ และเห็นปัญหาในพื้นที่ด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจปัญหามากขึ้น ในทางตรงกันข้ามเทศบาลเมืองลาดสวายกลับไม่พบกิจกรรมนี้

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนกับกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเทศบาลจำนวนมาก เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อประชาชนมีหลากหลาย โดยใช้กลยุทธ์การอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานอื่นๆ ที่ทางเทศบาลสามารถประสานงานได้ เพื่อให้กิจกรรมดูไม่น่าเบื่อ เจ้าหน้าที่และนักการเมืองลงพื้นที่ร่วมงานเอง ทำให้สร้างความรู้สึกร่วมกันกับประชาชนได้เป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนกล้าที่จะเสนอความคิดเห็นของตนกับเจ้าหน้าที่เทศบาล และนักการเมือง

เทศบาลเมืองลาดสวาย มีการจัดเวทีเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแต่เพียงตามกฎหมายแต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังทั้งในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ทำเพียงให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อป้องกันตนเองในการถูกตรวจสอบ ไม่ได้พัฒนารูปแบบการสื่อสารให้ทันสมัย เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ และเมื่อประชาชนทั่วไปเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น จะถูกเจ้าหน้าที่ของเทศบาลบางส่วนปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น จะเปิดโอกาสให้เฉพาะพวกพ้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาล และนักการเมือง จึงจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้น ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่ยอมเข้าไปมีส่วนร่วม

2. อภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ประเด็นการศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถ กับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า ธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการยึดประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ใช้หลักให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็น และให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกโครงการเพื่อดำเนินการเป็นแผนพัฒนา และนอกเหนือจากการประชาคมแล้ว

เทศบาลเมืองบึงยี่โถยังได้สร้างโอกาสในการรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน คือการจัดทำเวทีเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน ในพื้นที่ชุมชนต่างๆ หมุนเวียนกันไป ซึ่งเป็นนโยบายที่ดีสำหรับประชาชนหลายๆ กลุ่มที่ไม่มีโอกาสเข้าไปร่วมประชาคมกับเทศบาล ทำให้เกิดความคุ้นชินกันระหว่างประชาชน นักการเมืองท้องถิ่น และ เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ซึ่งทำให้ประชาชนกล้าที่จะบอกความเดือดร้อน กล้าแสดงความคิดเห็นให้ นักการเมืองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้ทราบ เพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ *ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 145) “ประโยชน์สุขของประชาชนพิจารณาได้จากการตอบสนองปัญหาและความต้องการที่จำเป็น (needs) ของประชาชน โดยผู้บริหารท้องถิ่นต้อง “เข้าใจ เข้าถึง” ประชาชน”* ซึ่งเป็นแนวทางในการใช้สิทธิความเป็นเจ้าของชุมชนของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยผ่านกลไกการบริหารจากเทศบาลเมืองบึงยี่โถเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ *วรภัทร โดชระเกษม (อ้างใน มีนา จินะโกษฐ์ 2556, น. 13) อธิบายว่า “ธรรมาภิบาล หมายถึง การกำกับดูแลที่ดี หรือหมายถึงการใช้สิทธิของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเองโดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร”* และหากความต้องการของประชาชนไม่ตรงกันทางเทศบาลเมืองบึงยี่โถจะใช้การอธิบายถึงความจำเป็น ข้อจำกัดในการทำแผนพัฒนา และให้ประชาชนที่ร่วมประชาคมได้ทำการลงคะแนนเสียงเพื่อหาทางออกร่วมกัน เป็นการมุ่งเน้นฉันทามติของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ *สุเมธ แสงนิมมวล (2552, น. 26-28) “การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) คือ มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”*

สำหรับเทศบาลเมืองลาดสวาย มีเพียงช่องทางตามกฎหมายในการดำเนินการรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังคงมีเรื่องของผลประโยชน์ของพวกพ้องแฝงอยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงาน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้รับการดูแล อีกทั้งนโยบายที่เทศบาลเมืองลาดสวายดำเนินการไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ด้านประชาชนยังไม่รู้ถึงสิทธิ บทบาท และหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาชุมชนต้องทำอะไร ยังคงคิดว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนบางกลุ่มที่มีผลประโยชน์ ผู้นำชุมชนหรือข้าราชการท้องถิ่น ไม่ใช่หน้าที่ของตน เพราะคิดว่าตนเองไม่ได้ผลประโยชน์

ธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม
ประชาชนของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกบุคคลที่ทำประโยชน์ให้ชุมชน เข้าถึงประชาชน รับฟังปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ หากนักการเมืองท่านไหนที่ทำคุณประโยชน์ให้กับประชาชนในเทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีความเสมอต้น

เสมอปลาย นักการเมืองท่านนั้นก็จะได้รับความไว้วางใจ และได้รับเลือกให้เข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้นำของประชาชนโดยไม่ต้องอาศัยการซื้อเสียง เพราะประชาชนมีความเชื่อว่านักการเมืองท่านนั้นเป็นคนดี และจะเปิดโอกาสให้คนดีได้เข้าไปทำงานให้ประชาชน หากแต่มีนักการเมืองหน้าใหม่มาลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ไม่ได้ทำคุณประโยชน์อะไรให้กับชุมชน ประชาชนในพื้นที่ก็จะไม่เลือกให้เข้าไปทำหน้าที่ในเทศบาลเมือง สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 145) “การให้คนดีได้มีโอกาสเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะคนดีมุ่งทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวซึ่งอาจต่างจากคนเก่งที่อาจไม่ใช่คนดี เมื่อเข้ามามีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นก็อาศัยความเก่ง ความฉลาดในการแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวและพวกพ้องได้อย่างแนบเนียน”

แตกต่างจากประชาชนในเทศบาลเมืองลาดสวายที่ไม่ได้พิจารณาประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับในระยะยาว หากแต่พิจารณาความชอบเป็นการส่วนตัวของตนเอง ใช้ระบบอุปถัมภ์ ญาติพี่น้อง ไม่ได้คำนึงถึงความสามารถของนักการเมืองว่าสามารถบริหารงานได้หรือไม่ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ตระหนักว่า นักการเมืองที่มีต้นทุนในการเข้าสู่เส้นทางการเมืองย่อมมีการถอนทุนคืนเสมอ ทำให้ชุมชนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างที่ควรจะเป็น นักการเมืองเหล่านั้นต้องการเพียงผลประโยชน์ ไม่ได้ต้องการดูแลประชาชนด้วยความจริงใจ การบริหารงานไม่ได้คำนึงถึงหลักความคุ้มค่า คำนึงถึงแต่ส่วนต่างที่ตนจะได้รับ สอดคล้องกับ สุเมธ แสงนันทนวล (2552, น. 26-28) “ประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) คือ องค์การและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด”

ธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เนื่องจากเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแผนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาต่างๆ มาตั้งแต่ต้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้สึกว่าการเมืองบึงยี่โถ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานต่างๆ อีกทั้งในการเข้าถึงข้อมูลด้านต่างๆ ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้หลายช่องทาง มีช่องทางพื้นฐาน คือติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ระบบกระจายเสียงตามสาย บอร์ดประชาสัมพันธ์ของแต่ละชุมชน และสื่อออนไลน์ ซึ่งถือว่าการพัฒนารูปแบบของการสื่อสารให้ทันสมัย เลือกลงช่องทางของการสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 112-121) “การสื่อสารมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ การสื่อสารที่สามารถเข้าถึงแต่ละกลุ่มเป้าหมายจะทำให้เกิดการสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น เช่นกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา สตรี ผู้สูงอายุ เป็นต้น

เหตุผลก็เพราะแต่ละกลุ่มเป้าหมายมีช่องทางรับข้อมูลข่าวสารต่างกัน ในขณะที่ผู้สูงอายุอาศัยวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลักในการรับข้อมูลข่าวสาร การเลือกช่องทางที่เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการสื่อสารอย่างเต็มที่”

ในขณะที่ประชาชนในเทศบาลเมืองลาดสวาย ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนา โครงการพัฒนาต่างๆ เกิดจากนำเสนอของกลุ่มคนบางกลุ่ม นักการเมือง เจ้าหน้าที่เทศบาล ไม่ได้มาจากประชาชนส่วนใหญ่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ผลการดำเนินโครงการ เป็นไปด้วยความยากลำบาก ทั้งสถานที่ตั้งของเทศบาลเมืองลาดสวาย และ รูปแบบการ ประชาสัมพันธ์ที่ทางเทศบาลเมืองลาดสวายมีเพียงการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาลเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2547, น. 146-147) “ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายตามกฎหมาย และตามความคาดหวังของประชาชน โดยที่การปฏิบัติหน้าที่นั้น สามารถที่จะตรวจสอบได้ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

จึงทำให้ประชาชนเกิดความสงสัยในผลการดำเนินงานที่มีความโปร่งใสจริงหรือไม่ และได้มีประชาชนบางกลุ่มได้รวมตัวกันเพื่อการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการต่างๆ ของเทศบาลเมืองลาดสวาย โดยการส่งเรื่องนำเสนอไปยังส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบ และผลการตรวจสอบก็พบการทุจริตทั้งจากนักการเมืองและข้าราชการประจำของเทศบาลเมืองลาดสวาย และในยุคปัจจุบันมีช่องทางการสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์ ที่รวดเร็ว ทำให้ข่าวการทุจริต ดังกล่าวแพร่กระจายไปยังประชาชนในพื้นที่ได้ทราบและยังทำให้ความน่าเชื่อถือของเทศบาลเมืองลาดสวายด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้ยิ่งลดลง สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 112-121) “การให้ข่าวสาร ได้แก่ การเก็บ รวบรวม ประมวล และการเผยแพร่ข่าว ข้อมูล รูปภาพ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีปฏิกริยาอย่างถูกต้องตามภาวะของบุคคล”

ธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ เกิดจาก 2 ด้าน คือ

(1) ด้านของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ที่มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถในทุกๆ กิจกรรม ตั้งแต่การดำเนินการประชาคม เสนอความคิดเห็น แนวทางการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนา และกิจกรรมอื่นๆ โดยมีลักษณะของการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งในเทศบาลเมืองเอง และการจัดกิจกรรมนอกพื้นที่ เช่นการจัดให้มีกิจกรรมเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน โดยหมุนเวียนไปในทุกพื้นที่ที่ครอบคลุมหมู่ 1-4 ในเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อีกทั้งยังอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานใกล้เคียงทำให้กิจกรรมที่จัดแต่ละครั้งเป็นที่น่าสนใจของประชาชนในพื้นที่ นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปร่วมกิจกรรม ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และคุ้นชิน สอดคล้องกับ โกวิทย์ พวงงาม (2553 , น. 67-69) “วิธีการมีส่วนร่วมจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) เปิดช่องทางให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากท้องถิ่น มีช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น
- 2) เปิดเวทีรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 3) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีทางความสนใจ มีการร่วมกันตามความสนใจ ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบของชมรม สมาคม ฯลฯ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทำอะไรร่วมกันภายใต้ความสนใจเดียวกัน”

(2) ประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเทศบาลเมืองบึงยี่โถเป็นอย่างดี เป็นเพราะประชาชนทราบถึงประโยชน์ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลนั้นเพื่อพัฒนาชุมชนของตน อีกทั้งเป็นการควบคุมการใช้ทรัพยากรในชุมชนของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดอนาคตของชุมชนได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ปารีชาติ วลัยเสถียร (2552, น. 195 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม 2553, น. 59) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมตามความหมายกว้างๆ ว่า “การที่ประชาชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคม การมีส่วนร่วมในความหมายนี้ จึงเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนพัฒนาการรับรู้ สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจ กำหนดชีวิตด้วยตนเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นทั้งวิธีการ (Means) และเป้าหมาย (Ends) ในเวลาเดียวกัน”

แตกต่างจากเทศบาลเมืองลาดสวาย ทั้งเทศบาลเมืองลาดสวายและประชาชนในเทศบาลเมืองลาดสวายต่างก็ไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ทางด้านเทศบาลมีการกีดกันการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน มีเพียงประชาชนบางกลุ่มที่มีผลประโยชน์ร่วมกับเทศบาลที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นครินทร์ชัย พัฒนพงศา (2538, น. 1-3,19 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม 2553, น. 56) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม “ที่เน้นกระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่เข้าร่วมเพราะหวังสิ่งตอบแทน และที่สำคัญการมีส่วนร่วมจะต้องสอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ด้วย” ทางด้านประชาชนก็มองว่าไม่ใช่เรื่องของตนเองเป็นเรื่องของเทศบาลเมืองลาดสวาย ไม่ได้ตระหนักว่าเป็นสิทธิ

หน้าที่ของประชาชนในชุมชน ในการกำหนดอนาคตในชุมชนของตนเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ภูวิล วดี บุรีกุล (2548, น. 1-2 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม 2553, น. 62) “การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาของเขา ซึ่งต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่างๆ เพื่อการระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ๆ”

2. ประเด็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ของการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองในหลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุดนั้น ในส่วนของเทศบาลเมืองบึงยี่โถไม่พบประเด็น ในทางตรงข้ามในส่วนของเทศบาลเมืองลาดสวาย มีปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าประสงค์สูงสุดไปใช้ จำแนกเป็น 3 ส่วนหลักๆ ดังนี้

1. ส่วนของประชาชน ประชาชนในชุมชนไม่ตระหนักถึง สิทธิ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองในชุมชน ที่ต้องร่วมดำเนินการค้นหาปัญหา แก้ไขปัญหา และวางอนาคตชุมชนของตนเองด้วยตนเอง กลับคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ คิดถึงแต่ประโยชน์ที่ตนจะได้รับมากกว่าประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ มองว่าการทำประชาคมเป็นเรื่องเรื่องไกลตัว ไม่มีประโยชน์ ปล่อยให้เป็นเรื่องของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลในการกำหนดแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องและไม่สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในชุมชน ได้อย่างแท้จริง

2. ส่วนของเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ไม่มีความพร้อมในการให้บริการ กีดกันการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้ไม่สามารถรับรู้ถึงความเดือดร้อนของประชาชน ช่องทางในการรับข้อเสนอแนะมีน้อย การให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนไม่เพียงพอ ความสม่ำเสมอ ต่อเนื่องของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่ได้วางไว้ ขาดการตรวจสอบความถูกต้อง ความคุ้มค่า เพิกเฉยต่อความเดือดร้อนของประชาชน

3. ส่วนของนักการเมือง ที่ผ่านมานักการเมืองที่เข้ามาบริหารงานในเทศบาลเมืองลาดสวาย ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงานองค์กรใหญ่ ทำให้ขาดประสบการณ์ ไม่สามารถหลอมรวมเจ้าหน้าที่เทศบาลให้ทำงานไปในทิศทางเดียวกันได้ การบริหารทรัพยากรไม่คุ้มค่า ไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างสูงสุด ไม่ได้คำนึงถึงประชาชนอย่างแท้จริง ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าชุมชนต้องพัฒนาจุดใดก่อน-หลัง อีกทั้งยังปล่อยให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในพื้นที่ จนทำให้ประชาชนในชุมชนเสียโอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการ ใช้งบประมาณอย่างไม่เกิดประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองใน หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม จากการวิจัยพบว่าเทศบาลเมืองบึงยี่โถไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นในหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม มาใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมือง เพราะนักการเมืองมุ่งเน้นในการทำประโยชน์ให้กับชุมชนก่อนเริ่มเล่นการเมือง และมีความเสมอต้นเสมอปลายในการเข้าถึงประชาชนจึงทำให้ประชาชนเห็นและศรัทธา เมื่อถึงเวลาเลือกตั้งประชาชนจึงใช้การพิจารณาผลงานเป็นเกณฑ์ในการเลือกนักการเมืองเข้าไปทำงานให้กับประชาชน

ในทางกลับกัน เทศบาลเมืองลาดสวายกลับพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองใน หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม หลักใหญ่ๆ คือส่วนของประชาชน เพราะประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักของการพิจารณาเลือกนักการเมืองเข้าไปทำงานให้กับประชาชน ยังคงใช้ระบบการอุปถัมภ์ ญาติพี่น้อง ไม่ได้คำนึงว่า นักการเมืองที่ตนเลือกเข้าไปสามารถบริหารชุมชนได้หรือไม่ และประชาชนบางส่วนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่ได้มองประโยชน์ส่วนรวมที่ชุมชนจะเสียไป นักการเมืองบางกลุ่มจึงใช้ช่องทางนี้ในการทุจริต เลือกตั้ง ทำให้การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองไม่ชอบธรรม และได้นักการเมืองที่ไม่ใช่คนดีเข้าไปบริหารงาน ซึ่งจะไม่ยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง เข้ามาหาผลประโยชน์อย่างเนบเนียน สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2557, น. 145) “การให้คนดีได้มีโอกาสเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะคนดีมุ่งทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวซึ่งอาจต่างจากคนเก่งที่อาจไม่ใช่คนดี เมื่อเข้ามามีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นก็อาศัยความเก่ง ความฉลาดในการแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวและพวกพ้องได้อย่างเนบเนียน”

ปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองใน หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จากการวิจัยพบว่า เทศบาลเมืองบึงยี่โถใช้หลักการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มโครงการ ตลอดจนการรายงานผลของการดำเนินงาน และมีช่องทางในการส่งข่าวสารต่างๆ ให้กับประชาชนหลากหลายช่องทาง ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลครบถ้วน และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ จึงทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อว่า เทศบาลเมืองบึงยี่โถทำงานได้อย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งส่วนหนึ่งนั้นมาจากการปรับปรุงแบบของช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้ทันสมัย เข้าถึงประชาชนมากขึ้น

ในทางกลับกัน เทศบาลเมืองลาดสวาย พบปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองใน หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ใน 3 ประเด็นหลักๆ คือ

1. ประชาชนในเทศบาลเมืองลาดสวายไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการใดๆ ตั้งแต่ต้นโครงการ ทำให้ไม่ทราบความคืบหน้า ไม่รู้สึกร่วมมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
2. ช่องทางการสื่อสารของเทศบาลเมืองลาดสวายไปสู่ประชาชน เทศบาลเมืองลาดสวายมีช่องทางในการแจ้งข่าวสาร ผลการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ให้แก่ประชาชนทราบเพียงช่องทางเดียวคือการนำเอกสารติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เทศบาลเมืองลาดสวายไม่มีกิจกรรมนอกพื้นที่ใดๆ ที่จะนำข่าวสารการดำเนินงานต่างๆ ไปแจ้งให้ประชาชนทราบ หากประชาชนท่านใด สงสัยในการดำเนินงานใดๆ ของเทศบาลเมืองลาดสวาย ต้องเข้าไปขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองลาดสวายที่สำนักงานเทศบาลเท่านั้น
3. สถานที่ตั้งของเทศบาลเมืองลาดสวาย ตั้งอยู่ห่างไกลจากถนนหลัก ไม่มีรถโดยสารผ่าน หากประชาชนต้องการจะติดต่อกับเทศบาลเมืองลาดสวาย ต้องไปด้วยรถส่วนตัว หรือรถรับจ้างสาธารณะ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สะดวกในการเดินทางเข้าไปที่เทศบาลเมืองลาดสวาย

ปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองใน หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จากการวิจัยพบว่า เทศบาลเมืองบึงยี่โถ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกๆ กิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้น โดยกิจกรรมที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถจัดขึ้นมีทั้งในสำนักงานเทศบาล และตามหมู่ 1-4 ในชุมชนหมุนเวียนกันไป โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ ที่ใกล้เคียงเพื่อทำให้กิจกรรมดูน่าสนใจและใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับข่าวสารให้มากที่สุด ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้สอดแทรกการพบปะกับประชาชนโดยนักการเมืองท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของเทศบาล เพื่อสร้างความคุ้นชินให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

ในทางกลับกัน เทศบาลเมืองลาดสวายกลับพบปัญหาและอุปสรรคในการนำธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองใน หลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในส่วนแรกเกิดจากการดำเนินงานของเทศบาลเมืองลาดสวาย ที่ไม่ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนอกสำนักงานเทศบาล จะมุ่งเน้นจัดกิจกรรมตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น แต่ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว ไม่ได้จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นอย่างจริงจัง มีการกีดกันไม่ให้ประชาชนเข้าร่วม จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับเทศบาลเมืองลาดสวาย ซึ่งขัดกับ *เสน่ห์ จามริก (2540, น. 20 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม 2553, น. 57) ซึ่งให้ความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาเข้า*

ร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง โดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหา 2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ที่มาของปัญหา 3) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน และ 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ หมายถึงการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมจัดทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือ โครงการต่างๆ ด้วยความสมัครใจ”

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอีกประการของเทศบาลเมืองลาดสวาย คือสถานที่ตั้งของเทศบาลเมืองลาดสวายที่ห่างไกลจากถนนหลัก ทำให้เป็นอุปสรรคในการเดินทางของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลเมืองลาดสวายจัดขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ด้านการยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าประสงค์สูงสุด

1) ผู้นำท้องถิ่น ควรคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลักในการวางนโยบายต่างๆ และวางแผนรองรับความเจริญเติบโตของชุมชนในอนาคต มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการดำเนินการบริหารชุมชน รับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยความจริงใจ ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมาก่อนประโยชน์ส่วนรวม

2) ประชาชน ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาชุมชน เพราะประชาชนเป็นผู้รู้ถึงปัญหาของชุมชนดีที่สุด ดังนั้น จะเข้าใจในปัญหาในชุมชนและสามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

3.1.2 ด้านการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียบธรรม

1) นักการเมืองท้องถิ่น

(1) ก่อนการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองควรกำหนดคุณลักษณะให้เหมาะสมกับตำแหน่งงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งคุณวุฒิ วิทยุติและประสบการณ์การบริหารงาน เพราะในปัจจุบันชุมชนได้พัฒนาแบบก้าวกระโดด มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย บุคลากรมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย หากผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสม จะไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรด้านอื่นๆ ได้อย่างคุ้มค่า

(2) มีจิตสาธารณะ ที่จะทำงานให้กับส่วนร่วม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตัว มีความละเอียด เกรงกลัวต่อบาป ช่วยเหลือประชาชนด้วยความจริงใจ กำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นที่ประชาชนเป็นหลัก

(3) มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นให้ชุมชนอยู่ได้ด้วยอัตลักษณ์ของตัวเอง

2) ประชาชนควรมีการให้ความรู้กับประชาชน สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงหลักการเลือกนักการเมืองเพื่อมาบริหารชุมชนของตนได้อย่างคุ้มค่า ไม่ปล่อยให้ความโลภครอบงำจิตใจ ไม่ปล่อยให้นักการเมืองท้องถิ่นใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือในการเข้าสู่ตำแหน่งได้ ประชาชนควรพิจารณานักการเมืองที่การกระทำ ว่าได้ทำประโยชน์อันใดให้แก่ชุมชนบ้าง มีความสม่ำเสมอเพียงใด

3) เจ้าหน้าที่ของเทศบาลจริงจังกับการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการป้องกันการทุจริตในทุกรูปแบบ โดยเริ่มจากการประชาสัมพันธ์ และวางมาตรการโทษจากเบาไปหาหนักตามลำดับ และต้องดำเนินการตรวจสอบและติดตามผลเป็นระยะ

3.1.3 ด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้

1) ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ควรพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็งในช่องทางการประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้ทันสมัย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก

2) เจ้าหน้าที่ของเทศบาล

(1) ควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่นว่ามีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเข้าถึงข้อมูล ด้านการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และรักษาผลประโยชน์ให้กับประชาชนในชุมชนด้วยความจริงใจ ไม่หวังเพียงผลประโยชน์จากนายทุน หรือนักการเมืองที่ทุจริต

(2) สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชุมชนร่วมกันกับเทศบาลเมือง เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถนำเสนอความคิดเห็น และรับฟังด้วยความจริงใจ

(3) ร่วมมือกับผู้นำชุมชนในให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น เรื่องสิทธิบทบาท หน้าที่ของการเป็นประชาชนในชุมชน หลักประชาธิปไตย ธรรมนูญท้องถิ่น คุณและโทษของการซื้อเสียง ขายสิทธิ เป็นต้น

3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

1) ผู้นำท้องถิ่น ต้องวางกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาชุมชนและการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ

2) ประชาชน ต้องตระหนักในสิทธิ บทบาท หน้าที่ของการเป็นประชาชนในชุมชน มองผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว มีส่วนร่วมกับภาครัฐ ในการกำหนดอนาคตของชุมชน ตั้งแต่เริ่มค้นหาปัญหา ดำเนินการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ดำเนินการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นๆ ร่วมกัน เพราะประชาชนในพื้นที่จะทราบปัญหาในพื้นที่ได้ดีที่สุด ช่วยกันตรวจสอบการทำงานของเทศบาลเมือง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบทบาททางการเมืองท้องถิ่น

(2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังของผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับบทบาททางการเมืองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม และสร้อยมาศ รุ่งมณี. (2553). *ธรรมาภิบาลท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- คณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ, สำนักงาน. (2544) *วิสัยทัศน์และกรอบการปฏิรูประบบราชการกรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน*.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. (2542) *คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน*.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. (2543). *การบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี (good governance)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- _____. (2552). *ความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะ ที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(กพร.). (2547). *คู่มือคำอธิบายแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546*. กรุงเทพมหานคร: วิชั่นพับลิชชิง.
- _____. (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) พ.ศ. 2552*. กรุงเทพมหานคร: วิชั่นพับลิชชิง.
- คณะกรรมการจัดทำดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในสังคมไทยเฉพาะหน่วย งานของรัฐ. (2555). *ดัชนีชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.2555.สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ : เล็กอินเตอร์เน็ต*.
- จามะรี เชียงทอง.(2549). *สังคมวิทยาการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- จารุวรรณ เมณฑกา. (2546, เมษายน). *ความโปร่งใสในการทำงานของรัฐ. วารสารผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา, 2(1), 39-47*.
- จ่านง แรกพิณิจ และคณะ. (2550). *รายงานผลการศึกษา การประเมินผลเบื้องต้นมาตรฐานความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐในภาคใต้*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เจริญ เจษฎาวัดย์. (2545)*การวางมาตรฐานธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร : พอดี.
- _____. (2547) *การตรวจสอบธรรมาภิบาล ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ Governance Audit*

Theory and Practice. นนทบุรี : พอดี.

- _____. (2552) *ทางสู่ธรรมาภิบาล (Good Governance to Be)*. นนทบุรี: พอดี.
- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการปกครองที่ดี*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). *Good Governance* กับการปฏิรูปการศึกษา-การปฏิรูปการเมือง. ม.ป.ท.
- ชาติ ชาย นรเศรษฐากรณ์. (2545). *ธรรมาภิบาลในความหมายของภาครัฐ เอกชน และ ประชาชน: กรณีโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนถ่านหิน หินกรุด*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์): จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). *ธรรมาภิบาล: การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์น้ำฝน.
- ดวงกมล เกษโกมล. (2552). *การเสริมสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารงานด้านการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวัว อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์): มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ดารารวรรณ อภิวัฒน์สิงหะ. (2551). *ธรรมาภิบาลในหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และ หลักการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลลาไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า : พิมพ์ดี.
- _____. (2550). *วิเคราะห์การบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพมหานคร.สถาบันพระปกเกล้า : พิมพ์ดี.
- ทศพล กฤตพิสิฐ.(2538).*การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้านเขตหนองจอกที่มีต่อโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาตามแนวทาง “บรม” และ “บวร” เพื่อสร้างสรรค์อุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทองหนองจอก*.(วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2528). *ความชอบธรรมในการปกครอง : ปัญหาและความหวังของไทย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพวรรณ กัญจนประกาย. (2551). *ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จังหวัด*

- ปทุมธานี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น : ขอนแก่น.
- ธีรยุทธ บุญมี.(2541). *ธรรมรัฐแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กึ่งทายณะประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สายธาร.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2538). *การมีส่วนร่วมหลักพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- บุญยิ่ง ประทุม. (2551). *พัฒนาการการบริหารงานตามหลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอด จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนชุมชนมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (2544). *รายงานผลวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2546). *รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปธาน สุวรรณมงคล.(2547).*การปกครองท้องถิ่นไทย ในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2557). *จากการปกครองท้องถิ่นสู่ธรรมาภิบาลท้องถิ่น*.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประชัน รักพงษ์. (2522). *การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบบทบาททางการเมืองในระบบรัฐสภา ระหว่างรัฐบาลทหารกับรัฐบาลพลเรือนในประเทศไทย (พ.ศ. 2481-2500) การเมือง-การปกครองไทยสมัยสมัยใหม่รวมบทความทางประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). *การบริหารการจัดการที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รัศมีดินแดน.
- ประเวช วะสี.(2541). *ธรรมรัฐยุคเปลี่ยนประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- ปรีดี โชติช่วงและคณะ.(2536).*การพัฒนาชุมชนและการบริหารงานพัฒนาชุมชน*.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.

- ปารีชาติ วลัยเสถียร. (2552). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร .
 โครงสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข : (สรส.)
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546. (2546). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2526). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2526*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- มนตรี กวินัญชานนท์. (2554). *การเสริมสร้างจริยธรรมของส่วนราชการในกระทรวงมหาดไทย โดยคำพิพากษาปกครองสูงสุด: ศึกษากรณีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
 : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- มณูญ จันทรสมุทรณ์. (2550). *วัฒนธรรมธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สถาบันวิจัยและพัฒนา. (2551). *การพัฒนาเพื่อการจัดทำมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มินา จินะ โภษฐ์. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต.
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี.
- รัฐพงษ์ มະนะโส. (2552). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโง้งใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์): มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2526). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2526 / ราชบัณฑิตยสถาน*.
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- วีระ ฤกษ์วาณิชกุล. (2551). *ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของราชการส่วนภูมิภาค : ศึกษากรณีที่ทำการปกครองอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม (ปัญหาพิเศษ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*: มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2544). *รายงานการวิจัย การศึกษาเพื่อพัฒนาศูนย์ชี้วัดผลการพัฒนาระบบ*

บริหารจัดการที่ดี.เสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.นนทบุรี:สถาบันพระปกเกล้า.

_____. (2545).การศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี รายงาน
การวิจัย เสนอ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
กรุงเทพมหานคร.

_____. (2549). ทศวรรษ: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.(2542).คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี พ.ศ.2542.กรุงเทพมหานคร

_____. (2543).การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) รายงาน
ประจำปี 2541-2543. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพล
เรือน.

_____. (2544).คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุจิต บุญบงการ. (2519). อำนาจทางการเมืองของผู้บริหารไทย : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจอม
พล ป.พิบูลสงคราม กับ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์.กรุงเทพมหานคร : โครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งประเทศไทย.

สุจิต นิมิตกุล. (2543). กระทบมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีการปกครองที่ดี (Good
Governance). กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.

สุเมธ แสงนันท. (2552). ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

เสน่ห์ จามริก. (2540). การเมืองไทยกับพัฒนาการรัฐธรรมนูญ.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร :
มูลนิธิโครงการดาราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

อมรา พงศาพิชญ์. (2543). ธรรมรัฐกับประชาสังคม.การปกครองที่ดี.กรุงเทพฯ:สมาคมรัฐ
ประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.

อมรา พงศาพิชญ์และนิตยา ภัทลธิระฉะพันธ์. (2541). (บรรณาธิการ). องค์กรให้ทุนเพื่อประชาสังคม
ในประเทศไทย. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพินทร์ สพฤกษ์ชัย. (2538). การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. รายงาน
ประกอบการประชุมวิชาการประจำปี 9-10 ธันวาคม 2538. กรุงเทพมหานคร:
มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

Alagappa, M. (Ed.). (1995). *Political Legitimacy in Southeast Asia: The Quest for Moral
Authority*. California: Stanford.

Beetham, D. (1991). *The Legitimation of Power*. NJ: Humanities Press International.

Cohen & Uphoff. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York : Richard D. Irwin .

Lipset, M. S. (1981). *Political man, expanded ed.* Baltimore: John Hopkins University Press.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

“ศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นระหว่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมือง ลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี”

สัมภาษณ์ วันที่ เดือน พ.ศ.

สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ ชื่อ นามสกุล

คำชี้แจง

1. ในการสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่น และรับทราบข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาธรรมาภิบาลท้องถิ่นเท่านั้น

2. ข้อมูลที่ท่านให้สัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้ถูกสัมภาษณ์

3. แบบสัมภาษณ์นี้มี 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม เทียบธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่านที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

ณัฐฉิณี เทียงผดุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ ปี
4. เทศบาลที่ท่านอยู่อาศัย
 - เทศบาลเมืองบึงยี่โถ เทศบาลเมืองลาดสวาย
5. ตำแหน่งงาน
 - ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน/ กรรมการชุมชน ประชาชนทั่วไป
6. ระดับการศึกษา
 - ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป
7. จำนวนปีที่อยู่อาศัย/ทำงาน ในพื้นที่
 - 1-5 ปี 6-10 ปี 10 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความเห็นต่อ บทบาท ปัญหา อุปสรรค การเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคของ

1. หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด

1.1 เทศบาลของท่านมีการเปิดให้ประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี / แผนพัฒนารายปีหรือไม่อย่างไร

.....

.....

1.2 เทศบาลของท่านได้เปิดโอกาสให้ท่านได้เสนอความคิดเห็น/มีส่วนร่วมในการคัดเลือกแผนพัฒนาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับเป็นสำคัญในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

1.3 ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เทศบาลของท่านไม่สามารถดำเนินงานโดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นมีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม เทียบธรรม

2.1 ท่านคิดว่าเทศบาลของท่านมีการทุจริต ซื่อเสียดในการเลือกตั้งหรือไม่

.....

.....

.....

2.2 ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองของท่านมีการร้องเรียนเรื่องการซื่อเสียดหรือไม่

.....

.....

.....

2.3 เทศบาลของท่านเคยมีคดีเรื่องการซื่อเสียดหรือไม่

.....

.....

.....

3. หลักความโปร่งใส

3.1 เทศบาลของท่านมีการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือไม่

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่าการบริหารงานของเทศบาลของท่านมีความโปร่งใสหรือไม่

.....
.....
.....

3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบการดำเนินงาน
ของเทศบาลของท่านมีหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

4. หลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4.1 เทศบาลของท่านมีช่องทางตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้มีส่วน
ร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และหรือร่วมตัดสินใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หรือไม่อย่างไร

.....
.....

4.2 เทศบาลของท่านมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นใน
เวทีสาธารณะในประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชนโดยส่วนรวมหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล
ของท่านมีหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด

.....
.....
.....

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม เทียบธรรม.....

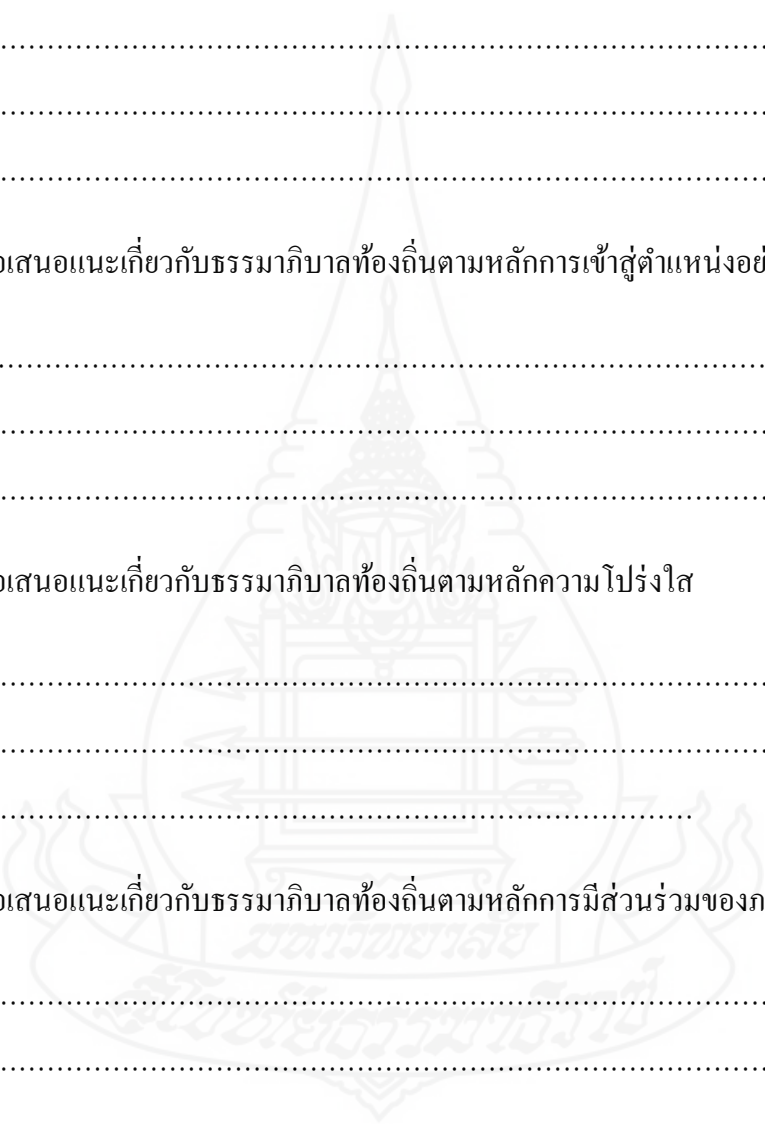
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักความโปร่งใส

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นตามหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

เอกสารประกอบการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ

ที่ ปท ๕๔๖๐๖/๑๕๑๑

สำนักงานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
๑๒๑๓๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมกิจกรรมโครงการเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน ครั้งที่ ๒
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙

เรียน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานคณะกรรมการชุมชนทุกแห่ง

ด้วย เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้จัดกิจกรรมโครงการเทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน ครั้งที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ในวันเสาร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมู่บ้านสถาพร หมู่ ๒ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป โดยจัดกิจกรรมหลากหลายประเภท เพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่ อาทิเช่น มหกรรมสุขภาพ ตรวจสอบสุขภาพฟรี สาธิตการประกอบวิชาชีพสารพันอาชีพ และกิจกรรมอื่น ๆ นั้น

ในการนี้ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีความประสงค์ขอเชิญท่านเข้าร่วมกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในวันและเวลาดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชุมพล คุ้มวงศ์)

รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกเทศมนตรีเมืองบึงยี่โถ

กองสวัสดิการสังคม

โทร. ๐ - ๒๙๙๑-๖๖๓๖ - ๘ ต่อ ๓๐๖

โทรสาร ๐ - ๒๙๙๑ - ๖๖๓๖ - ๘ ต่อ ๓๐๖

“ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการเพื่อประชาชน”

เอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ

ที่ ปท ๕๔๖๐๔ / ๑ (๖๖๘)

สำนักงานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ
ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงฉลือ
จังหวัดบึงฉลือ ๑๒๑๓๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอแจ้งชะลอการออกหน่วยฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน นางมาลี วัฒนเสรีเวช อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑

ตามที่ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม งานสัตวแพทย์ ได้ออกให้บริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้า ด้วยวิธีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสัตว์เลี้ยงในชุมชนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ ในทุกปีงบประมาณที่ผ่านมา สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ยังไม่สามารถดำเนินการให้บริการได้ เนื่องจากการให้บริการดังกล่าว มีข้อกั้กั้กั้จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ว่ามิใช่อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการท้องถิ่นที่จะดำเนินการ และยังมีข้อสรุปที่ชัดเจนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการนี้ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ จึงขอแจ้งประชาสัมพันธ์เพื่อชะลอการให้บริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นันทกวางค์)
นายกเทศมนตรีเมืองบึงยี่โถ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โทร./โทรสาร ๐ ๒๙๙๑ ๖๖๓๖-๘ ต่อ ๔๐๒

๒๐๐ ปี
ปทุมธานี
ครบรอบ ๒๐๐ ปี ของการพระราชทานนามเมือง 'ปทุมธานี'
เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๓๕๕

ที่ ปท ๕๔๖๐๗ / ว ๑๐๐

สำนักงานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๓๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล
เรียน นางมาลี วัฒนเสรีเวช ผู้ใหญ่บ้าน ม.๑สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการโครงการประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับเข้าร่วมโครงการประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้จัดทำโครงการประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล รับทราบปัญหา ความต้องการและแนวทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และนำไปสู่การทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๒) และทบทวนแผนยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓) โดยกำหนดการประชุมประชาคมครั้งที่ ๑ (หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓) ในวันอาทิตย์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ชั้น ๑ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้การประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมเสนอปัญหาความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล โดยส่งแบบตอบรับเข้าร่วมโครงการ (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ที่กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นันทกวางค์)
นายกเทศมนตรีเมืองบึงยี่โถ

กองวิชาการและแผนงาน

โทร./โทรสาร ๐-๒๙๙๑-๖๖๓๖-๘ ต่อ ๔๐๑

ที่ ปท ๕๔๖๐๑ /ว ๑๕๕

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ
อำเภอธัญบุรี จังหวัด
ปทุมธานี ๑๐๑๒๓

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญประชุมหรือการจัดทำบุญเป็นเจ้าภาพทอดผ้าป่าสามัคคีกับมูลนิธิธรรมรักษ์ วัดพระบาทน้ำพุ
จังหวัดลพบุรี
เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑

ด้วยเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ผู้ประกอบการภาคเอกชน,ห้างร้าน ชุมชนในตำบลบึงยี่โถ จะจัดตั้ง
กองผ้าป่าสามัคคี เพื่อสมทบทุนนำไปทอด ณ มูลนิธิธรรมรักษ์วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี โดยพระอาจารย์
อลงกต ดิกขปัญโญ เพื่อช่วยเหลือเด็กยากไร้และผู้ป่วยเอดส์ระยะสุดท้ายที่ถูกทอดทิ้งจากครอบครัว กำหนด
ทอดผ้าป่า ตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งและสิ่งของจำเป็น สำหรับผู้ป่วยเอดส์ ในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙
เวลา ๑๕.๐๐ น. ณ ลานจอดรถห้างสรรพสินค้าเทสโก้โลตัส คลอง ๔ ถนนรังสิต-นครนายก ตำบลบึงยี่โถ
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

เทศบาลเมืองบึงยี่โถ จึงขอเรียนเชิญหน่วยงานท่าน หรือตัวแทน เข้าร่วมประชุมรับฟังคำ
ชี้แจง รายละเอียดเป็นเจ้าภาพทอดผ้าป่าในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๘.๓๐ น. ณ ห้องประชุม
ดอกญี่โถ ชั้น ๑ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอเรียนเชิญร่วมประชุมในวันและเวลาดังกล่าว โดย
พร้อมเพรียง

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นันทกวางค์)
นายกเทศมนตรีเมืองบึงยี่โถ

โทร- ๐๒-๙๙๑-๖๖๓๖-๘ ต่อ ๒๐๔
โทรสาร ๐๒ - ๙๙๑-๖๒๑๙

ที่ ปท ๕๔๖๐๑/๒๕๕๙

สำนักงานเทศบาลเมืองบึงยี่โถ
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
๑๒๑๓๐

๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญร่วมงานพิธีบวงสรวงบำเพ็ญพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เนื่องในวันสถาปนาเมืองธัญบุรี ครบรอบ ๑๑๔ ปี

เรียน กำนัน , ผู้ใหญ่บ้าน , ประธานชุมชน , ประธานนิติบุคคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
พระราชทานให้สร้างเมืองธัญบุรี ทรงเสด็จเปิดเมืองด้วยพระองค์เอง และทรงเสด็จประกอบพิธีฝังลูกนิมิต ณ
วัดมูลจินดาราม เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๔๕ ซึ่งกำหนดครบรอบ ๑๑๔ ปี ในวันอาทิตย์ ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙
เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ได้จัดพิธีบวงสรวงและบำเพ็ญพระราชกุศลถวายแต่พระองค์ท่าน ขึ้นในวันและเวลาดังกล่าว

ในการนี้ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ขอเรียนเชิญท่านร่วมพิธีบวงสรวงและบำเพ็ญพระราชกุศลแต่
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาเมืองธัญบุรี ๑๑๔ ปี ในวันอาทิตย์ที่
๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๗.๓๐ น. ณ ลานหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๕ วัดมูลจินดาราม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมงานพิธีโดยพร้อมเพรียงกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นันทกวางค์)
นายกเทศมนตรีเมืองบึงยี่โถ

งานกรเจ้าหน้าที่

โทร ๐-๒๙๙๑-๖๖๓๖-๘ ต่อ ๒๐๔

โทรสาร ๐-๒๙๙๑-๖๖๓๖-๘ ต่อ ๒๐๕

เขียนที่ 26/26 หมู่ 4

ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

เรื่อง ติดตามเรื่องร้องเรียน เทศบาลเมืองลาดสวายปีงบประมาณ 2554

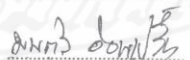
เรียน ผู้ว่าตรวจเงินแผ่นดิน

ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอให้ผู้ว่าตรวจเงินแผ่นดินติดตามเรื่องร้องเรียน โครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการจัดซื้อรถบรรทุกขยะมูลฝอยพร้อมถังขยะคอนเทนเนอร์ 10 ใบ จำนวนเงิน 4,350,000 บาท
2. โครงการจัดซื้อรถยนต์สุขาเคลื่อนที่ 6 คัน จำนวนเงิน 5,800,000 บาท กองช่างสุขาภิบาล
3. โครงการก่อสร้างต่อเติมซุ้มหลังคาสะพานลอยเดินข้ามถนนพหลโยธิน จำนวนเงิน 1,485,000 บาท
4. โครงการจัดซื้ออุปกรณ์สนามเด็กเล่น จำนวน 5 ชุด จำนวนเงิน 2,800,000 บาท หมวดครุภัณฑ์ กองสาธารณสุข
5. ประเภทค่าจัดซื้อถังรองรับขยะมูลฝอยแบบพลาสติกพร้อมฝาปิดและล้อเซ็น 2 ล้อขนาดความจุไม่น้อยกว่า 130 ลิตร จำนวน 100 ใบๆ ละ 1,600 บาท เป็นเงิน 1,600,000 บาท ประเภทค่าจัดซื้อถังรองรับขยะมูลฝอยแบบพลาสติกขนาดความจุไม่น้อยกว่า 120 ลิตร จำนวน 6,420 ใบๆ ละ 500 บาท เป็นเงิน 3,210,000 บาท ปรากฏแผนงานเกษตรและชุมชน
6. โครงการก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทางบริเวณหน้าการเคหะวัดคลองชัน หมู่ที่ 3 ตำบลลาดสวาย ขนาดกว้าง 2.00 เมตร ยาว 5.00 เมตร จำนวน 2 จุด งบประมาณปี 2554 จำนวนเงิน 305,500.00 บาท
7. โครงการก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทาง หมู่ที่ 8 ตำบลลาดสวาย ขนาดกว้าง 3.00 เมตร ยาว 3.00 เมตร จำนวน 2 จุด งบประมาณ 305,500.00 บาท
8. โครงการตัดแวนตาจำนวน 7,400 อันๆ ละ 500 บาท งบประมาณปี 2554
9. โครงการซ่อมรถ ตู้สองที่นั่งการช่าง เลขที่ 21/4 ม.5 ต.บึงทองหลาง อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี โทรศัพท์ 081-7328-618
10. โครงการก่อสร้างถนน คสล. ซอยไสวเกษียณขาว 1 ความหนา 0.15 เมตร ความกว้าง 4.00 เมตร ระยะทาง 600 เมตร จำนวนเงิน 1,847,000 บาท

จึงเรียนให้ท่านผู้ว่าตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้กระจ่างชัดด้วย

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

(นาย มนตรี อ่อนเปรี้ยว)

โทรศัพท์ 081-450-6683

เอกสารประกอบการตรวจสอบการดำเนินงาน เทศบาลเมืองลาดสวาย

ที่ ศย ๓๐๑.๐๐๕(ค)/ ๑๙๘๘พ

ศาลจังหวัดธัญบุรี
ถนนรังสิต-นครนายก
ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่าคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พบ๙๖๔๗/๒๕๕๖ หมายเลขแดงที่ ผบ๙๖๔๔/๒๕๕๗ ระหว่าง นางชิตติยา ศิริรวง โจทก์ เทศบาลเมืองลาดสวาย ที่ ๑, นายเฉลิมพล เจษฎางกูร ณ อยุธยา หรือผาสุข ที่ ๒ จำเลย เรื่อง สัญญา ศาลอ่านคำพิพากษาให้ความพึงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ คดีถึงที่สุด จึงออกหนังสือฉบับนี้ให้ไว้เป็นหลักฐาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ที่ ปท ๐๐๗๗.๗/ ๑๓๕๖

ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี
ถนนปทุมธานี - สามโคก ปท ๑๒๐๐๐

๓/ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการ
เรียน นายมนตรี อ่อนเปรี้ยว

ตามที่ ท่านได้ร้องเรียนกล่าวโทษนายเทศมนตรีตำบลลาดสวายอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดปทุมธานี
เกี่ยวกับบริหารจัดการงานภายในเทศบาลตำบลลาดสวาย และขอให้พิจารณาตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง
รถยนต์ดับเพลิงในที่สูงแบบกระเช้าพร้อมบันได ประกอบกับท่านได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรียื่นเพิ่มเติม
จำนวน ๓ ประเด็น นั้น

จังหวัดปทุมธานี ขอแจ้งให้ทราบว่า ได้มีคำสั่งให้นายวิระ กงมาพันธุ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่
นายเทศมนตรีเมืองลาดสวาย ระวังการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายเทศมนตรีเมืองลาดสวาย และให้มาประจำ
ศูนย์ดำรงธรรม ศาลากลางจังหวัดปทุมธานีไว้ก่อน เพื่อรอผลการวินิจฉัยสั่งการของรัฐมนตรีกว่า
กระทรวงมหาดไทยต่อไป สำหรับประเด็นอื่นๆ ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง ความคืบหน้า
จะแจ้งให้ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์กร สัจจชลพันธ์,
ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี)

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานอำนวยการ
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๗๐๔๓

ด่วนที่สุด
ที่ ผผ ๒๐/๑๙๖

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน นายมนตรี อ่อนเปรี้ยว

อ้างถึง หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๒๐/๑๐๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือเร่งรัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนแล้ว ผลความคืบหน้าเป็นประการใดจะได้แจ้งให้ทราบต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินทุกท่านได้ร่วมกันพิจารณาคำร้องเรียนข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ประกอบคำชี้แจงของจังหวัดปทุมธานีแล้วเห็นว่า กรณีที่ท่านร้องเรียนพฤติกรรมของนายเฉลิมพล ผาสุข นายกเทศมนตรีเมืองลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ว่ามีพฤติกรรมและการกระทำที่อาจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร นั้น จากการตรวจสอบปรากฏข้อเท็จจริงว่า จังหวัดปทุมธานีได้มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้มีการร้องเรียน ซึ่งจากผลการตรวจสอบปรากฏว่านายเฉลิมพล ผาสุข มีพฤติการณ์เข้าข่ายกระทำการทุจริต ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ จังหวัดปทุมธานี จึงได้รายงานผลการสอบสวนพร้อมทั้งเสนอความเห็นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้นายเฉลิมพล ผาสุข พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี แล้ว ดังนั้น การกระทำของนายเฉลิมพล ผาสุข จึงเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลลาดสวาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๙ ประการ ดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย

/ข้อ ๙ ข้าราชการ...

Handwritten signature and date
๕/๑๑/๕๙

“ความล่าช้า คือความไม่เป็นธรรม”

เอกสารประกอบการตรวจสอบการดำเนินงาน เทศบาลเมืองลาดสวาย

ชมรมต่อต้านทุจริตคอร์รัปชั่น ตำบลลาดสวาย

26 / 26 หมู่ที่ 4 ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150 โทรศัพท์ 02-994-4485

สำนักงานเทศบาลเมืองลาดสวาย	
เลขที่รับ	1728
วันที่รับ	12 พ.ค. 2559
☐ สำนักปลัดเทศบาล	☐ กองสาธารณสุข
☐ กองช่าง	☐ กองสวัสดิการ
บ้าน.....	

12 พฤษภาคม 2559

เรื่อง ขอให้บรรจุโครงการเข้าแผนการพัฒนา 3 ปี ตำบลลาดสวาย (2560 – 2562)

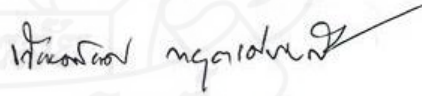
เรียน นายกเทศมนตรีเมืองลาดสวาย

ตามที่เทศบาลเมืองลาดสวายได้มีการจัดประชาคมประจำตำบลขึ้น เพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของตำบลลาดสวายทุกภาคส่วนนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการจัดทำแผนการพัฒนาตำบลลาดสวาย 3 ปี (2560 – 2562)

ในการนี้ทางชมรมต่อต้านทุจริตคอร์รัปชั่น ตำบลลาดสวายขอเสนอโครงการที่ได้มีการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกชมรมและประชาชนในตำบลลาดสวาย โดยได้ร่วมกันกำหนดโครงการที่ขอให้บรรจุเข้าแผนการพัฒนา 3 ปีภายใต้วิสัยทัศน์และแนวคิดในการพัฒนาเมืองดังนี้ "ลาดสวายเมืองน่าอยู่ปลอดภัย ใส่ใจคุณภาพชีวิต" ซึ่งมีทั้งสิ้น 11 โครงการ ตามรายละเอียดที่ได้แนบมาท้ายนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดบรรจุเข้าแผนการพัฒนา 3 ปี อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพี่น้องประชาชน

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกียรติยศ ทยุดเศรษฐสิทธิ์)

ประธานชมรมต่อต้านทุจริตคอร์รัปชั่น ตำบลลาดสวาย

เอกสารประกอบการตรวจสอบการดำเนินงาน เทศบาลเมืองลาดสวาย

ภาคผนวก ค

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน
และการเผยแพร่ข้อมูล

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองบึงยี่โก

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองบึงยี่โก

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองบึงขี้ไต้

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองบึงขี้ไต้

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองบึงขี้ไถ

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองบึงขี้ไถ

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองลาดสวาย

ภาพประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองลาดสวาย

คณะครู | 2558 > 2558 > 2558 > รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

คณะผู้บริหารเทศบาล

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

นายจิตสารต์ ปังทวารณ์

นายกเทศมนตรีเมืองบึงขี้ไต้

นายชุมทศ กุณวงศ์

รองนายกเทศมนตรีเมืองบึงขี้ไต้

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2558

ไฟล์เอกสาร
หมวดหมู่: 2558 > 2558 > 2558 > รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
ชื่อ: 200

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2558 เทศบาลเมืองบึงขี้ไต้ อ.สิรินธร จ.บึงกาฬ

Select Language

ภาษาไทย

- หน้าแรก
- ข้อมูลเทศบาล
- โครงสร้างหน่วยงาน
- งบประมาณ
- นโยบายและแผนงาน
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ บ้านฟ้ารังสิต
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมู่บ้านบึงรำนิษฐ์
- พื้นที่เมืองเทศบาลเมืองบึงขี้ไต้

อ่านรายละเอียด และดาวน์โหลดไฟล์ PDF ได้ที่นี่...[Download 33.85 MB]

ดาวน์โหลดเพิ่มเติม...

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2558 (ด้านการศึกษา)

ไฟล์เอกสาร
หมวดหมู่: 2558 > 2558 > 2558 > รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
ชื่อ: 102

ภาพประกอบการเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ เทศบาลเมืองบึงขี้ไต้

คุณสุภาณี ปรมาภ [»](#) [เอกสารด้านนิเทศฯ](#) [»](#) [สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง](#)

Select Language

เลือกภาษา ▼

- หน้าแรก
- ข้อมูลเทศบาล
- โครงสร้างหน่วยงาน
- งบประมาณ
- นโยบายและแผนงาน
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ บ้านฟ้ารังสิต
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมู่บ้านนิเวศธานี
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมู่บ้านสีดาว
- ศูนย์การแพทย์และฟื้นฟู บึงขังนิโค
- ศูนย์การแพทย์และฟื้นฟู บึงขังนิโค (โรงพยาบาลบึงขัง)
- ศูนย์พัฒนาศึกษาเด็กตำบลบึงขังนิโค
- โรงเรียนอนุบาลเทศบาลบึงขังนิโค
- ศูนย์ข้อมูลสารพัด
- ศูนย์วินโดวริงโอบบึงขังนิโค | 500px
- ศาลากลาง
- แหล่งท่องเที่ยว | กีฬา
- แหล่งร้านค้า | ธุรกิจ
- สินค้า OTOP
- ประกาศรับสมัครงาน/จัดซื้อจัดจ้าง
- ประกาศรับสมัครงาน/รับซื้อวัสดุ
- ข่าวสารงานด้านต่างๆ
- แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง
- ผลการดำเนินงาน

สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง

โครงการจัดซื้อเครื่องออกค่าส่งกาย

โพสโดย: นิต

หมวดหมู่: [เอกสารด้านนิเทศฯ](#)
 หมวด: [สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง](#)
 ปี: 10

วันที่ 8 มิถุนายน 2559

โครงการปรับปรุงผิวจราจรโดยมูลนิธิวัดจตุรทิศ

โพสโดย: นิต

หมวดหมู่: [เอกสารด้านนิเทศฯ](#)
 หมวด: [สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง](#)
 ปี: 10

วันที่ 8 มิถุนายน 2559

Attachments: [ประกาศประกวดราคาซื้อบึงขังนิโคโครงการปรับปรุงผิวจราจร.pdf](#) | 208 KB

โครงการจัดซื้อเครื่องเสียงตามสาย จำนวน 12 ชุด

โพสโดย: นิต

หมวดหมู่: [เอกสารด้านนิเทศฯ](#)
 หมวด: [สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง](#)
 ปี: 10

วันที่ 8 มิถุนายน 2559

Attachments: [ประกาศประกวดราคาซื้อบึงขังนิโคจัดซื้อเครื่องเสียงตามสาย.pdf](#) | 207 KB

ภาพประกอบการเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ เทศบาลเมืองบึงขังนิโค

โครงการ

เทศบาลเมืองบึงยี่โถพบประชาชน

พบกัน วันที่ 2 พฤษภาคม นี้ ณ หมู่บ้านอยู่เจริญ 1 หมู่ 1

กิจกรรมการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น

พบกับ กิจกรรมต่างๆ

- มหกรรมตรวจสุขภาพเคลื่อนที่
- การจำหน่ายสินค้าราคาประหยัด อาทิเช่น ไข่ไก่ เนื้อหมู น้ำมันพืช
- บุธริานค่า 0 บาท แลกขยะรีไซเคิล

ตั้งแต่เวลา 08.30น.เป็นต้นไป

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองบึงยี่โถ โทร. 02-991-6636 ต่อ 306

เชิญประชาชนทุกท่านเข้าร่วมกิจกรรม

- 1.ตรวจมะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม สำหรับสุขภาพสตรีทุกวัย
- 2.ตรวจคัดกรองเบาหวาน ความดันโลหิต (ไม่ต้องงดน้ำและอาหาร)

สำหรับผู้เข้ารับตรวจ มะเร็งปากมดลูก และมะเร็งเต้านม

รับฟรี ไข่ไก่ 10 ฟอง

วันเสาร์ ที่ 23 กรกฎาคม 2559 เวลา 08.00 - 12.00 น.

ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ บ้านฟ้ารังสิต

หมายเหตุ กรุณานำบัตรประชาชนมาด้วย

ติดต่อสอบถาม 089-7720907

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางณัฐฉิณี เทียงผดุง
วัน เดือน ปีเกิด	8 กันยายน พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ.2549 นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2553
สถานที่ทำงาน	บริษัทแพรคติก้าจำกัด กรุงเทพมหานคร 1/8 หมู่ 1 ถนนสุขาภิบาล 5 ซอย 94 แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก

